

T.C.

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ

ANABİLİM DALI

**UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-EKONOMİK
ÖZELLİKLERİ VE İSTİHDAM BEKLENTİLERİ:
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Osman DABAN

1030225207

TEZ DANIŞMANI: Prof. Dr. Selim Adem HATIRLI

ISPARTA-2012

ONAY SAYFASI

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Tez Savunması I

Tarih: 15/6/2012

Enstitü Yönetim Kurulunun 23/ 5/2015 tarih ve B.30.2.SDÜ.0.41.72.00.302.14.05-982 sayılı kararıyla oluşturulan jürimiz Çalışma Ekon. ve End. İlişkiler Anabilim Dalı Bilim Dalı YÜKSEK LİSANS öğrencisi Osman Daban'nın "Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri ve İstihdam Beklentileri: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği" başlıklı tezini incelemek ve değerlendirmek üzere 15/6/2012 tarihinde saat 14.0'da toplanmış ve aday tezi savunmasına almıştır.

Lisansüstü Yönetmeliği Madde 25 uyarınca adaya 95 dakika süreyle teziyle ilgili Ek'te sunulan sorular yöneltilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tezinin aşağıda belirtilen sebeplerle,

☒ **Tezin kabul edilmesine**
(Öğrenci, varsa jüri tarafından gerekli görülen düzeltmeleri yaparak, tezinin onaylı son şeklini bir (1) ay içinde Enstitü'ye teslim etmelidir.)

☐ **Tezde düzeltme verilmesine**
(Öğrenci, tezde gerekli görülen düzeltmeleri yaptıktan sonra üç (3) ay içinde savunmasını yineleyecektir.)

☐ **Tezin reddedilmesine**
(Öğrenci, yeni tez konusu belirlemelidir.)

***Tez adı değişikliği yapıldı/yapılmadı.**

oy birliği/oy çokluğu ile karar verilmiştir.
Gereği için arz olunur.

Jüri	Adı Soyadı	İmza
Danışman :	Prof. Dr. Selim Adem HATIRLI	
Üye :	Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK	
Üye :	Yrd. Doç. Dr. Nihat ALTUNTEPE	

Ek : Herbir jüriye ait tez değerlendirme jüri raporları

Enstitü Yönetim Kurulu Kararı	Tarih:	Karar No:
Bu form danışman tarafından düzenlenerek 3 gün içerisinde ilgili Anabilim Dalı aracılığı ile Enstitüye teslim edilir.		

YEMİN METNİ SAYFASI

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri Ve İstihdam Beklentileri: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim.

İmza
Osman DABAN
15/06/2012

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Osman Daban", written over the printed name and date.

ÖZET

UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-EKONOMİK ÖZELLİKLERİ VE İSTİHDAM BEKLENTİLERİ: SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Osman DABAN

**Süleyman Demirel Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri,
Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2012**

Danışman: Prof. Dr. Selim Adem HATIRLI

Günümüzde teknoloji her alanda olduğu gibi eğitim ve öğretim alanında da değişimlere neden olmuş, yeni teknik ve yöntemlerin kullanımını yaygınlaştırmıştır. Bilişim teknolojileri konusunda yaşanan gelişmeler internet temelli, multimedya, animasyon ve interaktif eğitim gibi yeni kavramlar eğitim ve öğretimde yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Bu gelişimlerin bir sonucu olarak yeni nesil uzaktan eğitim modelleri, daha önce alışlagelmiş posta ile gerçekleştirilen yöntemlere göre çok daha etkin, etkileşimli, öğrenci merkezli, öğrenme merkezli bir yapıya kavuşmuş ve eğitimde meydana gelen talep fazlalığını büyük ölçüde azaltmaya başlamıştır. Bu bilgiler doğrultusunda gerçekleştirilen bu çalışma, uzaktan eğitimi talep eden bireylerin istihdam beklentileri başta olmak üzere uzaktan eğitimi tercih nedenlerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini saptamayı hedeflemektedir. Çalışmamızın birinci bölümünde eğitim-öğretimde kullanılan metotlardan birisi olan uzaktan eğitim kavramını kuramsal çerçevede ele alarak gerek ulusal gerekse uluslararası uygulama yöntemleri ve uygulama alanları tarihsel gelişim süreci dikkate alınarak incelenmiştir. Araştırmada Türkiye’de uzaktan eğitim ile eğitim-öğretim gerçekleştiren üniversiteler, bu üniversitelerde yer alan programlar ve öğrencilere ait istatistiki bilgilere de yer verilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitim ile örgün eğitimin avantaj ve dezavantajları iki eğitim modeli açısından sınırlılıkları göz önüne alınarak

irdelenmiştir. Bu kapsamda Süleyman Demirel Üniversitesinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim hakkında geniş bilgilere yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde konuyla ilgili alanlarda literatür taraması yapılmıştır. Son bölümde araştırmanın amacını teşkil eden uzaktan eğitim ile öğrenim gören Süleyman Demirel Üniversitesi uzaktan eğitim öğrencilerinin katıldığı anket çalışması yer almaktadır. Araştırmaya Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu'ndan 249 önlisans, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği (Uzaktan Eğitim)'den 28 lisans ve Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yöneticiliği Tezsiz Yüksek Lisans (uzaktan eğitim) programından 47 yüksek lisans öğrencisi ile toplamda 324 kişi katılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı vasıtasıyla analiz edilerek hipotezler oluşturulmuş ve bu hipotezler test edilerek yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Uzaktan Eğitim Öğrencileri, İstihdam Beklentileri, Sosyo-Ekonomik Özellikleri, Türkiye’de ve Dünyada Uzaktan Eğitim

ABSTRACT**SOCIO – ECONOMIC CHARACTERISTICS AND EMPLOYMENT
EXPECTATIONS OF DISTANCE EDUCATION STUDENTS: A CASE STUDY
FROM SULEYMAN DEMIREL UNIVERSITY****Osman DABAN****Suleyman Demirel University, Department of Labour Economics and Industrial
Relations, Master Thesis, June 2012****Adviser: Prof. Dr. Selim Adem HATIRLI**

Nowadays as in every field, technology has caused some changes in education and has made some new techniques and methods widespread. With the development of information technology, some new terms such as; internet based, multimedia, animation and interactive education have begun to be used. As a result of these developments, new generation distance education models have become much more active, student centered, learning centered structured and have decreased demanding excess in education in a large scale.

This study, made with the light of these informations, giving priority to the employment expectations, aims to determine whether reasons of preferring distance education changes demographically. In the first section of the study; we examined concept of the Distance Education, a method used in education, in a theoretical frame with considering, national and international methods and techniques with respect to Its' historical process. In this thesis Universities offering distance education, their programs and some statistic informations about students are included. Moreover, in this this study, advantages and disadvantages of distance education and formal education considering their restrictions were examined. At this extent, substantial information were included about distance education made in Suleyman Demirel University. In the second section

of the study, literature review were presented about the subject. In the last section, At the last section, data gathered from the distance education students at the Suleyman Demirel University were analyzed.. To the research 249 from associate degree programs, 28 undergraduate students from Engineering-Architecture Faculty (Distance Education) and students from Social Sciences Adminstrating High Licence without thesis (distance education) as a total 324 people are joined. Data were analyzed via SPSS program and hypothesis were also tested.

Key Words: Distance Education, Distance Education Students, Employment Expectations, Socio – Economics Characteristics, Distance Education in Turkey and World.

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....	ii
YEMİN METNİ SAYFASI	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
TABLolar DİZİNİ	xiii
ÖNSÖZ.....	xiv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL BİLGİLER

1. UZAKTAN EĞİTİM KAVRAMI	3
1.1. Tanımı	3
1.2. Amaç ve Önemi	5
1.3. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi.....	5
1.3.1. Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Gelişimi	6
1.3.2. Uzaktan Eğitimin Türkiye’deki Gelişimi.....	7
1.3.3. Dünya’da Uzaktan Eğitim Uygulamaları.....	9
1.3.3.1. Massachusetts Institute of Technology Üniversitesi (Boston, ABD).....	10
1.3.3.2. Hagen Uzaktan Eğitim Üniversitesi (Almanya)	11
1.3.3.3. Berkeley Üniversitesi Uzaktan Eğitim Programı (California, ABD).....	11
1.3.3.4. International Council for Open and Distance Education (ICDE)	12
1.3.3.5. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE)	12
1.3.3.6. European Distance and E-learning Network (EDEN)	12
1.3.4. Türkiye’de Uzaktan Eğitim Uygulamaları.....	13
1.3.4.1. Anadolu Üniversitesi	15

1.3.4.2. Sakarya Üniversitesi	16
1.3.4.3. Mersin Üniversitesi.....	17
1.3.4.4. İstanbul Bilgi Üniversitesi	17
1.3.4.5. Gazi Üniversitesi	18
1.3.4.6. Fırat Üniversitesi	18
2. UZAKTAN EĞİTİM TÜRLERİ.....	22
2.1. Senkron (Eş zamanlı) İletişim.....	23
2.2. Asenkron (Eş zamansız) İletişim.....	24
3. UZAKTAN EĞİTİMİN ÖZELLİKLERİ	24
3.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları	28
3.2. Uzaktan Eğitimin Dezavantajları	29
3.3. Geleneksel Eğitim ve Uzaktan Eğitim	30
3.4. Uzaktan Eğitimin Sosyo-Ekonomik Boyutu.....	31
4. SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ'NDE UZAKTAN EĞİTİM.....	33
4.1. Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu.....	34
4.2. Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yöneticiliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı (Uzaktan Eğitim)	36
4.3. Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği (Uzaktan Eğitim) Programı.....	36

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR TARAMASI

1. UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	38
2. ARAŞTIRMA KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİM VE İSTİHDAM BEKLENTİLERİ: SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	45
2. ÖRNEKLEM YÖNTEMİ.....	45
3. VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ.....	45
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	46
4.1. Betimleyici Demografik Özellikleri.....	46
4.2. Uzaktan Eğitimi Tercih Sebepleri.....	49

4.2.1. Cinsiyetlere Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	49
4.2.2. Cinsiyetlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	50
4.2.3. Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri.....	55
4.2.4. Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	56
4.2.5. Medeni Durumlarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	63
4.2.6. Medeni Durumlarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri.	65
4.2.7. Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri.....	70
4.2.8. Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri ..	72
4.2.9. Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	79
4.2.10. Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	81
4.3. <i>Uzaktan Eğitim Hakkında Görüş ve Tutumlar</i>	87
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	90
KAYNAKÇA	96
EK-1 ANKET FORMU	103
EK-2 İZİN BELGELERİ	112
ÖZ GEÇMİŞ.....	115

KISALTMALAR DİZİNİ

AACE	: Association for the Advancement of Computing in Education
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AICC	: Aviation Industry CBT (Computer-based Training) Committee
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
EDEN	: European Distance and E-learning Network
e-MBA	: Electronic Master of Business Administration
ICDE	: International Council for Open and Distance Education
İDEA	: İnternete Dayalı Eğitim Asenkron
İDÖ	: İnternete Dayalı Öğretim
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MIT	: Massachusetts Institute of Technology
NAP	: Network of Academics and Professionals
NEC	: National Extension College
NUCEA	: Ulusal Yüksek Öğrenim Birliği
OCW	: Open Course Ware
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
PC	: Personal Computer
SCORM	: Shareable Content Object Reference Model
SDÜ	: Süleyman Demirel Üniversitesi
TBTK	: Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı
TÜBA	: Türkiye Bilimler Akademisi
TV	: Televizyon
UEMYO	: Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UZEM	: Uzaktan Eğitim Merkezi
YAYKUR	: Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1: Uzaktan Eğitimin Gelişim Süreci.....	10
Şekil 1.2: Eş Zamanlı Etkileşim (Adobe Connect Pro)	23
Şekil 2.1: Süleyman Demirel Üniversitesi Akıllı Sınıf	34
Şekil 2.2: Süleyman Demirel Üniversitesi e-Stüdyo	36
Şekil 2.3: Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim Öğrencileri Sayıları.....	37

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1.1: 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı İtibariyle Üniversitelerin Önlisans Programlarına Kayıtlı Uzaktan Öğretim Öğrencileri	14
Tablo 1.2: 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Üniversitelerin Lisans Bölüm ve Programlarına Yerleşen Uzaktan Öğretim ve Açıköğretim Öğrencileri	15
Tablo 1.3: Türkiye’de Önlisans Düzeyinde Uzaktan Eğitim Yapan Üniversiteler, Bölüm ve Programları	19
Tablo 1.4: Uzaktan Eğitim Türleri	22
Tablo 1.5: Uzaktan Eğitimin Genel Özellikleri	27
Tablo 1.6: Geleneksel Eğitim ve İnternete Dayalı Eğitimin Karşılaştırılması	31
Tablo 2.1: Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye’deki Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Karşılaştırılması	38
Tablo 3.1: Öğrencilerin Betimleyici Demografik Bilgileri	47
Tablo 3.2: Öğrencilerinin Şuanda Okudukları Programlara Göre Dağılımları	48
Tablo 3.3: Öğrencilerin Aylık Gelir Düzeyleri	48
Tablo 3.4: Cinsiyetlerine Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	49
Tablo 3.5: Cinsiyetlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	50
Tablo 3.6: Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	56
Tablo 3.7: Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	57
Tablo 3.8: Medeni Durumuna Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	63
Tablo 3.9: Medeni Durumuna Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	65
Tablo 3.10: Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	71
Tablo 3.11: Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	72
Tablo 3.12: Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri	79
Tablo 3.13: Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri	81
Tablo 3.14: Uzaktan Eğitimin Örgün Eğitime Göre Avantajları	88
Tablo 3.15: Uzaktan Eğitimin Örgün Eğitime Göre Dezavantajları	89

ÖNSÖZ

Bu çalışma, Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim öğrencilerinin sosyo-ekonomik özelliklerinin uzaktan eğitimi tercih etme nedenlerine etkisini belirlemek, bu durumun sebep ve sonuçlarını ortaya koymak ve bu hususta çözüm önerileri geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma bulgularından yola çıkılarak öğrencilerin istihdam beklentilerine etki eden sosyo-ekonomik özellikleri ile uzaktan eğitimi tercih etmelerini etkileyen diğer sebepler karşılaştırılmıştır. Yapılan bu araştırma ile uzaktan eğitim konusunda yapılacak diğer çalışmalara, yatırımlara ve geliştirilecek eğitim politikalarına yön vermesi hedeflenmiştir.

Bu araştırmanın her aşamasında çalışmamı yönlendiren, bana her konuda yardımcı olan danışman hocam Sayın Prof. Dr. Selim Adem HATIRLI'ya en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Araştırmanın istatistik bölümlerinde benden bilgilerini esirgemeyen ve sürekli destek olan Sayın Öğr. Gör. Arzu ÖZKANAN, Sayın Uzm. Betül ÖZAYDIN ve Uzaktan Eğitim MYO Müdürlüğü'ne, çalışma süresi boyunca olumlu yaklaşımlarıyla bana moral desteği veren ve çalışmanın tamamlanmasına katkı sağlayan değerli arkadaşlarım Mustafa ERDOĞMUŞ, Onur PİŞİRİR, Öğr. Gör. Hüseyin ŞATIRER, Öğr. Gör. Ahmet Sait ÖZKUL, Necati Oğuz ÖZGÜL ve Damla ÖCAL'a sonsuz teşekkür ederim. Araştırma süresince desteklerini hep yanımda hissettiğim ikiz kardeşim Halil DABAN'a ve nişanlısı Sebine Çiçek GÜL'e teşekkürü borç bilirim.

Hayatım boyunca benden maddi manevi desteklerini ve dualarını hiç eksik etmeyen ve her zaman yanımda olan eşsiz aileme ve bana her konuda olduğu gibi bu çalışma süresince sabırla anlayış gösteren, nişanlım Gülgün MUTLU'ya her türlü ilgi ve desteğinden dolayı tüm kalbimle teşekkür ederim.

GİRİŞ

İnsan hayatının en önemli unsurlarından birisi eğitimidir. Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. İnsanı istendik davranışlarla donatmak, yani eğitmek, asırlar boyunca en önemli amaç olmuştur. Bu olgu günümüzde daha karmaşık ve etkisini yoğun bir biçimde hissettirmektedir (Çakmak 2008). Ülkemizde her geçen gün eğitime olan talep hızla artmakta, ancak artan bu talebe karşılık eğitim ihtiyacını karşılayabilecek beşeri ve maddi kaynaklar yeterli olmamaktadır (Can 2005). Temel bilimler ve bunlara dayalı olarak gelişen modern teknoloji, gerçekleştiği yepyeni üretim, ulaşım, haberleşme yöntemleri ile toplumların yapısını değiştirmekte ve her ülkenin bu değişime, yapı olarak uyumunu zorunlu kılmaktadır (Karaman 2005).

Günümüzde geleneksel eğitimin haricinde gerek örgün eğitimi destekleyici gerekse örgün eğitime alternatif bir yöntem olan uzaktan eğitimin önemi gittikçe artmaktadır. Gelişen bu süreçte, yükseköğretimden ilköğretime, özel sektörden kamu kuruluşlarına kadar tüm alanlarda uzaktan eğitim kavramı sık sık kullanılır hale gelmiştir. Uzaktan eğitim sistemlerine bugün geçmişte olduğundan daha fazla ilgi ve ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu alanın geliştirilmesine ilişkin olarak gerek uygulama gerekse kuramsal çerçevedeki çalışmalara da ilgi artmaktadır. Bu ilginin temelinde, fırsat eşitliği, yaşam boyu eğitim, nitelik ve niceliğin geliştirilmesi, meslek içi eğitim, kariyer gelişimi, küresel manada bilginin artık güç haline gelmesi gibi konuları saymak mümkündür. Uzaktan Eğitimin, günümüzdeki yükselişi ve hızlı gelişmesi insanların uzaktan eğitim hakkında görüş ve tutumlarını değiştirecek, eskisinden daha çok tercih etmesini sağlayacak ve dolayısıyla bu uygulamanın kullanımını arttıracaktır. Bunun sonucunda öğrenme alışkanlıkları çağa ayak uyduran, kendini geliştirmeye açık ve “Yaşam Boyu Eğitim” felsefesini benimsemiş insanlar yetişmesine yardımcı olacaktır. Bu ihtiyaçlardan yola çıkarak çalışmamızda Süleyman Demirel Üniversitesi’nde öğrenim gören uzaktan eğitim öğrencilerinin istihdam beklentilerini belirlemek ve uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde Dünyada ve Türkiye’de bu konuda yapılmış uzaktan eğitim uygulamaları dikkate alınarak bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Yine uzaktan eğitim örgün

eğitimle mukayese edilerek avantaj ve dezavantajları bakımından birbirlerine göre sınırlılıkları belirlenmeye çalışılacaktır.

Avrupa Birliğine üye olma yolunda ilerleyen ülkemizde yapılacak olan bir anket çalışması, bilişim teknolojileri kullanımı ile uzaktan eğitim konularında geleceğe ışık tutması açısından büyük önem taşımaktadır. Özellikle anket sonuçları öğrencilerin beklentileri doğrultusunda eğitim otoritelerini yönlendirecek ve gelecekte bu beklentiler sayesinde eksikler görülecek ve neler yapılması gerektiği konusunda yol gösterecektir. Bu kapsamda Süleyman Demirel Üniversitesi bünyesinde uzaktan eğitim yöntemi ile eğitim-öğretim gerçekleştiren Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı, Bilgi Yönetimi, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programlarında kayıtlı 542 öğrenciye, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği (Uzaktan Eğitim) programında kayıtlı 50 öğrenciye ve Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yöneticiliği Tezsiz Yüksek Lisans (Uzaktan Eğitim) programında kayıtlı 76 öğrenciye anket çalışması uygulanması planlanmıştır.

Çalışmada öğrencilerin uzaktan eğitimi tercih etme nedenleri ile istihdam beklentileri başta olmak üzere, demografik bilgileri, uzaktan eğitim hakkındaki görüş ve tutumları, avantaj ve dezavantajları gibi konularda değerlendirmeleri istenecektir. Toplanan veriler SPSS programı vasıtasıyla analiz edilerek hipotezler geliştirilecek, bu hipotezler doğrultusunda öğrencilerin demografik özellikleri ile istihdam beklentileri başta olmak üzere, uzaktan eğitimi diğer tercih etme nedenleri birbirleri ile ilişkilendirilecektir. Öğrencilerin cinsiyetlerine, yaşlarına, okudukları programlara ve gelir durumlarına göre verdikleri yanıtlar arasındaki farklılıklar T Testi, Anova Testi ve Post Hoc Testleri ile açıklanmaya çalışılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL BİLGİLER

1. Uzaktan Eğitim Kavramı

Uzaktan eğitim kavramına değinmeden önce, öğretim kavramının ne ifade ettiğini açıklamak faydalı olacaktır. Öğretim bir ülkenin ekonomik, politik ve teknolojik olarak gelişmişlik düzeyini belirleyen en önemli ve en temel kavramlardan biridir. Bu nedenle öğretimin doğru yöntemler ve metotlar kullanılarak doğru kişilere verilmesi bir ülkenin geleceği açısından büyük önem arz etmektedir. Günümüz şartlarında öğretimin, artık ülkenin gelişimindeki yerinin ne olacağından çok nerede ve nasıl daha iyi gerçekleştirileceği konuşulmaktadır. Bu nedenle öğretimin nicel olduğu kadar nitel olarak da aynı gelişmeleri göstermesi gerekmektedir.

Gelişen teknolojiye ayak uydurabilmek için her geçen gün daha fazla ve daha vasıflı bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bireylerin nitelikli bir şekilde yetiştirilebilmesi için; gerek yükseköğretim düzeyinde karşılaşılan maliyet, araç-gereç ve öğretim elemanı sorunları; gerekse eğitim sistemlerinin sürekli değişimleri ve yeni gelişmeleri, eğitimde yeni teknolojilerin, yöntem, teknik, bilgi, araç ve gereçlerin kullanımını zorunlu kılmıştır (Can 2004). Bununla birlikte iş yaşamının, küreselleşmenin ve bunlara bağlı olarak insanların tercihlerinin farklılaşması paralelinde, eğitim sistemlerinde “Yaşam Boyu Eğitim”, “Uzaktan Öğretim”, “Televizyonla Eğitim”, “İnternet’le Öğretim”, “Açıköğretim”, “Bilgisayar Destekli Eğitim”, “Online Eğitim” ve “Video Konferans” kavramları farklı yöntemler ile birer ihtiyaç haline gelmiş bulunmaktadır.

1.1. Tanımı

Yaşamak için üretim, üretim için bilgi ve bilgi için eğitim şeklindeki bir anlatımla eğitimin insan hayatının ayrılmaz bir parçası olduğu vurgulanabilir. Burada önemli olan, insanın yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan bilgilere ulaşabilmesi ve dolayısıyla eğitilmesi gereklidir. Konuya bu açıdan bakıldığında, hayatımızda uzaktan öğretim sistemlerinin etkisi yadsınamayacak kadar fazladır. Zaten bu tür nedenlerden dolayı, öğrenme-öğretme süreçlerinde önem kazanan değişiklik isteği kendini eğitim sistemleri üzerinde hissettirmeye başlamıştır. Böylece, geleneksel eğitimden açık

öğrenime doğru giden çeşitli öğretim sistemleri ortaya çıkmıştır (Barkan ve Eroğlu 2002).

Dünyadaki bu hızlı değişim-dönüşüm ve yenilikler, etkili ve sürekli bir eğitimi gerekli kılmaktadır. Gelişen web teknolojileri ve bilgisayarlı web konferansları ile gelişen yeni nesil “Uzaktan Eğitim” kavramı tam da eğitimdeki bu gereksinimleri karşılayan hem alternatif bir eğitim modeli hem de başlı başına bir öğretim modeli olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitimi tanımlayacak olursak; farklı yerlerde bulunan öğrenciler ile öğretim elemanlarının aynı anda ya da farklı zamanlarda iletişim teknolojileri ve posta hizmetleri kullanımı ile eğitimdeki sınırlılıkları ve zorlukları aşmak için belirli bir merkezden yürütülen eğitim-öğretim şeklidir diyebiliriz. Uzaktan eğitim için birçok farklı tanım yapılmaktadır. Her ne kadar ifadeler farklı olsa da, anlam olarak aynı noktada birleşmektedir. Uzaktan eğitim için yapılan diğer tanımlar şöyledir;

- Farklı mekânlardaki öğretmen ve öğrencileri, değişik iletişim vasıtaları kullanılarak bir araya getiren ve eğitim yapmalarını sağlayan eğitim modelidir (Karakaş 2000).
- Uzaktan eğitim, geleneksel öğrenme-öğretme yöntemlerindeki sınırlılıklar nedeniyle sınıf içi etkinliklerin yürütülme olanağı bulunmadığı durumlarda eğitim çalışmalarını planlayanlar ve uygulayanlar ile öğrenenler arasında iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir. Bir başka tanıma göre uzaktan eğitim, öğrenci ile öğretmenin birbirinden uzakta olmalarına karşın eş zamanlı ya da ayrı zamanlı olarak bir araçla iletişim kurdukları bir eğitim sistemidir (Özdil 1986).
- Öğrenci ve öğretim elemanlarının farklı coğrafi mekânlarda olduğu, ders malzemesi aktarımı ve etkileşiminin teknolojiyen yararlanılarak gerçekleştirildiği eğitim biçimidir. (T.C. Resmi Gazete 1999).
- Farklı ortamlarda bulunan öğrenci ve öğretmenlerin, öğrenme-öğretme faaliyetlerini, iletişim teknolojileri ve posta hizmetleri ile gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modelini ifade eder. (İşman ve Çallı 2001).

1.2. Amaç ve Önemi

Yapılan çeşitli tanımlardan da anlaşıldığı gibi uzaktan eğitim de asıl amaç, bireyin zamandan ve mekândan bağımsız olarak dilediği her an kendisini geliştirmek istediği bir alanda eğitim almasının sağlanmasıdır. Bu nedenle bir ülkede sosyo-ekonomik yapıda, kültürel ve teknolojik gelişmeler yaşanması isteniliyorsa, öncelikle eğitime büyük önem verilmeli ve maksimum sayıda insan eğitilmelidir (Çetin vd. 2003).

Uzaktan eğitim; yaşam boyu öğrenme konusunda büyük imkânlar sunmakla beraber, geleneksel eğitimden yararlanamayan kişilere geniş bir eğitim alanı sağlamaktadır. Farklı özelliklerde olan kişilerin oluşturmuş olduğu hedef bir kitleye değişik yöntem ve uygulamalarla eğitim hizmeti sunabilmektedir. Böylece öğrenme hızı farklı olan bireyler arasındaki eşitsizlikler giderilmiş olmaktadır. Uzaktan Eğitimin nedenlerini sıralayacak olursak Wadi (2001)'ye göre;

- Yetersiz sayıda okullar ve kalabalık sınıf ortamları,
- Kişisel ilgi ve yardımdan yoksun öğrenciler,
- Karşılanamayan eğitim talepleri
- Yetersiz eğitim-öğretim materyalleri
- Sosyal talep, bireysel gereksinim, sosyal adalet ve olanak eşitliği yönünden dengesiz dağılım.
- Zaman ve mekân sınırlamasının olmaması
- Fırsat eşitliği (öğrencinin öğrenme hızına göre program düzenleyebilmesi)

1.3. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Dünyada Uzaktan eğitim yöntemi ile eğitim öğretim yapan kurum ve kuruluşlar, gerçekleştirdikleri bu uygulama metoduyla farklı mekân ve ortamlardaki öğrencilere eğitim hizmeti sunan bir sistem olarak, çağdaş eğitimin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Geçmişten günümüze gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamaları her ne kadar büyük yöntem değişimleri yaşasa da, ana misyonu hiç değişmemiş ve büyük kitlelere eğitim olanağı sunmuştur.

1.3.1. Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Gelişimi

Uzaktan eğitim, farklı bireysel özellikleri bulunan (yaş, öğrenme yetisi vb.) öğrencilerin bir araya gelmesi ve uluslararası nitelikte hizmet vermesi açısından birçok ülkede büyük önem taşımaktadır.

Böylesine özgür bir eğitim modelinin temelleri 1728 yılında Boston gazetesinin mektup ile stenografi dersleri verilmesiyle başlamıştır. 1890'da Avusturalya Queensland Üniversitesi kampüs dışında açık bir eğitim programı yürütmüştür. 1883 yılında New York Ithaca'da "Correspondence University" Mektupla Öğretim Üniversitesi kurulmuştur. 1907 yılında Paris'te kurulan özel eğitim merkezi "ECOLE Universelle par Correspondance" ile 1939 yılında kurulan resmî uzaktan eğitim merkezi "Centre National d'Enseignement par Correspondence" tarihteki örnek uzaktan eğitim kuruluşları olarak gösterilebilir. Yine 1970'lerde Illinois Wesleyan Üniversitesi bir evde öğrenim programı başlatmıştır. (Karaaslan 2008).

ABD'de mektupla öğrenimin yaygınlaşması 1914'de bir yasa ile geliştirilerek 1915'te, okulların mektupla öğrenim kurslarını yürütmek için Wisconsin'de Ulusal Yüksek Öğrenim Birliği (NUCEA) kurulmuştur (Toker Gökçe 2008).

İngiltere'de Londra Üniversitesi'ni dışarıdan bitirmek isteyenlere yönelik düzenlenen uygulama da uzaktan eğitim yönteminin öncül uygulaması olarak kabul edilmektedir. Bu konudaki öncü kurum "National Extension College (NEC)"dir ki; bu kurum, 1974 yılında uzaktan eğitimin bugünkü anlamda ivme kazanmasında önemli kilometre taşı olan İngiliz Açık Üniversitesi'nin hem çekirdeğidir hem de İngiliz Açık Üniversitesi'nin kuruluş çalışmalarının yürütüldüğü, yönlendirildiği, oluşturulduğu kurumdur (Demiray 1999).

Almanya'da, temelleri 1856 yılında atılan uzaktan eğitim girişimleri, sonraları "Tele College", "Schulfernsehen", "Fernuniversität" ve "Deutsch Institut Für Fernstudien" gibi günümüz uzaktan eğitim kurumlarına dönüşmüştür. Fransa'da 1907'de atılan adımlar ise 1939'da resmi Uzaktan Eğitim Merkezinin kuruluşunu sağlamıştır. Yine bu dönemlerde uzaktan eğitimin halk eğitimi boyutundaki örnek uygulamaları Rusya'da görülür. Japonya'da 1948'de temeller atılıp 1986'da "University of The Air"

kurulur. Artık özellikle II. Dünya Savaşı sonrası uzaktan eğitim; yaklaşık 200 ülke eğitimine katkıda bulunmak üzere gündeme gelir ve uygulamaya girer (Demiray 1999).

İsveç'te uzaktan eğitim uygulamaları Hans Hermod tarafından, dil ve ticari konularla ilgili eğitim vermek için 1890 yılında kendi imkânları ile özel bir okul kurulmuştur. Verilen ilk yazılı mektupla öğretim dersi olarak "Book Keeping by Single and Double Entry" Aralık 1898'de basılmıştır. Baltimore'de hükümet 1905 yılında Ev Öğretim Dairesini (Home Instruction Department) kurmuştur. Daha sonra 1906 ve 1910 yılları arasında Wisconsin'de yedi üniversite mektupla öğretim programları açarak eğitim-öğretim yapmaya başlamışlardır. Ayrıca 1910 yılında Uluslararası Mektuplaşma Okulu (International Correspondence School) yaklaşık 184.000 üyeye hizmet vermiş ve bu sayı 1950'li yıllara kadar katlanarak artmıştır (Uşun 2006).

Fransa'da mektupla öğretim süreci Ecole Universelle Correspondance ile 1907'de Paris'te başlamıştır. I. Dünya savaşı sonucunda birçok insan eğitim imkânlarından yoksun kalmıştır. İnsanlar engelli ve/veya hastanelerde olduğundan dolayı eğitim almak için eğitim kurumlarına gidemiyordu, bu insanlara 1939 yılında Paris'te yer alan "France Centre National d'Enseignement par Correspondance" adında eğitim kurumu hizmet vermeye başlamıştır. Bu kurum halen günümüzde de okula gidemeyen çocuklara eğitim imkânı sunmaya devam ediyor (Uşun 2006).

1.3.2. Uzaktan Eğitimin Türkiye'deki Gelişimi

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde gerçekleşen hızlı gelişmeler sayesinde uzaktan eğitim, hem Türkiye'de hem de dünyada önemli ilerlemeler göstererek yaygınlaşmasını devam ettirmektedir. Eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanma konusunda geleneksel eğitim sisteminin yetersiz kalması nedeni ile uzaktan eğitim ile eğitim öğretim alan öğrenci sayısı katlanarak artmaktadır. Türkiye'de uzaktan öğretimle ilgili yapılan çalışmalara bakılacak olursa, 1927-1960 yılları, uzaktan öğretim alanında tartışma ve önerilerle geçen hazırlık evresini oluşturmaktadır. Bu yıllarda okur-yazarlık seviyesinin haberleşme yöntemleri ile yaygınlaştırılması amaçlanmış fakat uygulamaya geçilememiştir. 1960 yılında orta dereceli meslek okulu mezunlarına üniversite olanağı sağlamak amacıyla bu yöntemin uygulandığı görülmektedir.

Türkiye’de uzaktan eğitim uygulaması ilk olarak 1956 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsünde başlatılmıştır. Bankada çalışanlarının hizmet içinde yetiştirilmesini amaçlayan bu çalışmada banka çalışanları mektupla öğrenim görmüşlerdir (Anadolu Üniversitesi 2006).

1961 yılında MEB tarafından mektupla öğretim merkezi kurularak öğretime başlamıştır. Bu sayede dışardan okul bitirmek isteyenlere hazırlık kursları mektupla verilmiştir. 1966 yılında bu sistem yaygın ve örgün eğitim alanında yaygınlaştırılmıştır. 1974 yılında Mektupla Yüksek Öğretim Merkezi kurulmuştur. Daha sonra çağdaş bir uzaktan eğitim sistemi geliştirmek, çoklu ortam öğretim yöntemlerini devreye sokmak yeni kaynak ve teknolojiler yaratmak, gerekli bilimsel ve deneysel çalışmalar yapmak üzere önce “Eğitim Teknolojisi Strateji ve Yöntem Komitesi” oluşturulmuş ve ardından pilot uygulama olarak “Deneme Yüksek Öğretmen Okulu” kurulmuştur. Yükseköğretim düzeyinde gerçekleştirilen bu ilk girişimden yaklaşık 1 yıl sonra 1975 yılında yerini Yaygın Yükseköğretim kurumuna (YAYKUR) bırakmıştır. (Alkan 1987) YAYKUR lise ve dengi okullardan mezun olan öğrencilere ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda modern öğretim teknolojisinin tüm altyapısını kullanarak öğretim olanağı sağlamak ve yükseköğretimin imkânlarından daha fazla bireyin yararlanmasını sağlamak amacıyla önlisans öğretimi ile ara eleman yetiştirmeyi hedeflemiştir (Özdil 1986).

1983 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı yükseköğretim yasasında yer alan 41 Sayılı Kanun hükmündeki Kararnamede üniversitelerin uzaktan öğretim yapmasına olanak tanındığı belirtilmiş ve buna alt yapısı müsait olan Anadolu Üniversitesi bu yıldan itibaren uzaktan eğitim yapmak ile görevlendirilmiştir. Böylece Anadolu Üniversitesi bünyesinde bir Açık Öğretim Fakültesi kurulmuştur. Açıköğretim Fakültesi örgütsel yapısını oluşturarak, 1982-83 Öğretim Yılında Merkezi Açıköğretim İktisat ve İş İdaresi Programlarına toplam 29.479 öğrenci kayıt ederek Türk Eğitim Tarihi’nde kilometre taşı olabilecek nitelikteki uzaktan öğretim uygulamasına başlamıştır.

1980 ve 1990’lı yıllarda MEB’e bağlı olarak hizmet veren okul radyosu ve TV Okulu örgün eğitimi desteklerken isteyen herkese yaygın eğitim olanağı sağlamıştır. MEB bünyesinde 1992 yılında açılan Açıköğretim Lisesi halâ öğrenimine devam etmektedir (Özdil 1986).

1992 yılından sonra internet teknolojisinin hızla gelişmesi eğitim teknolojilerine de yön vermiştir. E-öğrenme kavramı gün geçtikçe daha da önem kazanmış ve böylece ülkemizde internete dayalı eğitim çalışmaları 1997 yılında sertifika programları ve kampüs içi dersler olarak başlamıştır (Demiray 1999).

2000 yılına gelindiğinde Açıköğretim Fakültesi sadece önlisans eğitimi veren fakülte olmanın ötesinde, Milli Eğitim Bakanlığı ile arasında gerçekleştirilen protokol ile Türk eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu öğretmen açığını gidermek için 15.000 kayıtlı öğrencili “Okulöncesi Öğretmenliği“ ve yaklaşık 7.500 kayıtlı öğrencili “İngilizce Öğretmenliği” olmak üzere lisans eğitimi veren iki projeye imza atmıştır (Demiray 1999).

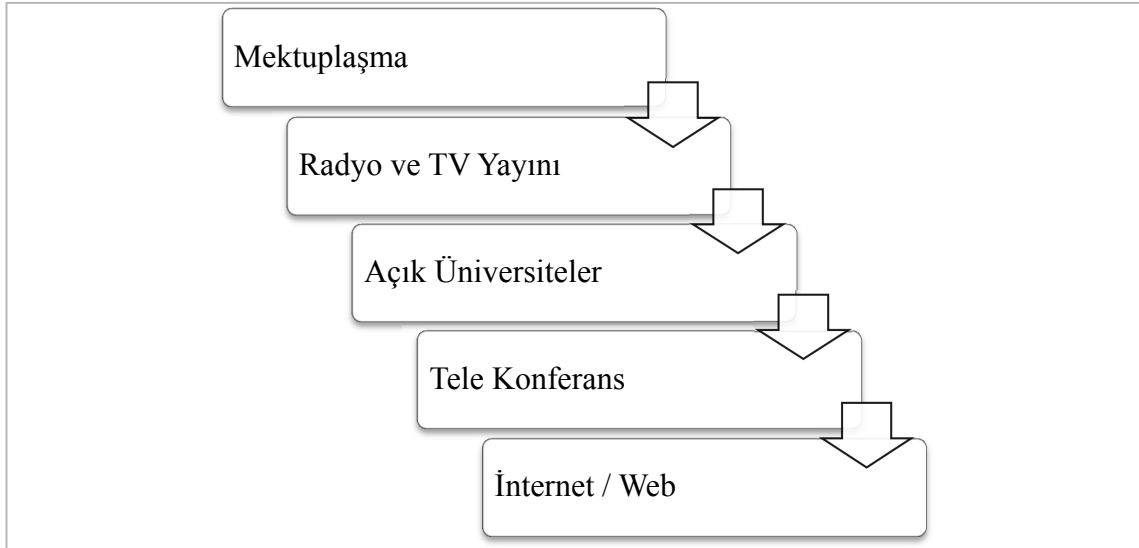
Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Bilgisayar Mühendisliği Bölümü tarafından 1998’de İnternete Dayalı Eğitim Asenkron (IDEA) Bilgi Teknolojileri Sertifika Programı, Web tabanlı eğitim yönetim sistemi NET-Class geliştirilerek METU-Online sistemi üzerinden kampüs tabanlı dersler vermeye başlanmıştır. Sakarya Üniversitesi’nde İnternet destekli öğretim çalışmaları 1998’de başlamış olup, 1999’da kampüs içi dersler vermeye başlamıştır. Sakarya Üniversitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile Bilgi Yönetimi ve Bilgisayar Programcılığı Sertifika Programları 2003 Ekim ayında başlatılmış ve e-MBA programı açılacağı duyurulmuştur. İstanbul Teknik Üniversitesi’nde asenkron uzaktan eğitim uygulamaları 2001 yılından başlayarak ders geliştirme faaliyetleri halen sürmekte olup 2003 Güz döneminde İTÜ lisans öğrencilerine dönük olarak Web-tabanlı ders alma uygulamasına geçilmesi planlanmıştır. Boğaziçi Üniversitesi 2002’de BÜ-UZEM uzaktan eğitim merkezini kurarak ders ve program geliştirme altyapısı ve süreçlerini oluşturma çalışmalarını sürdürmektedir (Karaaslan 2008).

1.3.3. Dünya’da Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Endüstrileşme ve sonrasında bilgi toplumuna dönüşüm süreciyle birlikte dünya üzerindeki hemen her toplum bu hızlı değişime ayak uydurmak durumunda kalmış, değişen toplumsal ve ekonomik ihtiyaçlara göre yeni eğitim modelleri arayışlarına girmiştir (Girginer 2001). Uzaktan eğitim bu arayışlar sonucunda ortaya çıkmış bir yaklaşımdır. Tarihsel olarak, uzaktan eğitim, geleneksel eğitim sisteminin erişemediği

yerlerde yaşayan, yetişkin öğrencilerin öğretim sistemi içine girmesini sağlamak için kullanılmıştır (Hawkins 1999).

Uzaktan Eğitimi uygulama yöntemlerine göre sıralayacak olursak;

Şekil 1.1: Uzaktan Eğitimin Gelişim Süreci

Kaynak: (Moore ve Kearsley 2005)

Bu gelişim sürecinde dünyada uzaktan eğitim uygulaması yapan birkaç üniversite ve kuruluşları inceleyecek olursak;

1.3.3.1. Massachusetts Institute of Technology Üniversitesi (Boston, ABD)

2005 yılı akademik derecelendirme ölçütlerine göre dünyanın 5. üniversitesi olan Massachusetts Institute of Technology Üniversitesi (MIT) Open Course Ware (OCW) programı ile her türlü internet kullanıcılarına “açık” eğitim hizmeti vermektedir. Katılımcı herhangi bir kayıt işlemi yapmadan tamamen serbest bir şekilde kurslara katılıp, sınavlara girebilir (Free Online Course Materials 2012).

Ülkemizde (OCW) Açık Ders Malzemeleri, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından Türkiye’nin ve Dünyanın dört bir yanından sunulan ders içerikleri ile sağlanmaktadır.

MIT OCW tamamen açık kaynaklı, serbestçe erişilebilir, içerisinde arama yapılabilir 1.250 kurs içeriğini web sitesinde öğrenmek isteyen herkesin hizmetine

sunarak "open course ware" kavramını gerçekleştirmek istemektedir. Kurs içeriği İngilizce olmakla birlikte dileyenlerin kendi dillerine çevirmeleri teşvik edilmektedir. Bu doğrultuda ders içeriği İspanyolca, Portekizce ve Çince gibi dillere çevrilmiştir. MIT çeviriler için bir bedel talep etmemekte, sadece yapılan çevirilerin sonuna içeriği OCW web sitesinde duyurulan bir paragraflık telif haklarıyla ilgili belirtilen metnin eklenmesini istemektedir (Yalçınkaya 2006).

1.3.3.2. Hagen Uzaktan Eğitim Üniversitesi (Almanya)

Federal Almanya'da Hagen Uzaktan Eğitim Üniversitesi (Fern Universität in Hagen) 1 Aralık 1974 tarihinde kurulmuş köklü bir üniversitedir. Almanya'nın Nordrhein-Westfalen eyaletinde 1975/76 öğretim yılında yaklaşık 1300 öğrenci ile eğitime başlamıştır. 70'li yıllarda Federal Almanya'daki eğitim alanında, hızla artan öğrenci sayısını karşılanamayacağı söz konusu olmasının üstüne, çözüm olarak uzaktan eğitim gündeme gelmiştir. Bu amaçla uzaktan eğitim kavramı etrafıca tartışılmış ve üniversiteler, konfederasyon, eyaletler ve hatta radyo yayını yapan kurumların da bu üniversite bünyesinde yer alması gerektiği yönünde farklı modeller geliştirilmiştir. Başlangıçta tüm eyaletlerin çok merkezli bir yapıda uzaktan eğitim konusunda birlikte hareket etmeleri düşünülmüş, ancak bu ortam sağlanamayınca Nordrhein-Westfalen eyaleti kendi başına tek merkezli bir model geliştirerek, Federal Almanya'da tek olan uzaktan eğitim üniversitesini kurmuştur (Varol ve Varol 1999).

1.3.3.3. Berkeley Üniversitesi Uzaktan Eğitim Programı (California, ABD)

Berkeley Üniversitesi'nde derslerin web üzerinden takip edilmesi, sanal sınıflar, sohbet, forum, e-posta iletişimi gibi web tabanlı uzaktan eğitim araçları ile yürütülmektedir. Berkeley Üniversitesi uzaktan eğitim programlarında yarıyıl sonu sınavları da diğer üniversiteler gibi üniversitenin fiziksel denetimi altında gerçekleştirilmektedir. Ancak, eğer belirtilen sınav tarihinde öğrencinin fiziksel olarak sınava katılamama durumu var ise sınav tarihinden iki hafta kadar önce bildirilen adres ve kişilere durumu bildirme esnekliği tanınmıştır. Böyle bir durumda üniversite sizden güvenilir bir kurum veya kişinin gözetiminde sınava girmesini istemektedir (Yalçınkaya 2006).

1.3.3.4. International Council for Open and Distance Education (ICDE)

ICDE, açık ve uzaktan eğitim camiasının önde gelen küresel üyelik organizasyonudur ve enstitülere, eğitim yetkililerine, ticari kuruluşlara ve bireylere açıktır. ICDE, UNESCO ile resmi olarak ilişki içinde olan bir sivil toplum kuruluşudur ve UNESCO'nun "herkes için eğitim evrensel hak" ana ilkesini paylaşır. ICDE, şu anki konumunu, dünyanın çeşitli yerlerinde yeni teknolojileri kullanan üyelerinin eşsiz bilgi ve deneyimlerinden almaktadır. ICDE, Council for Correspondence Education olarak 1938 yılında kurulmuş ve aralarında Türkiye'nin de yer aldığı dünya genelinde 60'dan fazla ülkede üyeleri bulunmaktadır (ICDE - About - History 2012).

1.3.3.5. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE)

1981 yılında kurulmuş, kar amacı gütmeyen, uluslararası bir eğitim organizasyonudur. Eğitimde Bilgi Teknolojisi ve E-öğrenme ile ilgili araştırma, geliştirme, öğrenme ve bunların pratik uygulamaları konuları üzerine geliştirme misyonu vardır (About AACE 2012).

1.3.3.6. European Distance and E-learning Network (EDEN)

Kendi türünde kurulmuş en kapsamlı birlik olduğunu ifade eden EDEN 1991 yılında kurulmuştur. Her seviyedeki eğitim ve öğretim sektörüne açık, profesyonel olarak işbirliği sağlanmayı amaçlayan bir birliktir. Bu birliğe üyelikler 3 şekilde gerçekleşir; kurumsal, bireysel ya da ağ olarak. Bünyesinde 200 kurumsal üyesi, 1200 NAP üyesi (Network of Academics and Professionals), 30 Avrupalı veya ulusal ağ üyesi, Avrupa içinde ve dışında 54 ülkeden 434 kurumsal temsilcisi bulunmaktadır. Kurum birçok gruba yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Bu gruplar arasında açık, uzaktan ve esnek öğrenme ortamındaki araştırmacılar, mesleki eğitim veren kurumlar, geleneksel ve açık üniversiteler, kolejler örnek verilebilir. Birlik farklı türlerde konferanslar vermektedir. Bunlar; EDEN yıllık konferansı, Açık Sınıf Konferansları ve Araştırma Çalıştaylarıdır. Birliğe Türkiye'den üye 4 adet üniversite bulunmaktadır. Bunlar; Anadolu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Yakın Doğu Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'dir (European Distance and E-Learning Network 2012).

1.3.4. Türkiye’de Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Uzaktan eğitim belli başlı kavramlar üzerinde hızla büyüyen ve gelişen bir sistemdir. Bu ana kavramlardan birincisi, uzaktan eğitime katılan öğrenci sayısının hızla artmasıdır. Birleşmiş Milletler kaynaklarında, Avrupa’da yaklaşık olarak on milyon insanın uzaktan eğitim gördüğü ifade edilmektedir. Bu rakamın önümüzdeki yıllarda da katlanarak artış göstereceği beklenmektedir. Çünkü mevcut klasik okulların eğitim ihtiyacını karşılamayacağı ortadadır. İkinci bir kavram, uzaktan eğitimi sunan kurum ve kuruluşların sayıları her geçen gün artmaktadır. Türkiye’de günümüze kadar sadece bir üniversite (Anadolu Üniversitesi) uzaktan eğitim sunmaktaydı. Bugün ise hemen hemen bütün Türk üniversiteleri uzaktan eğitim çalışmalarına başlamıştır (Yenal 2009). Diğer bir kavram, eğitim teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak uzaktan eğitim de aynı hızda gelişmekte ve eğitim-öğretim imkânları daha etkin kullanılmaktadır. Bugün birçok üniversite kendi bünyesinde rahatlıkla uzaktan eğitim yapabilecek araç-gereç ve öğretim elemanı kapasitesine sahiptir.

Türkiye’de Uzaktan Öğretim yapan üniversiteleri incelediğimizde birçok Enstitü, Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokullarının Bölüm ve Programları bünyesinde uzaktan eğitim faaliyetleri yürüttüğü görülmektedir. Aşağıdaki tabloda ülkemizde önlisans düzeyinde eğitim-öğretim yapan üniversitelerde 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı itibarıyla uzaktan eğitim alan öğrenci sayıları yer almaktadır.

Tablo 1.1: 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı İtibariyle Üniversitelerin Önlisans Programlarına Kayıtlı Uzaktan Öğretim Öğrencileri

ÜNİVERSİTE	PROGRAM SAYISI	KAYITLI ÖĞRENCİ SAYISI
ANADOLU Ü. (ESKİŞEHİR)	35	238.496
AKDENİZ Ü. (ANTALYA)	2	159
AFYON KOCATEPE Ü. (AFYON)	2	156
ANKARA Ü. (ANKARA)	5	1.278
ATATÜRK Ü. (ERZURUM)	5	3.079
ÇUKUROVA Ü. (ADANA)	4	432
FIRAT Ü. (ELAZIĞ)	1	50
GAZİ Ü. (ANKARA)	7	2.595
İNÖNÜ Ü. (MALATYA)	1	95
İSTANBUL Ü. (İSTANBUL)	3	535
KARADENİZ TEKNİK Ü. (TRABZON)	2	128
KIRIKKALE Ü. (KIRIKKALE)	1	123
KOCAELİ Ü. (KOCAELİ)	1	100
MERSİN Ü. (MERSİN)	9	1.796
SAKARYA Ü. (SAKARYA)	4	4.119
SÜLEYMAN DEMİREL Ü. (ISPARTA)	4	716
TRAKYA Ü. (EDİRNE)	2	409
MEHMET AKİF ERSOY Ü. (BURDUR)	1	50
UŞAK Ü. (UŞAK)	1	10
KARABÜK Ü. (KARABÜK)	5	168
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ (BİTLİS)	1	100
ATILIM Ü. (ANKARA)	4	58
BAHÇEŞEHİR Ü. (İSTANBUL)	3	47
BEYKENT Ü. (İSTANBUL)	4	194
İSTANBUL AYDIN Ü. (İSTANBUL)	3	170
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	3	35
BEYKOZ LOJİSTİK MESLEK YÜKSEKOKULU (İSTANBUL)	2	38
PLATO MESLEK YÜKSEKOKULU (İSTANBUL)	3	178
TÜRKİYE LOJİSTİK ARAŞTIRMALARI VE EĞİTİM VAKFI (İSTANBUL)	4	88
HOCA AHMET YESEVİ ULUSLARARASI TÜRK-KAZAK Ü. (KAZAKİSTAN)	1	123
Toplam:	123	255.525

Kaynak: (Yiğit 2011) ve (ÖSYM)

Tablo 1.1’de Anadolu Üniversitesi’ne göre diğer üniversiteler uzaktan eğitim alanında öğrenci sayısı bakımında bir hayli düşük bir orana sahip olduğu görülmektedir. Fakat tahminlere göre önümüzdeki on yıl içinde bu fark ciddi oranda kapatılacağı düşünülmektedir. Aynı durum doğal olarak Fakülte ve Yüksekokul düzeyinde uzaktan eğitim veren üniversiteler içinde geçerli, aşağıdaki tabloda Lisans düzeyinde uzaktan eğitim veren üniversite ve bu üniversitelere yerleşen öğrenciler yer almaktadır.

Tablo 1.2: 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Üniversitelerin Lisans Bölüm ve Programlarına Yerleşen Uzaktan Öğretim ve Açıköğretim Öğrencileri

ÜNİVERSİTE	PROGRAM SAYISI	KAYITLI ÖĞRENCİ SAYISI
ANADOLU Ü. (ESKİŞEHİR)	8	52875
ANKARA Ü. (ANKARA)	1	140
ATATÜRK Ü. (ERZURUM)	1	210
İNÖNÜ Ü. (MALATYA)	2	138
İSTANBUL Ü. (İSTANBUL)	11	4786
SAKARYA Ü. (SAKARYA)	7	772
SÜLEYMAN DEMİREL Ü. (ISPARTA)	1	52
KARABÜK Ü. (KARABÜK)	9	651
BEYKENT Ü. (İSTANBUL)	3	40
HOCA AHMET YESEVİ ULUS. TÜRK-KAZAK Ü. (KAZAKİSTAN)	3	227
Toplam	46	59891

Kaynak: (ÖSYM)

Ülkemizde uzaktan eğitim alanında faaliyet gösteren bazı üniversiteleri inceleyecek olursak;

1.3.4.1. Anadolu Üniversitesi

1982 yılına kadar uzaktan öğretim/eğitim konusu ile ilgili olarak yapılan çalışmalar uzaktan eğitimin hazırlık ve deneme evresini oluşturmaktadır. Ancak bu yıldan sonraki gelişmeler, daha hızlı, daha somut, planlı, bilimsel temele dayalı, toplumun gereksinimler açısından toplumsal yaşamda daha işlevsel ve hızlı bir biçimde gerçekleşmiştir. O dönemde yükseköğretime olan talep 420 bin iken, üniversitelere girebilen öğrenciler 54 bin civarındaydı. Ayrıca yine aynı dönemde mevcut üniversiteler talebin yaklaşık %13’nü karşılayabiliyordu. Bu durumlar göz önüne alınarak 1981

Kasım'ında 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yer alan 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamede üniversitelerin uzaktan öğretim yapmasına olanak tanıdığı belirtilmiş ve hâlihazırda alt yapısı hazır olan Anadolu Üniversitesi, bu yıldan başlayarak uzaktan öğretim yapmakla görevlendirilmiştir (Demiray 2008).

1982–1993 yılları arasında, Anadolu Üniversitesi'nin sunduğu Açıköğretim uygulamalarına olan talep büyük bir hızla arttı. Bu yıllar arasında sadece İşletme ve İktisat Lisans Programları ile yetinilmedi. Milli Eğitim Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi arasında imzalanan protokol ile yaklaşık 200 bin öğretmene önlisans ve lisans tamamlama imkânı sunuldu. Ayrıca, KKTC'den de uzaktan eğitim programlarına öğrenciler yerleştirilmeye başlandı. Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokol gereğince iki yıllık Ebelik, Hemşirelik ve Sağlık Teknikerliği Önlisans Programları; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile yapılan protokol gereğince iki yıllık Tarım ve Veterinerlik Önlisans Programları açıldı. 1987 yılında Batı Avrupa Projesi adı altında Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşayan Türk vatandaşlarına yönelik lisans ve önlisans programları uygulanmaya başlandı (Kara 2009). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim ve uzaktan öğretim sistemleri ile eğitim yaptığı toplamda 40'ın üstünde program ile ülke sınırlarını da aşarak, KKTC ve Batı Avrupa'da yer alan ülkede yaşıyan Türk vatandaşlarına yeni nesil uzaktan eğitim ile hizmet vermektedir. Anadolu Üniversitesi günümüzde yükseköğretimde öğrenim gören öğrencilerin yaklaşık %40'a yakını bünyesinde barındırmaktadır.

1.3.4.2. Sakarya Üniversitesi

Sakarya Üniversitesi uzaktan eğitim çalışmalarına 1997 yılında basit bir ara yüz üzerinden Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı dersinin verilmesiyle başlamıştır. 2000 yılına gelindiğinde Sakarya Üniversitesi ve IBM işbirliğinde Learning Space 4.0 platformu ile yeni nesil sunucu ve insan kaynağı yatırımlarının yapılmasıyla yeni bir boyut kazanmıştır. 2001-2002 döneminde TBTK derslerinin yanı sıra örgün öğrencilere destek amaçlı internet üzerinden ders verilmesi konusunda pilot bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Yine aynı dönemde Türkiye'nin ilk internet destekli uzaktan eğitim programlarından olan “Bilgi Yönetimi” ve “Bilgisayar Programcılığı” önlisans programları 130 civarında öğrenci ile Sakarya Meslek Yüksekokulu bünyesinde açılmıştır.

2003-2004 eğitim öğretim yılında MEB-EĞİTEK ile yapılan anlaşma ile “Uluslararası Standartlarda Uzaktan Öğretim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi” pilot projesi ve “İnternet Tabanlı Sertifika Programları” projesi hayata geçirilmiştir. 2005 yılında e-MBA (Master Of Business Administration) İşletme Yönetimi alanında yüksek lisans programı kurulmuştur. Günümüzde Sakarya Üniversitesi 6 önlisans, 8 lisans, 1 lisans tamamlama ve 8 yüksek lisans programı ile toplamda yaklaşık 8000’e yakın kayıtlı öğrencisi ile eğitim-öğretime devam etmektedir (Sakarya Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Merkezi 2012).

1.3.4.3. Mersin Üniversitesi

Mersin Üniversitesi, Mersin Meslek Yüksekokulu bünyesinde 2002 yılında Uzaktan Eğitim Birimi kurulmuş olup, internet destekli öğretim çalışmasına ilk 2002-2003 Eğitim-Öğretim yılında Endüstriyel Elektronik (Elektronik Teknolojisi) programıyla başlamıştır. Aynı yıl Uzaktan Eğitim Birimi'ne Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama (Bilgisayar Programcılığı), Elektronik Haberleşme Programı, (Elektronik Haberleşme Teknolojisi), Endüstriyel Otomasyon Programı (Kontrol ve Otomasyon Teknolojisi), 2009 Yılında da İşletme Yönetimi ve Eczane Hizmetleri Programları, 2010 Yönetim ve Organizasyon Programında, (Sağlık Kurumları İşletmeciliği, Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama), 2011 Yılında da Halkla ilişkiler ve Tanıtım önlisans programlarının da eklenmesiyle program sayısı dokuza yükseltilmiştir. 2006 yılından itibaren ise Mersin Meslek Yüksekokulu’nda Bilgisayar Teknolojileri, Elektronik ve Otomasyon Bölümü, Eczacılık Bölümü, Tıbbi Tanıtım ve Teknikleri Bölümü, Yönetim ve Organizasyon, Pazarlama ve Dış Ticaret adı altında uzaktan öğretim önlisans programlarıyla eğitim-öğretimi sürdürülmektedir (Mersin Üniversitesi 2012).

2009-2010 Güz Yarıyılından başlamak üzere, İşletme Anabilim Dalı tarafından Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde e-İşletme Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrenci kabulüne başlamış ve halen eğitim-öğretime devam etmektedir (Mersin Üniversitesi 2009).

1.3.4.4. İstanbul Bilgi Üniversitesi

İstanbul Bilgi Üniversitesi e-MBA Programı, internet üzerinden erişilen, uzaktan öğretim tekniğine dayanan ve Yüksek Öğretim Kurulu tarafından onaylanmış

ilk işletme yüksek lisans programıdır. Ders notları haftalık olarak e-MBA Programı'nın internet sitesindeki ders sayfasında yayınlanmaktadır. Ders sayfaları görsel öğelerle desteklenmiş ve içeriğindeki hareketli yapılar ile öğrenci için anlaşılır bir format ve eğlenceli bir eğitim aracı haline getirilmiştir. Dersin sonunda yer alan testler ve ders sayfasında bulunan interaktif sorular öğrencinin gelişmesini ve kendi bilgilerini sorgulamasını sağlamaktadır. Öğrenciler ders kitaplarından da konuları takip edebilmektedirler (Dinçer 2007).

1.3.4.5. Gazi Üniversitesi

Gazi Üniversitesi, çağın gerektirdiği teknolojik gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan ve yaygınlaşan uzaktan eğitim çalışmalarına, köklü eğitim anlayışını teknoloji ile birleştirerek ilk olarak 2006-2007 öğretim yılında iki önlisans programı açarak öğrenci kayıtları almaya başlamıştır (Gazi Üniversitesi). Halen toplamda 7 önlisans program ile yaklaşık 1000'nin üstünde öğrenci web tabanlı olarak eğitimlerini sürdürmektedirler. Bu öğrencilerin dersleri ile ilgili anlatımlar ve ara sınavlar internet üzerinden gerçekleştirilmekle birlikte, dönem sonu sınavları yüz yüze gerçekleştirilmektedir. Ayrıca üniversitede, öğrenciler, öğretim elemanları ve diğer personele yönelik e-imza uygulamasına geçiş çalışmaları yürütülmektedir (Ersoy 2008).

1.3.4.6. Fırat Üniversitesi

2 Ekim 1992 yılında Fırat TV adında yerel bir televizyonda “Bilgisayar Teknolojileri” alanında gençler yetiştirmek amacıyla yayın yaparak uzaktan öğretim çalışmalarına başlamıştır (Fırat Üniversitesi, 2010). Fırat Üniversitesi öğretim elemanları tarafından, 14 Aralık 1999 tarihli ve 23906 sayılı Resmi Gazete’de YÖK’ün “Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yüksek Öğretim Yönetmeliği’nin yayınlanması ile internet destekli bir ders olarak “Robotik” adlı ders seçilmiş ve uzaktan öğretim yöntemi ile uygulanmaya başlamıştır. 2000-2001 öğretim yılı bahar döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Elektrik-Elektronik Bölümü’ndeki öğrenciler ve 2001-2002 öğretim yılı güz döneminde de Sakarya Üniversitesi’nde bu dersi almak isteyen öğrenciler, Fırat Üniversitesi’nin kontrolünde bu dersleri internet üzerinden devam etmişlerdir. Ayrıca, günümüzde Fırat Üniversitesi, bilgisayar alanına yönelik sertifika programlarıyla sürdürülen Uzaktan Öğretim

yayınlarının İnternet ve video konferans sistemi kullanılarak daha yaygın hale getirilmesini hedeflemekte ve bu hedef doğrultusunda 2002 yılında “Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğü” kurulmuştur. Günümüzde halen önlisans ve lisans tamamlama programları ile eğitim-öğretime devam etmektedir (Kaya 2006).

Birçok üniversite uzaktan eğitim konusundaki çalışmalarına 2005 yılından sonra ağırlık vermiş ve son beş yıl içinde bu alanda faaliyet gösteren üniversite sayısı 2 katından fazla bir şekilde artarak 25’e ulaşmıştır. Bu üniversiteleri, bölümlerini ve programlarını aşağıdaki Tablo 1.3’de inceleyebiliriz.

Tablo 1.3: Türkiye’de Önlisans Düzeyinde Uzaktan Eğitim Yapan Üniversiteler, Bölüm ve Programları

OKUL	FAKÜLTE/MYO	BÖLÜM
Çukurova Üniversitesi (Adana)	Adana Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı Çocuk Gelişimi Elektronik Haberleşme Teknolojisi Muhasebe ve Vergi Uyg.
Afyon Kocatepe Üniversitesi (Afyonkarahisar)	Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı Bilgi Yönetimi
Ankara Üniversitesi	Hukuk Fakültesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Bey pazarı Meslek Yüksekokulu Elmadag Meslek Yüksekokulu	Adalet Meslek YO Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Bankacılık ve Sigortacılık Turizm ve Otel İşletmeciliği Bilgisayar Programcılığı
Gazi Üniversitesi (Ankara)	Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu	Bilgi Yönetimi Bilgisayar Programcılığı İşletme Yönetimi Kontrol ve Otomasyon Teknolojisi Lojistik Muhasebe ve Vergi Uyg. Perakende Satış ve Mağaza Yönetimi
Akdeniz Üniversitesi (Antalya)	Sosyal Bilimler Meslek Y.O.	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Turizm ve Otel İşl.
Bitlis Eren Üniversitesi	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	Çocuk Gelişimi
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Burdur)	Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı
Trakya Üniversitesi (Edirne)	Tunca Meslek Yüksekokulu	Bilgi Yönetimi Bilgisayar Programcılığı İşletme Yönetimi
Fırat Üniversitesi (Elazığ)	Teknik Bilimler Meslek Y.O	Bilgisayar Programcılığı
Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	Erzurum Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı

**Anadolu Üniversitesi
(Eskişehir)**

Açıköğretim Fakültesi

Adalet (Açıköğretim)
Bankacılık ve Sigortacılık
(Açıköğretim)
Bilgi Yönetimi (Açıköğretim)
(Uzaktan Eğitim)
Büro Yönetimi ve Yönetici
Asistanlığı
(Açıköğretim)
Coğrafi Bilgi Sistemleri
(Açıköğretim)
(Uzaktan Eğitim)
Çağrı Merkezi Hizmetleri
(Açıköğretim)
Dış Ticaret (Açıköğretim)
Eczane Hizmetleri (Açıköğretim)
(Uzaktan Eğitim)
Elektrik Enerjisi Üretim, İletişim ve
Dağıtım (Açıköğretim)
Emlak ve Emlak Yönetimi
(Açıköğretim)
Ev İdaresi (Açıköğretim)
Fotoğrafçılık ve Kameramanlık
(Açıköğretim)
Gıda Kalite Kontrolü ve Analizi
(Açıköğretim) (Uzaktan Eğitim)
Halkla İlişkiler ve Tanıtım
(Açıköğretim)
İlahiyat (Önlisans) (Açıköğretim)
İnsan Kaynakları Yönetimi
(Açıköğretim)
İşletme Yönetimi (Açıköğretim)
Kimya Teknolojisi (Açıköğretim)
(Uzaktan Eğitim)
Kültürel Miras ve Turizm
(Açıköğretim)
Laborant ve Veteriner Sağlık
(Açıköğretim)
Lojistik (Açıköğretim)
Marka İletişimi (Açıköğretim)
Medya ve İletişim (Açıköğretim)
Menkul Kıymetler ve Sermaye
Piyasası
(Açıköğretim)
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları
(Açıköğretim)
Perakende Satış ve Mağaza
Yönetimi
(Açıköğretim)
Radyo ve Televizyon Programcılığı
(Açıköğretim)
Sağlık Kurumları İşletmeciliği
(Açıköğretim)
Sosyal Hizmetler (Açıköğretim)
Spor Yönetimi (Açıköğretim)
Tarım (Açıköğretim)
Tıbbi Laboratuvar Teknikleri
(Açıköğretim)
(Uzaktan Eğitim)

		Tıbbi ve Aromatik Bitkiler (Açıköğretim) (Uzaktan Eğitim) Turizm ve Otel İşletmeciliği (Açıköğretim) Turizm ve Seyahat Hizmetleri (Açıköğretim) Yerel Yönetimler (Açıköğretim)
Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta)	Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu	Bilgi Yönetimi Bilgisayar Programcılığı Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik
İstanbul Üniversitesi	Hukuk Fakültesi Sosyal Bilimler Meslek Y.O. Meslek Yüksekokulu	Adalet Meslek YO Bankacılık ve Sigortacılık Dış Ticaret
Karabük Üniversitesi	Safranbolu Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı Elektronik Teknolojisi İş Sağlığı ve Güvenliği İşletme Yönetimi Muhasebe ve Vergi Uyg.
Kırıkkale Üniversitesi	Kırıkkale Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı
Kocaeli Üniversitesi	Kocaeli Meslek Yüksekokulu	İşletme Yönetimi
İnönü Üniversitesi (Malatya)	Malatya Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı
Mersin Üniversitesi	Mersin Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı Eczane Hizmetleri Elektronik Haberleşme Teknolojisi Elektronik Teknolojisi Halkla İlişkiler ve Tanıtım İşletme Yönetimi Kontrol ve Otomasyon Teknolojisi Sağlık Kurumları İşl. Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama
Sakarya Üniversitesi	Adapazarı Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı Elektronik Teknolojisi İnternet ve Ağ Teknolojileri Mekatronik
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Trabzon)	Trabzon Meslek Yüksekokulu Beşikdüzü Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı İşletme Yönetimi
Uşak Üniversitesi	Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu	İşletme Yönetimi
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi (Türkistan-Kazakistan)	Türkistan Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı
Atılım Üniversitesi (Ankara)	Atılım Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı Turizm ve Otel İşl.
Beykent Üniversitesi (İstanbul)	Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı İşletme Yönetimi
Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu (İstanbul)	Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu	Dış Ticaret Lojistik

İstanbul Arel Üniversitesi	Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı
İstanbul Aydın Üniversitesi	Anadolu BİL Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı Turizm ve Otel İşletmeciliği
Plato Meslek Yüksekokulu (İstanbul)	Plato Meslek Yüksekokulu	Çocuk Gelişimi Radyo ve Televizyon Programcılığı

Kaynak: (ÖSYM)

2. Uzaktan Eğitim Türleri

Aşağıdaki şekil ve örnek açıklamalar uzaktan eğitim çeşitlerini açıkça ortaya koymaktadır (Lawhead vd. 1997):

Tablo 1.4: Uzaktan Eğitim Türleri

		EĞİTMEN / ÖĞRENCİ		
		Aynı mekânda	Bir kısmı aynı bir kısmı farklı mekânda	Tamamen farklı bir mekânda
ZAMAN	Zamandan bağımsız			A
	Zamandan yarı bağımsız	D	E	B
	Zaman bağımlı			C

- "A", eğitmen ve öğrencinin hiçbir şekilde karşılaşmadığı, bir başka deyişle eğitimin yer ve zamandan bağımsız olarak yürütüldüğü durumdur. Bu tür uzaktan eğitimde ders içeriğinin dağıtılması için Dünya Çapında Ağ (World Wide Web - WWW), iletişim için ise e-posta kullanılabilir.

- "B", eğitimin tamamen yerden bağımsız, fakat zamana ise yarı bağımlı olarak yürütüldüğü durumdur. Bu tür uzaktan eğitimde, karşılaşılan özel bir problemi çözmek ya da ders kapsamında yer alan bir soruyu cevaplandırmak için Internet Bağlantılı Sohbet (Internet Relay Chat - IRC) gibi etkileşimli Web araçları kullanılabilir.

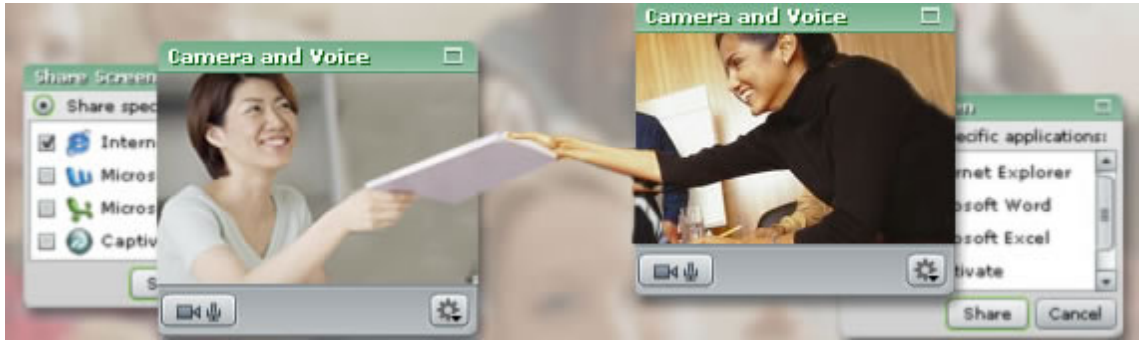
- "C", eğitimin tamamen yerden bağımsız, ancak zamana tam bağımlı olarak yürütüldüğü durumdur. Karşılıklı olarak soruların sorulduğu ve cevaplandığı video konferans sistemi bu tür uzaktan eğitim çalışmalarında kullanılabilir.

- "D", eğitimin bir kampus içinde elektronik tartışma destekli olarak yüz yüze sınıf ortamında yürütüldüğü durumdur.

- "E", eğitimin bir kısmının yüz yüze gerçekleştirildiği (yer/zaman tam bağımlı), bir kısmının ise tamamen uzaktan verildiği (yer/zaman bağımsız) durumdur. Genel olarak, programın başlangıç kısmı ve sonunda yer alan sınav aşamaları yüz yüze gerçekleştirilirken, ara aşamalar "A" durumundaki gibi yürütülmektedir.

2.1. Senkron (Eş zamanlı) İletişim

Farklı mekânlardaki bireylerin aynı anda çift yönlü iletişim teknolojileri yardımıyla sanal ortamda bir araya gelip gerçekleştirdikleri öğrenenlere aynı anda ancak farklı ortamlarda sunulan eğitim şeklidir. Ders aynı anda öğrencilere iletilir, öğrenciler aynı anda soru sorabilirler ve sorusunun cevabını anında alabilirler. (Yenal 2009).

Şekil 1.2: Eş Zamanlı Etkileşim (Adobe Connect Pro)

Kaynak: <http://www.uwex.edu/ics/extendlms>

Eş zamanlı eğitimler web üzerinden sunucu bilgisayarlar yardımıyla öğrencilerin erişimine açılır. Eş zamanlı derslere katılan öğrenciler dersin başladığı saatte ilgili dersin sanal sınıfında hazır bir şekilde bulunurlar. Öğretim elemanı ile diğer öğrencilerin bulunduğu bu sanal sınıflarda öğrenciler sesli ve görüntülü olarak derse katılabilir ve paylaşmak istediği bir soru ya da konuda dilediği gibi etkileşimde bulunabilirler. Sanal sınıfta gerçekleşen tüm etkileşimler (görüntü, ses, animasyon, anket vb.) o an canlı olarak derse katılan tüm öğrenciler tarafından takip edilebilir. Eş zamanlı dersler dersi veren öğretim elemanı tarafından dilediği zaman kayıt altına alınarak daha sonra öğrencilerle paylaşılmak üzere sunucu bilgisayarlarda depolanırlar. Derse canlı olarak katılamayan öğrenciler yapılan bu kayıtlara yine dilediği yer ve zaman da ulaşarak tekrar tekrar izleyebilmektedir.

2.2. Asenkron (Eş zamansız) İletişim

Eş zamansız öğrenme etkileşim ortamının farklı zamanlarda kullanılması ile oluşan öğrenmedir. (Wentling ve Park 2002)

Eş zamansız eğitimde temel prensip öğrencinin çalışma programını kendisine göre ayarlayabilmeleri ve çalışma saatlerinde dilediği esnekliğe sahip olmaları yatmaktadır. Dersler öğretim elemanı kontrolünde teknik elemanlar yardımıyla önceden üretilerek hazır hale getirilir. Eş zamansız eğitim platformları önceleri sadece basılı materyaller ile sınırlı iken, günümüzde bilişim teknolojilerinin gelişmesi ile tamamen sanal ortamlarda, görüntülü ve sesli bir şekilde, video, animasyon ve akıllı ders içerikleri ile donatılmış sanal kitaplar şeklinde öğrenciye sunulmaktadır. Bu etkileşimli ders içerikleri uluslararası standartlarda (SCORM, AICC vb.) hazırlandığı için tüm öğrenciler, aynı şekilde ve dilediği platformlardan (PC, Tablet, Cep Telefon vb.) bu içeriklere erişim sağlayabilmektedirler. Ayrıca senkron (eş zamanlı) şekilde yapılan derslerin kayıtlarına da bu platformlar sayesinde ulaşarak dilediği kadar tekrar edebilmektedirler.

Eş zamansız eğitim platformlarının bir diğer özelliği ise kolayca güncellenebilir olması ve öğrencilere ait birçok istatistiki bilgiye kolayca ulaşılabilir olmasıdır. Öğretim elemanı öğrencilerin asenkron ve senkron ders içeriklerini ne kadar süre ve ne kadar sıklıkla takip ettiklerini, günlük, haftalık ve aylık dönemler şeklinde raporlayabilmektedirler.

3. Uzaktan Eğitimin Özellikleri

Uzaktan eğitim, karşılanamayan eğitim talebinin artmasının sonucunda bu talebe cevap verebilmek için ortaya çıkmış alternatif bir eğitim modeli olmasına rağmen, teknolojideki gelişmelerle beraber artık sadece artan eğitim talebini karşılamakla yetinmeyip, herhangi bir eğitim sorununun olmadığı durumlarda dahi eğitsel öncelik ve üstünlüklere sahip olarak geçerli hale gelmiştir.

Uzaktan eğitim, eğitim sistemindeki fırsat ve imkân eşitsizliklerini en aza indirerek, eğitim almak isteyen herkese dilediği yer ve zamanda hayat boyu eğitim alma imkânını sunma misyonunu gerçekleştirmek istemektedir. Böylece eğitim

teknolojilerindeki en son yenilikleri farklı yöntem ve metotlar sunarak, bireylerin dışarıdan herhangi bir yardım almaksızın kendi kendilerine öğrenmelerine olanak sağlamaktadır (Can 2005).

Keegan (1998) göre uzaktan eğitimin tipik özelliklerini şöyle sıralayabiliriz;

- *Küreselleşme:* Uzaktan eğitim hizmeti veren kurumlar genel olarak küresel düzeyde eğitim verebilecek niteliğe sahiptirler. 100 yılı aşkın bir süredir Avrupa'da (özellikle İngiltere ve Fransa) bu tür faaliyetlerde bulunan eğitim kurumları deniz aşırı ülkelerdeki çalışan resmi görevli ya da ticaretle uğraşan vatandaşlarına düzenli olarak uzaktan eğitim hizmeti vermektedir. Günümüzde de birçok alanda uluslararası protokoller ile uzaktan eğitim gerçekleştirilmektedir.
- *Kişiselleştirme:* Doğu ve Batıdaki Geleneksel Eğitim sisteminin en belirgin özelliği eğitmen ve öğrencinin yüz yüze iletişim kurmasıdır. Bu tip eğitim genel olarak öğrencilerin değişik zekâ ve öğrenme yetenekleri yerine grubun genel seviyesine göre düzenlenmektedir. İstenildiği takdirde gruplar arası transferler ile bireyin eğitim seviyesine göre eğitim imkânları sağlanabilmektedir.
- *Özelleştirme:* Uzaktan eğitim sistemi, öğrenciyi sınıf ortamından alarak bireysel olarak eğitilebileceği bir konuma taşır. Bu sistemde, kurumsal öğrenmenin yerini bireylere göre özelleştirilmiş öğrenme alır.
- *Endüstrileşme:* Büyük bir kitlenin bir ürüne olan artan ihtiyacını karşılayabilmek için ilgili endüstrilerin kurulmasına benzer bir şekilde, insanların artan eğitim taleplerine hızlı ve etkin bir şekilde cevap verebilmek için uzaktan eğitim kurumlarının açılması kaçınılmaz duruma gelmiştir.
- *Geleneksel Eğitime uygun olmayan öğrencilere hizmet verme:* Uzaktan eğitim, dünya çapında her yıl milyonlarca kişi tarafından tercih edilen bir eğitim sistemidir. Bununla beraber ilgili eğitim kurumundaki ders saatlerine yer / zaman açısından katılma imkânı olmayanlar (tam zamanlı olarak çalışanlar – memurlar, askerler – farklı şehir / ülkede yaşayanlar) için beklenen bir seçimdir.

- *Hareket kabiliyeti:* 1980’li yıllarda, uzak mesafeler arasında iletişim kurmak amacıyla sabit bilgisayar konferans sistemleri ve iki yönlü video konferans sistemleri kullanılmakta iken, günümüzde bunlara ilave olarak portatif bilgisayarlar ve cep telefonları önemli düzeyde kullanılmaya başlanmıştır.
- *Hızlı geri besleme:* Günümüzde uzaktan eğitim sayesinde öğrenciler, e-posta yolu ile dünyanın herhangi bir yerinden günün herhangi bir saatinde ödevlerini gönderebilmekte ve bu çalışmalarının değerlendirme sonuçlarını hemen aynı şekilde WWW üzerinden alabilmektedirler.
- *Diğer eğitim sistemlerine göre ucuz olması:* Altyapıya yönelik yatırımın çok yüksek düzeyde olması ya da öğrenci başına düşen ücretlendirmenin Geleneksel Eğitime göre daha yüksek olması veya yapılan yatırım maliyetini karşılayacak sayıda öğrencinin bulunamaması durumları hariç, uzaktan eğitim, eğitim sistemleri arasında en ucuzu.
- *Teknoloji ve Eğitim:* Sanal sınıflar uydu veya sıkıştırılmış video kodlama ya da tam band genişliği kullanılarak birbirlerine bağlanabilmekte ve bu sayede kişiler uzak yerlerde olsalar bile yüz yüze eğitim alabilmektedirler.

Alkan (1998)’ göre: Uzaktan eğitimde kuramsal alt yapıyı oluşturan bilimsel, teknolojik, kültürel, sosyal, ekonomik ve bireysel boyutların esas alınarak işlevsellik ve bütünlük doğrultusunda işe koşulması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca sistemin ana öğelerini oluşturan; öğrenci, program, yönetim, fiziksel tesisler, finansman, destek hizmetler, alt yapı tesisleri, ilgili kurumlar, öğretim süreçleri ve genel özgünlüklerin uzaktan eğitim sisteminin yapı ve işleyişinde esas alınmasının önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda Uzaktan eğitimin genel özelliklerini bir Tablo 1.6 da özetlenecek olursa:

Tablo 1.5: Uzaktan Eğitimin Genel Özellikleri

Öğrenci özellikleri	1) Geniş bir yaş dağılımına sahiptirler. 2) Hem çalışıp, hem okuyanlar ağırlıktadır. 3) Öğrencilerin çoğunluğu erkektir. 4) Güdülenme dereceleri çok yüksektir. 5) Öğrencilerin çoğunluğu toplumun alt katmanından gelmektedirler. 6) Coğrafi olarak geniş bir alana dağılmışlardır ve kentlerde yaşamaktadırlar. 7) Farklı eğitimsel geçmişleri vardır.
Yararları	1) Öğrencilerin bulundukları yerde eğitim görmelerini sağlar. 2) Yaşam boyu eğitim görme imkanı sağlar. 3) Hem çalışıp hem okuma olanağı sağlar. 4) Bireysel öğrenmeyi sağlar. 5) Eğitimin maliyetini düşürür. 6) Fırsat ve imkan eşitsizliklerini en aza indirir. 7) Eğitimde arz-talep dengesizliğini önler.
Genel Özellikleri	1) Öğreten ve öğrenen ayrı ortamlardadır. 2) Bireylere yeni seçenekler sunar. 3) Değişik eğitim ortamları kullanılır. 4) Sistemli bir yapıya sahiptir. 5) Öğrenci destek hizmetleri büyük öneme sahiptir. 6) Eğitim değişik seçeneklerle gerçekleştirilir.
Kurumsal Yapı Özellikleri	1) Merkezden yönetilen bağımsız kurumlar. 2) Bölgesel yönetimli bağımsız kurumlar. 3) Bileşik yapıli öзде bağımsız kurumlar. 4) Geleneksel kurumların olanaklarını kullanan bağımsız merkezi sistemler. 5) Tek bölümlü karışık yapıda uzaktan eğitim modeli. 6) Çok bölümlü karışık yapıda uzaktan eğitim modeli. 7) Çok kurumlu karışık yapıda uzaktan eğitim modeli.
Kurumların İşlevleri	1) Politika belirleme ve denetim. 2) Gereç üretimi, dağıtımı ve geliştirme. 3) Yeni kayıt sistemleri geliştirme. 4) Öğretimi değerlendirme. 5) Ekonomik kaynak sağlama.
Program Düzeyleri	1) İlköğretim. 2) Ortaöğretim. 3) Önlisans. 4) Lisans 5) Yüksek Lisans. 6) Doktora.
Program Türleri	1) Sertifika 2) Yetişkin eğitimi 3) İşe giriş eğitimi 4) Yenileştirme programları 5) Geliştirme programları 6) Lisans tamamlama Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde kullanılır.
Öğretim Alanları	Eğitim, Ekonomi, Yabancı Dil, Muhasebe, Bankacılık, Sekreterlik, Mühendislik, Tıp, Elektrik, Elektronik, Tarım, Matematik, Fen, Beslenme, Müzik, Sanat, Yönetim, Toplum Bilimleri, Otelcilik, Dekorasyon, Ev Ekonomisi, Fotoğrafçılık, Yarışma ve Bitirme Sınavlarına hazırlık.
Öğretim Ortamları	1) Basılı gereçler 2) Görsel – işitsel ortamlar 3) Bireylerarası etkinlikler 4) Uygulamalı etkinlikler 5) Hafta içi ve hafta sonu danışmanlık dersleri 6) İnternet tabanlı deneme sınavları 7) İnternet tabanlı alıştırma yazılımları 8) Özel Kurslar 9) CD'ler ve yardımcı yayınlar

Kaynak: (Can 2000)

3.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları

Eğitim süreklilik isteyen bir gelişim sürecidir ve özellikle bilginin değişim hızının korkunç bir ivme kazandığı dikkate alındığında uzaktan eğitime neden gereksinim duyulduğu daha belirgin bir biçimde ortaya konabilecektir. Günümüz bilgi çağında doğru bilginin geçerlilik süresi aylarla ifade edilir bir zaman dilimine sıkışmış bulunmaktadır (Karakaya 2005). Böyle bir bilgi akışının olduğu bir dönemde eğitimin, bir takım sosyo-ekonomik nedenler ile sınırlandırılması da mümkün değildir. Uzaktan eğitim geleneksel (örgün) eğitim anlayışının sınırlılıklarının ötesinde birçok avantaj sağlamaktadır.

Bu avantajları belirli başlıklar altında toplayacak olursak aşağıdaki biçimde sıralayabiliriz. (Aytekin, 2004; Çelik vd. 2008; Demiray, 1999; Dinçer, 2006; Odabaş, 2003).

- Yer ve zaman esnekliği (İstenilen yer ve zamanda eğitim alma imkânı),
- Değişik öğrenme seviyesi ve yaşlarda bireysel farklılıklara göre eğitim imkânı sağlanması,
- Fırsat eşitliği sağlanması (fiziksel engelliler ve ebeveynleri),
- Çalışmak zorunda olduğu için eğitim alamayanlara sağlanan imkânlar,
- Basım, kırtasiye ve bürokratik giderlerin düşürülmesi ile maliyetin azaltılması,
- Öğrencinin dersi dilediği kadar tekrar etme fırsatı sağlanması,
- Ulaşım ve konaklama maliyetleri ortadan kaldırması,
- Anında geri bildirim alabilme,
- Ders materyallerinin çeşitliliği (çoklu ortamı destekleyen ders içerikleri sayesinde görsel ve işitsel sanal ders kitaplarının olması),
- Bilgilerin kolaylıkla, etkili ve hızlı bir şekilde güncellenebilmesi,
- Kontrol edilebilir bir veri tabanının oluşturulması,
- Öğitmen ve öğrencilerin veya öğrenci ve öğrencilerin arasında çok yönlü bir haberleşmenin sağlanması,
- Geleneksel (örgün) sınıf ortamında soru sormayan veya grup içinde katılım yetisine ulaşamayan adayların, elektronik ortamda özgüven kazanmaları,

- Farklı bölgelerdeki öğretim elemanları ya da uzmanlar arasında karşılıklı işbirliğine yönelmeleri sonucunda etkin bir eğitim desteği sağlanması.
- Eğitim performans değerlendirilmesi ve raporlanması (eğitimin sunulduğu ortamın her türlü detayının kayıt altında tutulabilmesi),
- Simülasyonlar ile gerçekçi eğitim ortamının ve materyallerinin sağlanması olanağı,
- Birçok değişik öğrenme metodu içermesi (takım çalışmaları ile işbirlikçi öğrenme, probleme dayalı ve proje tabanlı öğrenme),
- Öğrenciler, internet aracılığıyla tek veya çift yönlü iletişim kurarak, ders içeriği ile ilgili düşüncelerini ve sorunlarını hızlı bir şekilde çözme olanağı bulurlar,
- Tek bir eğitim merkezinden tüm dünyaya bilgi gönderilebilir.
- Bireylere bilişim okur-yazarlığı kazandırması.

3.2. Uzaktan Eğitimin Dezavantajları

Uzaktan eğitimde uygulanan dersler, örgün eğitimdeki gibi sadece öğretim elemanının kontrolünde ve yönetiminde hazırlanamamaktadır. Bu yüzden hem grafiker hem programcı hem de o dersin öğretim elemanının birlikte çalışması gerekmektedir. Bu durum dersin ilk kez hazırlanmasında dezavantaj gibi görünse de daha sonraki yıllarda tekrar hazırlanmasına gerek kalmadığı için sadece birkaç güncelleme ile yeniden uygulanabilmektedir.

Uzaktan eğitim uygulamalarının dezavantajları ile ilgili olarak aşağıdaki maddeler sıralanmaktadır. (Odabaş 2004),

- Öğrenme ortamlarında önemli görülen yüz yüze etkileşim ortam ve olanakları ortadan kalkması,
- Öğrenme sürecinde karşılaşılan öğrenme güçlüklerinin anında çözülmemesi ve bu durumun ardından gelişebilecek sıkıntılar,
- Anında yardım görememe ve sorunun giderilmemesinden kaynaklanan davranışların gelişimi,
- Kendi kendine çalışma alışkanlığı olmayan ve bu yeteneğini geliştirmemiş bireyler için planlama zorluğu,

- Çalışan bireylerin kendine ayıracakları vakitte ders çalışma zorunluluğu,
- Laboratuvar, atölye gibi uygulama ağırlıklı konuların işlenmesindeki sınırlılıklar,
- Öğrenci sayısındaki fazlalık nedeni ile iletişimdeki sınırlılıklar, olarak sayılabilir,
- Örgün eğitim kurumlarındaki örneklerle benzer sosyal etkileşime yer verilememesi.
- Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanın azalması.
- Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olunması.
- Bilgisayar okur-yazarı zorunluluğunun olması.
- Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan öğrencilere yeterince yardımın sağlanamaması

3.3. Geleneksel Eğitim ve Uzaktan Eğitim

Geleneksel eğitim ile ilgili imkânlar bakımından akla ilk gelen şey yetersizlik cümlesi olmaktadır. Yetersizlikten kasıt; yetersiz sayıda eğitim kurumu, yetersiz sayıda öğretim elemanı, derslik ve laboratuvar imkânları gibi onlarca örnek verilebilir. Ayrıca eğitim almak istediği halde, iş, aile, bedensel engel, geleneksel eğitimde öğrenim görenlere göre yaş ortalamasının büyük olması, bölgesel faktörler ve en önemlisi uzaklık gibi birçok sebepten dolayı bireyler eğitim hizmetlerinden mahrum kalmaktadırlar. Günümüzde eğitime olan talep katlanarak artarken, geleneksel eğitim-öğretim kaynakları bu artışa paralel olarak aynı ivmede bir artış gösterememektedir.

Örgün eğitim (geleneksel sınıf eğitimi), öğrencilerde kampüsün sağladığı toplum bilincinin oluşmasına yardımcı olmaktadır. Bu şekilde düşünüldüğünde Uzaktan eğitim uygulamalarında sosyal bir kampüs olanağının olmaması çevresel faktörler bakımından diğer öğrencilerle yüz yüze iletişim ve etkileşim imkânından yoksun kalma durumu söz konusudur. Bu yüzden uzaktan öğretim; lisans ve önlisans öğrencilerine göre diğer insanlarla daha az iletişim ihtiyacı olan yüksek lisans, mba ve doktora öğrencilerine daha uygundur diyebiliriz (Tolun 2003).

Uzaktan öğretime gün geçtikçe ilgi artmakta ve örgün (geleneksel) eğitime ciddi bir alternatif olmaktadır. Üniversitelerde ve akademik ortamlarda da büyük ilgi görmesine rağmen internete dayalı öğretim (İDÖ) üzerinde hala kuşklar vardır. İDÖ kampüs içinde verilen derslerin yerini mi alacak yoksa geleneksel eğitim ile beraber bir alternatif eğitim modeli olarak mı yürütülecek? Bu sorulardan daha çok, bu eğitimin sonuçları öğrenciler üzerinde nasıl bir etki yaratacak sorusu üzerinde yoğunlaşmak daha doğru kararlar alınmasına sebep olabilir. Bu tartışmalar bir yana dursun akla şu soru geliyor; Eğer eğitimin, anlamının, gücün temeli enformasyon ise, bu bilgilere anında ve dünyanın her yerinden ulaşmayı sağlayan internet ve bilgisayar da eğitimde çok önemli bir yere sahiptir (Çetin vd. 2003).

Tablo 1.6: Geleneksel Eğitim ve İnternete Dayalı Eğitimin Karşılaştırılması

Geleneksel Eğitim Ortamı	İDÖ Ortamı
Ders tabanlı	Tartışma tabanlı
Yapısal	Esnek
Amaca yönelik	Sonuca yönelik
Çoğunlukla öğretmen merkezli	Bağımsız öğrenci
Geniş sınıflar	Küçük sınıflar
Öğretmen bilgi kaynağıdır	Öğretmen bilgiye yönlendirir

Kaynak: (Çetin vd. 2003)

3.4. Uzaktan Eğitimin Sosyo-Ekonomik Boyutu

Uzaktan eğitim kavramının bireyler üzerindeki etkisini ve sonuçlarını ele almadan önce ülkelerin uzaktan eğitim ile olan ilişkilerini değerlendirmekte fayda var. Özellikle gelişmekte olan ülkeler, ekonomik problemlerinden dolayı uzaktan eğitime sıcak bakmaktadırlar. Çünkü bu sistemi, daha çok kişiye daha az maliyetle, daha iyi eğitim verme yolu olarak görmektedirler (Berberoğlu 2010). Gelişmekte olan ülkeler diğer gelişmiş ülkelere göre yetişmiş insan gücünün eğitim seviyesi çok daha düşüktür. Bu nedenle az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler diğer ülkeler ile rekabet edebilmeleri için vasıflı bireylere ihtiyaç duymaktadır. Eğitimdeki bu açığı uzaktan eğitim programları ile kapatmak hem daha ekonomik hem de daha fazla bireyin faydalanmasını sağlamak anlamına gelmektedir.

Uzaktan eğitim, özellikle geleneksel eğitimde olduğu gibi eğitimin koşulu olarak geniş fiziksel tesisler gerektirmemektedir. Başlangıçta yatırım maliyeti her yeni yatırım

projesinde olduğu gibi uzaktan eğitim için de oldukça büyüktür ve bunun için önemli bir kaynağa ve finansmana gereksinim vardır. Fakat geleneksel eğitimde olduğu gibi her yeni öğrencinin hem kuruma hem de ülke ekonomisine sürekli bir maliyeti söz konusu olabilirken, uzaktan eğitimde bu durum söz konusu değildir. Yatırım tek sefer yapılır ve uzun yıllar aynı altyapı ile çok daha fazla öğrenciye eğitim imkânı sağlanabilmektedir. Uzaktan eğitimde gerçekleştirilen hizmetin niteliği, bu iş için ayrılan finansman miktarıyla yakından ilgilidir. Uzaktan eğitim yoluyla sunulacak eğitim hizmetine yönelik tüm altyapı çalışmaları, belirli bir ekonomik yapı içinde bütçelenerek finanse edilmek durumundadır. Ekonomik sistem içindeki bir dengesizlik, sistemin işleyişine de ister istemez yansıtacaktır (Uluğ 1996).

Uzaktan eğitim, sadece yukarıda belirtilen kurulum maliyetleri ve altyapı yatırımları gibi ekonomik yönden olumlu etkilerinin haricinde öğrenciler için yani uzaktan eğitim ile eğitim almak isteyen bireyler açısından da birçok ekonomik avantajları mevcuttur. Uzaktan Eğitim öğrencileri, öğretim maliyetleri ve kişisel ihtiyaçları bakımından örgün eğitim alan öğrencilere göre çok daha az bir bütçe ile öğrenim alma imkânlarına sahip olmaktadır. Örneğin yaşadığı şehrin dışında başka bir şehirde yükseköğrenim yapmak için bulunan öğrencinin ulaşım, konaklama, yeme-içme gibi temel ihtiyaçlarını karşılaması için ciddi manada aylık bir bütçe ayırması gerekirken, aynı eğitimi uzaktan eğitim ile kendi evinde ve ekstra maliyetler yüklenmeden alabilmektedir. Böylece eğitim masrafları büyük oranda azalmakta ve ailesine bu konuda fazladan bir ekonomik yük getirmemektedir. Hatta uzaktan eğitim öğrencileri eğitim maliyetleri bakımından sağladığı ekonomik kazanımlar haricinde, tam zamanlı bir şekilde herhangi bir kurum ya da kuruluştaki çalışmaya devam edebilmektedir.

Uzaktan Eğitim En Çok Kimler İçin Verimlidir

- Çalışmak zorunda olduğu için yükseköğrenim yapamayanlar,
- Çağdaş yöntem ve araçlarla desteklenmiş eğitim öğretim olanaklarından yararlanmak isteyenler,
- Bölgesel uzmanlarla yetinmek yerine farklı mekânlarda ki uzmanlardan yararlanmak isteyenler,
- Bireysel farklılıklar öğrenmeyi engellemesin diyenler,

- Bedensel engeli olduğu için yükseköğrenim yapamayanlar,
- Herhangi başka bir nedenle yükseköğrenim yapamayanlar. (Aile, yükümlülük, sorumluluk vb.)

4. Süleyman Demirel Üniversitesi'nde Uzaktan Eğitim

Türkiye’de uzaktan öğretim süreci yaklaşık elli yıl öncesine dayanmaktadır. 1950’li yıllarda konuşulan tartışılan ve 60’lı yıllarda uygulamaya geçilen uzaktan öğretim ile günümüzde uygulanan uzaktan öğretim amaç olarak çok fazla değişmese de yöntem ve uygulama olarak büyük değişimler geçirmiştir. Özellikle Türkiye’nin 1993 yılının Nisan ayında internet ile tanışmasının ardından e-öğrenme konusunda çalışmalar başlamıştır. E-öğrenme uzaktan öğretim anlayışının gelişmesine ve değişmesine sebep olmuştur. Bu değişimlerin ardından online öğretim, internet destekli öğretim, web tabanlı öğretim gibi adlandırılan uzaktan öğretim uygulamalarını genel olarak yeni nesil uzaktan öğretim diye tabir edebiliriz. Bu alanda yaşanan gelişmeler Türkiye’de birçok yükseköğretim kurumunun ilgisini çektiği gibi Süleyman Demirel Üniversitesi’nin de gündemine girmiştir.

SDÜ uzaktan eğitim konusunda ilk ulusal boyutta çalışmayı 29 Nisan 2005 tarihinde Uzaktan Eğitim Çalıştayı’nı Enformatik Bölümü öncülüğünde düzenleyerek gerçekleştirmiştir. SDÜ bünyesinde gerçekleştirilen bu çalıştayı amacı; uzaktan eğitimle ilgili çalışma yapan üniversiteler, araştırma kurumları, firmalar ve kamu kuruluşlarından konu ile ilgili çalışan kişileri bir araya getirerek ortak çalışmalarının sağlanması ve elde edilecek sonuçların değerlendirilmesi neticesinde yeni projelerin geliştirilmesi oluşturmaktadır. Uzaktan eğitimi tüm yönleriyle ele alarak incelemeyi amaçlayan bu çalışmaya Türkiye’den birçok akademisyen, araştırma kurumu yöneticileri ve firmalar katılmıştır (SDÜ - Uzaktan Eğitim Çalıştayı 2004).

Türkiye’de ilk olarak 2003-2004 eğitim-öğretim yılında DPT desteği ile “ODTÜ Etkileşimli Uzaktan Öğrenme Sınıfı (Akıllı Sınıf)” Projesi kapsamında Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi ve Mersin Üniversitelerine akıllı sınıflar (şimdiki tabiri ile e-sınıf) kurulmuştur (e-Sınıf SDÜ Enformatik Bölüm Başkanlığı 2012). Kurulan akıllı sınıflar ile başka bir şehirde ya da ülkedeki diğer bir akıllı sınıf arasında video konferans

yöntemi ile uzaktan öğretim gerçekleştirilmek istenmiştir. Bu kapsamda ilk olarak ODTÜ ile SDÜ arasında temsili bir ders yapılarak proje hayata geçirilmiştir. Bu ders kapsamında ODTÜ’de bulunan 32 kişilik akıllı sınıfta yer alan öğrenciler ve öğretim elemanı yine SDÜ akıllı sınıfında hazır bekleyen öğrenciler ile birlikte video konferans yöntemi ile bir uzaktan öğretim dersi gerçekleştirmişlerdir.

Şekil 2.1: Süleyman Demirel Üniversitesi Akıllı Sınıf

4.1. Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu

2008 yılında SDÜ’nün bütün alanlarda verdiği eğitimi ve sahip olduğu bilgi birikimini eğitime ve öğrenmeye ihtiyacı olan herkese yaymak, yüz yüze eğitimle karşılanamayan belirli eğitim ihtiyaçlarını karşılanabilir hale getirmek sorumluluğu ile 2008 yılında Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu kurulmuştur. Günümüzde uzaktan eğitimi gerçekleştiren çoğu kurumda görüntülü ve sesli iletişimin etkin olarak kullanılmasıyla örgün eğitimin bu konuda ki üstünlüğünün büyük ölçüde azalmaya başlamıştır. Bu nedenle uzaktan eğitimin toplumun her düzeydeki eğitim ihtiyacının karşılanmasında önemli rol oynadığı kesindir. Kendisine “herkes için eğitim” ilkesi ile yola çıkan SDÜ Uzaktan Eğitim MYO, toplamda 4 program ile eğitim öğretime başlamıştır. Bu programlar;

- Bilgi Yönetimi
- Bilgisayar Programcılığı
- Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı
- Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik

Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim MYO bünyesinde kayıtlı 542 öğrencisi ile eğitim-öğretime devam etmektedir. Ayrıca 2012-2013 Eğitim-Öğretim Döneminde mevcut dört programa ilave olarak “Çağrı Merkezi Hizmetleri” ve “Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama” adında iki yeni programa öğrenci alınması planlanmaktadır.

Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim MYO’da dersler öğrenciye iki farklı yöntem ile aktarılmaktadır; bunlardan birincisi asenkron (eş zamansız) eğitim dediğimiz öğrenci ile öğretim elemanının farklı zamanlarda yaptıkları paylaşımlar ve interaktif ders içeriklerinden oluşmakta, diğeri ise senkron (eş zamanlı) olarak yapılan canlı derslerden oluşmaktadır. SDÜ Uzaktan Eğitim MYO’da canlı dersler yine Türkiye’de ilk olarak sadece uzaktan eğitim için yapılmış olan ve tasarım tescilli e-stüdyolardan gerçekleştirilmektedir. Bu e-stüdyolarda öğretim elemanı görüntülü ve sesli olarak öğrenciler ile eş zamanlı paylaşımlarda bulunarak dersleri interaktif bir şekilde sunmaktadırlar.

Şekil 2.2: Süleyman Demirel Üniversitesi e-Stüdyo

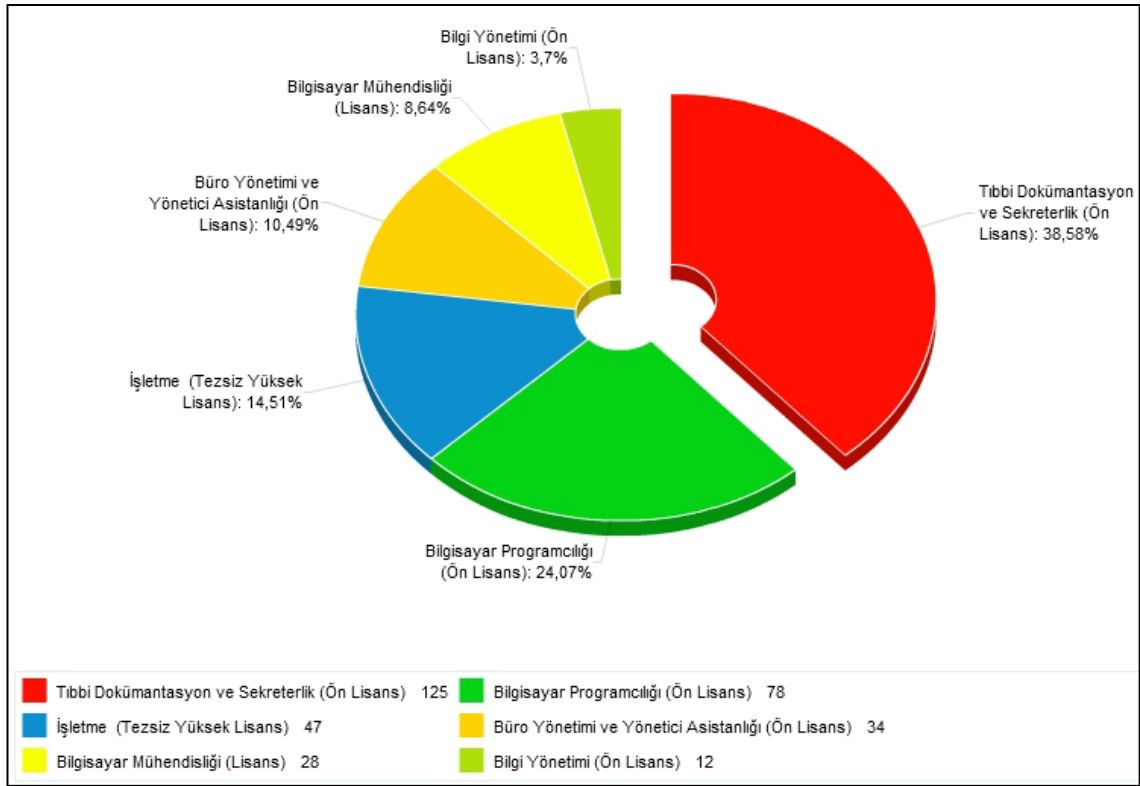
4.2. Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yöneticiliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı (Uzaktan Eğitim)

2010-2011 Eğitim Öğretim Yılında İşletme Yöneticiliği (uzaktan eğitim) programına öğrenci alımına başlayan Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, uzaktan eğitim çalışmalarına 2009 yılında başlamıştır. Uzaktan eğitimi gerçekleştirmek için Uzaktan Eğitim MYO bünyesinde yer alan e-stüdyoları kullanan Sosyal Bilimler Enstitüsü 100 kişilik kontenjanı ile eğitim-öğretime başlamış ve 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılında 76 öğrenci ile eğitim-öğretime devam etmektedir.

4.3. Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği (Uzaktan Eğitim) Programı

Program, Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi bünyesinde yer alan Bilgisayar Mühendisliği bölümü tarafından yürütülmekte olup Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu bünyesinde hazır bulunan teknik altyapı ve sunucu sistemleri ile 2011-2012 akademik yılında eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır. Program bünyesinde 50 kişilik kontenjan ile eğitime başlayan Mühendislik-

Mimarlık Fakültesi öğrencilere sadece uzaktan eğitim metodu ile değil karma eğitim modeli ile dersleri gerçekleştirmektedir.

Şekil 2.3: Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim Öğrencileri Sayıları

Araştırma kapsamında yapılan anket çalışmasına göre yukarıda verilen 3 farklı eğitim programında (önlisans, lisans, yüksek lisans) okuyan Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim öğrencilerin programlarına göre dağılımı verilmiştir. Bu duruma göre öğrencilerin çoğunluğu önlisans programında öğrenim görmektedirler (%76,84), hemen arkasından %14,51 ile yüksek lisans öğrencileri ve en az orana sahip lisans öğrencileri %8,4 olarak takip etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR TARAMASI

1. Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Karşılaştırılması

Uzaktan eğitim kavramı bir asırdır konuşulan ve uygulanan bir eğitim modeli olarak dünyada eğitim literatüründe geniş bir şekilde yer almıştır. İletişim teknolojileri alanındaki hızlı gelişmeler sayesinde eğitim teknolojilerinin de kullanımı katlanarak devam etmekte ve günümüzde her an her yerde bilgiye ulaşmak çok daha kolay bir hal almıştır. Uzaktan eğitim uygulamaları geçmişten günümüze birçok evreden geçmiş ve bu değişimine devam etmeyi sürdürmüştür. Fakat değişimler ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre farklılıklar göstermiştir.

Tablo 2.1: Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye’deki Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Karşılaştırılması

Karşılaştırma Kriterleri	Gelişmiş Ülkeler	Türkiye
1) Uygulamaların Başlangıcı	- 1728’de (İsveç) Boston Gazetesi’nde yer alan “Mektupla Steno Dersleri verileceği” ilanı bilinen ilk formal uzaktan eğitim uygulamasıdır. - Yaklaşık 150 yıldır.	- Türk eğitim sistemi içindeki ilk uzaktan eğitim uygulamaları, 1950’li yıllarda başlamıştır. - Bilinen en iyi örnek uygulama
2) Etkili Kullanım Alanı	- Formal ve informal eğitim uygulamaları - Yetişkin eğitimindeki uygulamalar - Hizmet içi eğitimdeki uygulamalar	- Formal eğitimdeki uygulamalar (Sınırlı) - Yükseköğretim düzeyindeki uygulamalar (Sınırlı)
3) Temel Teknolojiler	- İki yönlü (etkileşimli) teknolojiler	- Tek yönlü (etkileşimsiz) teknolojiler (Yazılı ve basılı materyaller ve televizyona dayalı)
4) Temel Sorunlar	- Dünya çapında daha çok öğrenciye ulaşım sorunu - Uzaktan eğitim sınıflarında etkili öğretim yöntemlerinin kullanımı - Görsel – İşitsel teknolojilerin daha etkili kullanımlarına yönelik birtakım teknolojik problemler	- Bütçe, kaynak ve donanım yetersizlikleri - Uzaktan eğitim sisteminin kalitesizliği ve etkisizliği - Radyo ve televizyon yayınlarının basılı materyallere uyumluluğu ve söz konusu programlara erişim zamanı - Yüz yüze eğitim (akademik danışmanlık) derslerine düşük katılım

Kaynak: (Uşun 2004)

2. Araştırma Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Zırhlıoğlu (2006), “Türkiye Genelinde ve Bölgeler Arasında Bilgisayar Kullanımı ve Uzaktan Eğitim ile İlgili İstatistiksel Analiz” konulu tez çalışmasında bilgisayar ve internet kullanımı ile uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve değişimini Türkiye açısından incelemiş elde ettiği sonuçları Avrupa ülkeleri ile mukayese etmiştir. Çalışmada Türkiye’de bilgisayar ve internet kullanımını bölgelere ve illere göre değerlendirilerek sayısal veriler ve tablolar oluşturulmuştur. Bu veriler ışığında Avrupa Birliği ülkeleri ile aday ülkelerinde internet kullanım oranları en yüksek olan ülkeler rakamlarla ifade edilmiştir. Çalışmanın temelini anket sonuçları ve değerlendirmesi oluşturmakla beraber Türkiye’de teknolojinin, eğitime dolayısıyla uzaktan eğitime etkileri değerlendirilmiş ve kapsamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Türkiye genelinde 24 ilde uygulanan anketin 4500 tanesi istatistiksel olarak değerlendirilmeye alınmıştır. Ankete katılanların 61,9’u bay ve %38,1’i bayan olan katılımcıların büyük çoğunluğunu aylık gelirleri 500-1000 TL arasındaki memur, işçi, öğrenci ve serbest çalışanlar oluşturmuştur. Ankete katılanların %12,74’ü Uzaktan eğitim ile öğrenim görmüşlerdir. Ayrıca ankete katılan bayların %43,1’i Uzaktan eğitimle öğrenim görmek isterken, bayanlarda bu oran %36,65’dir. Sonuç olarak, özellikle doğu bölgelerinde uzaktan eğitim örgün eğitime bir alternatif olsa da batı bölgelerinde aynı şeyi düşünmenin biraz zor görüldüğü uzaktan eğitimin kabul edilip sindirilmesinin yaşam koşulları, sosyoekonomik yapı ve bölgesel yapıya göre değişmekte olduğu tespit edilmiştir.

Can (2005), “Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Yönetimini Değerlendirmeleri” konulu yüksek lisans tezinde Türkiye’de eğitime olan talebin hızlı bir ivme ile her geçen gün artmasının klasik eğitim modelleri ile karşılanamadığından 1982 yılında yükseköğretim düzeyinde sistemli bir şekilde çalışmaların başladığından bahsetmiştir. Yapılan çalışmaların büyük bir bölümünü uzaktan eğitim uygulamaları oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmaların niceliksel olarak hızlı bir süreçten geçtiğini fakat niteliksel olarak bu ivmeyle doğru orantılı gitmediğini belirtmiştir. Araştırmanın temelini uzaktan eğitim yönetiminin öğrenciler açısından değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Çalışmada 1020 öğrenci üzerinde anket uygulanmış ve bu ankette öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri, fikirleri, talepleri ve değerlendirmeleri ile demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını

Kay-Kare Testi (Chi-Square Test=X²) ve SPSS programı yardımı ile değerlendirilmiştir.

Karaağaçlı (2008), “İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimde Sosyal Kazanımlar Gereksinimi” isimli çalışmasında İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim modelini sosyal ve eğitsel kazanımlar bakımından daha etkin olan yüz yüze eğitim ile ilişkilendirmiş, iletişim ve eğitim yönünden eksikliklerini problem olarak değerlendirmiştir. Çalışmada Uzaktan Eğitimin avantaj ve dezavantajlarına geniş yer verilmiş, İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitimin sınırlılıkları belirlenmiştir. Bu sınırlılıkların giderilmesinde öğrencilerin hem akademik hem de diğer destek hizmetleriyle iletişiminin güçlendirilmesini önemli bir problem olarak değerlendirmiştir. Yapılan araştırma çerçevesinde toplam 111 öğrenci üzerinde anket çalışması yapılmış, elde edilen veriler ışığında araştırma dört bölümde sistematize edilmiştir. Anket çerçevesinde öğrencilerin demografik özellikleri belirlenmiş, İnternet teknolojilerinin etkinliği hakkında sorular yöneltmiştir. Sonuç olarak İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitime duyulan gereksinimi artıran nedenler kalabalık sınıflar, öğretmen sayısındaki yetersizlikler, esnek olmayan eğitim zamanları, fiziki-mekân ve teknolojik yetersizlikler başta olmak üzere, yaşam boyu öğrenme ve kitlesel eğitim süreçlerine geniş olanaklar sunması bakımından büyük önem arz ettiği belirlenmiştir. Çalışma sonucunda bu kazanımlarla beraber yüz yüze eğitim ve iletişim yoksunluğu bakımından sosyal etkinlikler düşmekte ve birincil bilgi kaynakları olan gözlem yapma, deneme ve uygulama bakımından birtakım eksikler yaşandığını da tespit etmiştir.

Aydın (2003), “Uzaktan Eğitimin Geleceğine İlişkin Eğilimler” adlı makalesinde Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitime olan talebin oldukça arttığını ve daha da artacağını açıkça görüldüğünü ve bu talebin karşılık bulup bulamadığını farklı yönlerden incelemiştir. Uzaktan eğitimi sadece bir teknolojik gelişme olarak değerlendirmek yerine eğitim, öğretim, yönetim ve araştırma açısından da değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Araştırmanın amacını uzaktan eğitime olan geleceğe yönelik eğilimler oluşturmaktadır. Aydın, dünyada uygulanan uzaktan eğitime yönelik eğilimlerin Türkiye’ye yansımalarını da incelediği makalesinde, genç bir nüfusa sahip olan ülkemizin, artan nüfusa karşılık artan eğitim ihtiyacından dolayı hem

devletin hem de kurum ve kuruluşların uzaktan eğitime destek vermek zorunda oldukları vurgulanmıştır.

Polat (2008), “Sosyo Ekonomik Değişkenlerin Yükseköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısı Üzerindeki Etkisi” konulu tez çalışmasında öğrencilerin sosyo ekonomik özelliklerinin, akademik başarıları üzerinde ne gibi etkileri olduğunu araştırarak ortaya çıkan bulguları neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirmiş ve bu konuda çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamıştır. Yapılan çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi lisans son sınıf öğrencilerinin akademik başarısını, öğrencilerin ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerinden yararlanarak birbirlerine olan etkileri incelenmiştir. Araştırma kapsamında öğrenim gören 1552 son sınıf öğrencilerine sosyo ekonomik özelliklerini belirleyen bir anket çalışması yapılmış ve bunlardan 1062 öğrencinin anket verileri analiz edilerek yorumlanmıştır. Anket sonuçları öğrencilerin sosyo ekonomik özellikleri ile akademik başarıları arasında sıkı bir ilişki olduğunu fakat araştırma sınırlı bir evren üzerinde uygulandığı için geniş bir evren hakkında yeterli bilgi vermemektedir. Ayrıca öğrencilerin sosyo ekonomik özellikleri haricinde psikolojik, fizyolojik özellikleri de eklenerek daha kapsamlı sonuçlara ulaşılabilmesi mümkündür.

İşman ve Çallı (2001), “Sakarya Üniversitesi’nde Uzaktan Eğitimin Dünyü Bugünü ve Geleceği” konulu çalışmalarında, bilişim çağı olarak nitelendirilen 21. yüzyılda bilgiye ulaşmanın hızlı ve kolay olması toplumların gelişmesi için büyük bir rol oynadığı ve gelişen bilgi teknolojileri sayesinde toplumların bilgi yoğun bir yaşama sürüklendiği dile getirilmiştir. Çalışmada uzaktan eğitimin tanımı geniş bir şekilde yapılmış ve Türkiye’deki uzaktan eğitim süreci tüm detayları ile Dünya’daki diğer benzer uygulamalar ele alınarak karşılaştırmalı bir şekilde incelenmiştir. Yine çalışma kapsamında 2000-2001 öğretim yılı güz ve bahar döneminde uzaktan eğitim ile verilmek üzere altı farklı ders açılmıştır. Bu dersleri yüz yüze alan diğer öğrenciler ile başarı durumları karşılaştırılmıştır. Yapılan bu proje sonunda dersleri uzaktan eğitim ile alan öğrencilerin %5-10 oranında daha başarılı olduğu görülmüştür. Sonuç olarak uzaktan eğitim ile birbirlerinden kilometrelerce uzakta ve farklı ortamlarda olan öğretmen ve öğrenciler bir araya gelerek bilgi paylaşımında bulunabilme imkânını yakalanmış olması uzaktan eğitime yapılacak olan yatırımların artırılmasının kaçınılmaz

olduğu belirtilmiştir. Yapılan uygulama ve pilot çalışmalar ile uzaktan eğitimin başarılı bir sistem olduğu kanıtlanmıştır.

Berberoğlu (2010), “Ekonomik Performansın Anadolu Üniversitesi’nde Uzaktan Eğitim Yapan Fakültelerin Mezun Sayılarına Etkisi” konulu çalışmasında çoğu araştırmanın aksine eğitimin ekonomiye olan katkıları yerine, ekonominin eğitime olan katkılarından bahsetmiştir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerin, gelişmiş ülkelere kıyasla eğitim boşluğunun oldukça fazla olduğunu ve bu eğitim açığını daha az bir yatırım ile daha çok kişiye ulaştırabilecek bir eğitim modeli olan uzaktan eğitimi tercih etmelerine sebep olduğu belirtilmiştir. Öyle ki uzaktan eğitimin örgün eğitime göre maliyetinin neredeyse üçte bir oranında daha az olduğunu ve sadece tek sefer yapılan bir yatırım ile uzun yıllar boyunca büyük kitlelerin eğitim ihtiyacının karşılanabileceği dile getirmiştir. Çalışmada ülkelerin sosyal ve ekonomik güçleri ile eğitim ve kültür seviyeleri arasında çok yakın bir ilişkinin olduğunu, birbirleri ile sürekli etkileşim içinde olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca sosyal ve ekonomik talepler ışığında herhangi bir bölgedeki gelişme o bölgenin beşeri sermayesinin de aynı düzeyde geliştiğinin bir göstergesi olduğunu belirtmiştir. Çalışmada öğrencilerin açık öğretim ile ailelerinin sosyo-ekonomik durumlarını ve beklentilerini belirlemek için Denizli ilinde Açıköğretim derslerine devam eden öğrencilere bir anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre uzaktan eğitimi ve Açıköğretimin, sosyo-ekonomik durumları çok iyi olmayan öğrencilerin tercih ettiği görülmüştür. Ayrıca anket sonucunda Açıköğretim Fakültesinin, herhangi bir şekilde yükseköğretim olanağı bulamamış olanlar ile herhangi bir işte çalışmakta olanlara eğitim olanağı sağlaması yönünden hem ülke eğitimine hem de kalkınmasına önemli oranda katkıda bulunduğu belirlenmiştir.

Erdoğan (2005), “Türkiye’de Eğitimin İşsizlik Üzerine Etkisi” adlı çalışmasında, son yıllarda ekonomideki gelişmelerin hızlı bir ivme kazanabilmesi için, sermaye stokunu artırmak, kaynakların büyük kısmını sanayiye sevk etmek, ileri teknoloji transferleri gerçekleştirmek ve yüksek derecede eğitilmiş insan gücünü artırmak gerektiği vurgulanmıştır. Çalışmada eğitim konusu tüm yönleri ile ele alınmış ve ekonomiye dolayısı ile istihdama olan etkileri incelenmiştir. Bu kapsamda eğitimi sadece bir tüketim aracı olarak görmekten daha çok yatırım aracı olarak düşünmek gerektiği vurgulanmıştır. Bu kapsamda yapılan beş yıllık kalkınma planlarında eğitim

harcamaları ciddi önem arz etmekte olduğu ifade edilmiştir. Eğitime büyük önem veren, Japonya, Güney Kore gibi ülkelerin 30-40 yıl içerisinde ekonomik olarak dünyada söz sahibi olmalarının en büyük nedeni de yüksek eğitim seviyelerine ulaşan beşeri sermayeleri olduğu dile getirilmiştir.

Barrows (1990), “University-Level Distance Education In Turkey” adlı makalesinde Barrows, Türkiye’de uygulanan uzaktan eğitim faaliyetlerinin tarihçesini Açıköğretim uygulamasına ile birlikte özetlemekte ve Anadolu Üniversitesine bağlı olarak 1982 yılında öğretime başlayan Açıköğretimin eğitim materyalleri ile sınav sistemine detaylı bir şekilde değinmektedir. Daha sonra Açıköğretim Fakültesi ile ilgili mezun ve öğrenci sayılarına ilgili bölümler ve yıllar bazında istatistiksel bilgilere yer vermektedir. Ayrıca çalışmasında Ankara ve İstanbul Üniversitelerinin hukuk programlarında uzaktan eğitim uygulamayı düşündükleri de belirtilmektedir.

Demiray (2003), “Uzaktan Öğretim Öğrencileri Olarak Kadınlar” konulu III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarında sunulan bildirisinde, dünyada ve Türkiye’de kadının mevcut durumu, eğitim imkânları, eğitim seviyesi ve eğitim imkânlarından yararlanma konusunda erkekler ile kıyaslanarak farklı yönleri ortaya koyulmuştur. Daha sonra ise dünyadaki ve Türkiye’deki uzaktan öğretim uygulamaları ele alınarak, uzaktan öğretimde kadının yeri tartışılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise Türkiye’deki uzaktan öğretim ile eğitim alan kadınlarla dünyada farklı uygulanan ülkelerdeki uzaktan öğretim öğrencisi bayanlar arasında bir karşılaştırma yapılmıştır.

Kartal (2000), Avrupa Birliğinde Açık Uzaktan Öğrenime Yönelik Eğilimler ile ilgili yapılan çalışmada Kartal, Avrupa Birliği ülkeleri, Birliğin Dünya ekonomisinde söz sahibi olması ve rekabet gücünü korumasının, Birliğin çatısı altında olan ülkelerin ekonomik bir beraberlik sağlanmasının yanı sıra, insan kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılması gerektiği görüşünü dile getirmektedir. Birlik üyesi ülkelerin toplumsal olarak kaynaşması ve bu ülkelerin vatandaşlarının yaşam kalitesini yüksek tutulabilmesi için bireylerin eğitime daha fazla yatırım yapılmasının gerekliliğinden bahsedilmiştir. Avrupa Birliği Komisyonu, Birlik üyesi ülkelerin kültürel olarak dil, din, yönetim, ekonomi, hukuk gibi farklı alanlarda bilgi ve becerilerini artırabilmek için Avrupa genelinde uygulanabilecek açık uzaktan öğrenme biçiminde bir uygulama gerçekleştirilebileceği görüşünde birleşmişlerdir. Çalışmada Avrupa Birliği kapsamında

uzaktan öğretimin açık uzaktan öğrenme doğrultusunda gösterdiği gelişmenin gerekçeleri ve neticeleri incelenmekte, Avrupa Birliği Komisyonu tarafından özellikle 90'lı yılların ortalarında başlatılan yeni açık uzaktan öğrenim yaklaşımı tartışılmakta ve Türkiye'deki uzaktan öğretim uygulamaları ile karşılaştırılmaktadır.

Çerkezoğlu (2006), Çalışmada kapsamında Türk Silahlı Kuvvetlerinin ana unsurlarından olan Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamaları araştırılmıştır. Çalışma içerisinde K.K.K.'na bağlı uzaktan eğitim birimleri, bu birimlerde kullanılan uzaktan eğitim programları, kullanılan teknolojik altyapılar, bu alanla ilgili idari ve lojistik hizmetler gibi konularda bu güne kadar yapılmış çalışmalar birçok yönden incelenmiştir.

Yamamoto vd. (2011), Mobil Öğrenme Teknolojileri ve Eğitim Uygulamaları adlı çalışmalarında güncel teknolojilerinden olan mobil iletişimin eğitim açısından önemi vurgulanmış ve eğitim teknolojilerinin mobil uygulamalar ile yeni bir boyut kazanacağına değinilmiştir. Mobil öğrenme konusunda teknolojik altyapının yanı sıra pedagoji kavramının da belirleyici unsur olarak üzerinde durulması gereken bir konu olduğu vurgulanmıştır. Çalışma çerçevesinde günümüzde kullanılan mobil cihazların ve mevcut işletim sistemlerinin yetenekleri hakkında detaylıca bilgiler verilmiş ve yapılan istatistik çalışmaları paylaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UZAKTAN EĞİTİM VE İSTİHDAM BEKLENTİLERİ: SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama aracı ve uygulanması, verilerin çözümlenmesi ve analizi açıklanmaktadır.

1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma; uzaktan eğitim metodu ile yükseköğretimde okuyan öğrencilerin sosyo-ekonomik özelliklerinin, uzaktan eğitimi tercih etmelerine etkisinin olup olmadığını ve tercih ettikleri programların mevcut mesleğinde ya da gelecekte çalışmak istediği meslekte de bir etkisinin olup olmadığını belirlemeyi hedefleyen bir çalışmadır.

2. Örneklem Yöntemi

Araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi ile sınırlı tutulmuş olup, Uzaktan Eğitim ile eğitim öğretim yapan; Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yöneticiliği (Uzaktan Eğitim) Tezsiz Yüksek Lisans, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği (Uzaktan Eğitim) ve Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu öğrencileri çalışmanın evrenini oluşturmuştur. Çalışmada tam sayım yöntemi uygulanmıştır. Bu doğrultuda Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim programlarında okuyan kayıtlı mevcut 668 öğrenciye anket uygulamayı hedeflemiştir. Uygulanan ankette uzaktan eğitim öğrencilerinin aşına olduğu web ortamı kullanıldığı için herhangi bir sorunla karşılaşılmamış ve ankete katılan herkes başarılı bir şekilde anketi tamamlamıştır. Anket web ortamında cevaplandığı için yarım kalanlar ve anketin tamamını cevaplamayanlar otomatik olarak araştırma dışında bırakılmışlardır. Sadece anketi tamamlayan 324 kişi araştırma kapsamında değerlendirilmişlerdir.

3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Anket çalışması uygulanmadan önce Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim MYO, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi ve Sosyal Bilimler Enstitüsünden gerekli izin belgeleri alınmıştır. (EK-2 İzin Belgeleri)

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak web ortamında online anket formu (EK-1 Anket Forumu) hazırlanmış ve uzaktan eğitim öğrencilerinin kayıtlı olduğu eğitim yönetim sistemi üzerinden anketin hazırlandığı web linki her öğrenciye ulaşacak şekilde paylaşılmıştır.

Anket formunun giriş sayfasında gerekli tüm açıklamalar yapılmış olup, anketi yanıtlayan herkese anketi doldurmalarında her türlü kolaylık sağlanmış ve destekte bulunulmuştur. Kişilerin ankete samimi ve doğru cevaplar vermelerini sağlamak için kimlik bilgileri istenmemiştir.

Araştırma 28 Mart - 28 Nisan tarihleri arasında uygulanmıştır. Araştırmanın 1 Ay sürmesinin sebebi öğrencilerin eğitim yönetim sistemine daha yoğun girdiği dönem olarak ara sınav (vize) döneminin seçilmiş olmasıdır. Bir başka sebep ise anketin web ortamında uygulanmış olmasıdır. Böylece anketi cevaplayan kişilere hiçbir zorunluluk altında kalmadan geniş bir cevaplama süresi tanınmış olması hem anketin güvenilirliği açısından hem de uzaktan eğitim kavramına uygun olarak zaman ve mekân sınırı koymadan özgürce cevaplamalarının sağlanmış olunmasıdır.

Verilerin toplanıp analiz edilmesiyle genellemelere gidilmiştir. Genellemeye girmeyen özel durumlar ayrıca belirtilmiştir. Uygulanan anket sonuçlarında istatistiksel değerlendirmeler yapıp çözümlenerek, yorumlama yoluna gidilmiş, gerekli görüldüğü takdirde şekil ve tablolara yer verilmiştir.

4. Araştırma Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde, web üzerinden doldurulan form ile elde edilen verilerin istatistiksel analize bağlı olarak tablolar oluşturulup yorumlar yapılmıştır. Ankete katılan 324 uzaktan eğitim öğrencisinin demografik özellikleriyle ilgili tablo ve yorumlar bir başlık altında, uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri ile ilgili tablo ve yorumlar bir başlık altında incelenmiştir.

4.1. Betimleyici Demografik Özellikleri

Ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu ve yaşadığı bölgeler ile ilgili araştırma sonuçları bu bölümde tablo halinde verilmiş ve betimlenmiştir.

Tablo 3.1: Öğrencilerin Betimleyici Demografik Bilgileri

Demografik Özellikler		Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Bayan	131	40,4
	Erkek	193	59,6
Yaş	18–23	142	43,8
	24–29	113	34,9
	30 +	69	21,3
Medeni Durum	Evli	92	28,4
	Bekâr	232	71,6
Mevcut Eğitim Durumu	Lise	242	74,7
	Önlisans	21	6,5
	Lisans	61	18,8
Yaşadığı Bölge	Akdeniz	92	28,5
	Doğu Anadolu	14	4,3
	Ege	63	19,4
	G.D. Anadolu	44	13,6
	İç Anadolu	49	15,1
	Marmara	49	15,1
	Karadeniz	13	4,0

Tablo 3.1’de de görüldüğü üzere ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerin %40,4’ü bayanlardan, %59,6’sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerin çoğunluğunun (%50,6’sı) erkeklerden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin %43,8’i 18-23 yaş arasında, %34,9’u 24-29 yaş arasında, %21,3’ü ise 30 ve üstü yaşta olan bireylerden oluşmaktadır. Burada çoğunluğu (%43,8) oluşturan yaş grubu aralığı 18-23 yaş olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin %28,4’u evli, %71,6’ı ise bekârlardan oluşmaktadır. Çoğunlukta (%71,6) bekâr öğrenciler yer almaktadır.

Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin şuan da okudukları programlardan önce en son mezuniyetleri dikkate alınarak oluşturulan eğitim durumlarına göre %74,7’u lise, %6,5’i önlisans ve %18,8’ü de lisans mezunu olduğu

belirlenmiştir. Anketteki çoğunluğu (%74,7) ile en son mezun olduğu okulu lise olarak belirten öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin %28,5'i Akdeniz bölgesinden, %4,3'ü Doğu Anadolu bölgesinden, %19,4'ü Ege bölgesinden, %13,6'sı Güney Doğu Anadolu bölgesinden, %15,1'i İç Anadolu Bölgesinden, %15,1'i Marmara Bölgesinden ve %4'ü de Karadeniz bölgesindedir. Ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerden çoğunluğu %28,5 ile Akdeniz bölgesinde yaşayan öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 3.2: Öğrencilerinin Şuanda Okudukları Programlara Göre Dağılımları

Okudukları Program Türü	Sayı (n)	Yüzde (%)
Önlisans	249	76,8
Lisans	28	8,6
Yüksek Lisans	47	14,6

Ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin şuanda eğitim aldıkları yükseköğretim programlarının verildiği Tablo 3.2'ye göre önlisans eğitimi alan öğrencilerin oranı %76,8, lisans öğrencilerinin oranı ise %8,6 ve yüksek lisans eğitimi alan öğrencilerin oranı %14,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3.3: Öğrencilerin Aylık Gelir Düzeyleri

Gelir Grubu	Sayı (n)	Yüzde (%)	Ort.
₺ 400 ve altı	97	29,9	₺ 174
₺ 401-1250	129	39,8	₺ 718
₺ 1251 ve üstü	98	30,3	₺ 2100
Ağırlıklı Ortalama	324	100	₺ 972

Ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin aylık gelir düzeylerini gösteren Tablo 3,3'te yer alan bilgilere göre %29,9'u 400 TL ve altı, %39,8'i 401-1250 TL arası ve %30,3'ü 1251 TL ve üstü aylık gelire sahip olduğu görülmektedir. Aylık gelir durumlarına göre çoğunluğun (%39,8) aylık geliri 401-1250 TL, arasında olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 400 ve altı gelire sahip öğrencilerin gelirlerinin ortalaması 174 TL,

401-1250 TL gelire sahip öğrencilerin gelir ortalamaları 718 TL ve 1251 ve üstü gelire sahip öğrencilerin gelir ortalamaları ise 972 TL olarak tespit edilmiştir.

4.2. Uzaktan Eğitimi Tercih Sebepleri

Araştırma kapsamında, araştırmanın modeline uygun olarak oluşturulan değişkenlerin her birinden bir hipotez geliştirilmiş ve test edilmiştir. Süleyman Demirel Üniversitesi'nde okuyan uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitimi tercih etme sebeplerine ait hipotezler, istatistiki sonuçlar ve analizleri aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

4.2.1. Cinsiyetlere Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

Uzaktan eğitimi istihdam beklentisi ile tercih eden öğrencilerin cinsiyetleri bakımından analizinin yapıldığı çalışmanın bu kısmında erkek ve bayan öğrencilerin yanıtları arasında, T Testi uygulanarak anlamlı bir farklılığın olup olmadığı açıklanmaya çalışılmıştır.

Tablo 3.4: Cinsiyetlerine Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

	Cinsiyet	N	Ort.	S.s.	p
İş bulabilmek	Bayan	131	3,65	1,397	0,024*
	Erkek	193	3,29	1,391	

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p < ,05$)

Tablo 3.4'de ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre uzaktan eğitimi tercih etme sebepleri incelenmiştir. Bu duruma göre uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” için tercih eden bayanların ortalaması (3,65), uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” için tercih eden erkeklerin ortalamasından (3,29) daha yüksek olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi iş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi iş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T testi sonucuna göre uzaktan eğitimi bayanların erkeklere göre “İş bulabilmek” için tercih ettikleri konusunda daha duyarlı oldukları görülmektedir. ($p=0,024<0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi iş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

4.2.2. Cinsiyetlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

Öğrencilerin cinsiyetleri bakımından uzaktan eğitimi tercih etmelerini etkileyen diğer nedenler aşağıdaki tabloda analiz edilmiştir. Analiz sonucunda verdikleri cevaplar arasındaki farklılıklar yine T Testi uygulanarak anlamlılık bakımından irdelenmiştir.

Tablo 3.5: Cinsiyetlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

	Cinsiyet	N	Ort.	S.s.	p
Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek	Bayan	131	3,23	1,390	0,349
	Erkek	193	3,37	1,305	
4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak	Bayan	131	2,63	1,296	0,166
	Erkek	193	2,85	1,484	
Önlisans diplomasına sahip olmak	Bayan	131	3,63	1,361	0,010*
	Erkek	193	3,21	1,530	
Çalıştığım işte terfi etmek	Bayan	131	2,98	1,414	0,334
	Erkek	193	3,14	1,416	
Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak	Bayan	131	3,63	1,254	0,796
	Erkek	193	3,60	1,343	
Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi	Bayan	131	2,28	1,377	0,018*
	Erkek	193	2,66	1,413	
İkinci bir üniversite okumak	Bayan	131	2,56	1,325	0,342
	Erkek	193	2,41	1,325	
Ailemden ayrı kalmamak	Bayan	131	3,11	1,535	0,000*
	Erkek	193	2,23	1,350	
Uzaktan eğitimin genel maliyeti (eğitim - öğretim harcı, başka bir ilde yaşam maliyeti) daha düşük olduğu için	Bayan	131	2,92	1,539	0,471
	Erkek	193	2,79	1,464	

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p<0,05$)

- ***Daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih edenler***

Tablo 3.5’de uzaktan eğitimi “Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek” amacıyla tercih eden bayanların (3,23) ve erkeklerin (3,37) ortalaması arasında büyük bir fark olmadığı görülmüştür ($p=0,349>0,05$). Bu kapsamda öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H₀ hipotezi kabul edilecektir.

- ***4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler***

Ankete katılan “4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak” isteğiyle uzaktan eğitimi tercih eden bayanların ortalamaları 2,63 iken bu oran erkeklerde 2,85 düzeyindedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T Testi sonuçlarında bayanlar ile erkeklerin tercihleri arasında bu konuda anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. ($p=0,166>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık bir üniversite*

diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Önlisans diplomasına sahip olmak” için tercih eden bayanların ortalamaları 3,63, erkeklerin ortalamaları ise 3,21 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin bu konudaki tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

T testi sonuçları incelendiğinde uzaktan eğitimi “Önlisans diplomasına sahip olmak” için tercih eden bayanların, erkeklere göre göre bu konuda daha duyarlı oldukları tespit edilmiştir ($p=0,010<0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih edenler***

“Çalıştığı işte terfi etmek” amacıyla uzaktan eğitimi tercih eden bayanların ortalamaları 2,98, yine erkeklerde bu ortalama çok farklı olmamakla beraber 3,14 düzeyindedir. Yapılan analizler ışığında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

T Testi sonucunda bayan ve erkeklerin bu konudaki tercihleri arasında anlamlı bir farklılık olmamaktadır ($p=0,334>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin*

uzaktan eğitimi Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih edenler***

“Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” sebebiyle uzaktan eğitimi tercih eden bayanların ortalaması (3,63) ile erkeklerin ortalaması (3,60) arasında neredeyse hiçbir fark görülmemektedir. ($p=0,796>0,05$). Bu kapsamda aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Test sonuçlarına göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” nedeniyle tercih eden bayanların ortalaması 2,28 iken bu ortalama erkeklerde 2,66 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T testi analizinde uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebi ile tercih eden bayan ve erkekler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p=0,018<0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***İkinci bir üniversite okumak***

Uzaktan eğitimi “İkinci bir üniversite okumak” amacıyla tercih eden bayan (2,56) ve erkeklerin (2,41) ortalamaları arasında büyük farklılık olmamakla beraber aşağıdaki hipotezler geliştirilmiş ve analiz edilmiştir ($p=0,342>0,05$).

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T Testi analizlerinde *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur* hipotezi yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Ailesinden ayrı kalmamak amacıyla tercih edenler***

“Ailemden ayrı kalmamak” sebebiyle uzaktan eğitimi tercih ettiğini belirten bayanların ortalaması 3,11 iken, bu oran erkeklerde çok daha düşük (2,23) olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T testi sonuçlarında bayanların erkeklere göre uzaktan eğitimi “Ailemden ayrı kalmamak” amacıyla tercih etmeleri konusunda daha duyarlı oldukları belirlenmiştir ($p=0,000<0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Uzaktan eğitimin genel maliyetinin düşük olması amacıyla tercih edenler***

Yine uzaktan eğitimi “Genel maliyetinin daha düşük olması” sebebiyle tercih eden bayanlar (2,92) ile erkekler (2,79) arasında büyük bir tercih farkı görülmemekle birlikte aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel maliyetinin daha düşük olması sebebiyle tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel maliyetinin daha düşük olması sebebiyle tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark vardır.

T Testi sonucunda bayan ve erkeklerin uzaktan eğitimi bu konudaki tercih etmeleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. ($p=0,471>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında cinsiyetleri açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

Genel olarak Tablo 3.5’i incelediğimizde ankete katılan bayan ve erkeklerin Uzaktan eğitimi tercih etmelerini etkileyen faktörlerin arasında T testi sonuçlarına göre “İş bulabilmek”, “Önlisans diplomasına sahip olmak”, “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” ve “Ailemden ayrı kalmamak” soruları dışında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir ($p<0,05$).

4.2.3. Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

Uzaktan eğitimi tercih eden öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı incelenmiş ve 3 gruba ayrılmıştır. Uzaktan eğitimi istihdam beklentisi ile tercih etme sebeplerinin bu yaş gruplarına göre analizleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.6: Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

	Yaş Grubu	N	Ort.	F	p
İş bulabilmek	18-23	142	3,60	3,749	0,025*
	24-29	113	3,47		
	30 +	69	3,04		

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p < 0,05$)

Tablo 3.6’da uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” amacıyla tercih ettiğini belirten 18-23 yaş arasındaki kişilerin ortalaması 3,60, 24-29 yaş arasındaki kişilerin ortalaması 3,47, 30 ve üstü yaşta olan kişilerin ortalaması ise 3,04 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin bu konudaki tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda bu gruplar arasında anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($p=0,025 < 0,05$). Farklılığın nereden kaynaklandığını anlamak için Post Hoc Test sonuçları incelenmiş ve 18-23 yaş grubunda olanlar ile 24-29 yaş grubunda olanlar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı fakat 18-23 yaş grubunda olanlar ile 30 ve üstü yaşta olanların uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” amacıyla tercih etmeleri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle 18-23 yaşta olanlar 30 ve üstü yaşta olanlara göre uzaktan eğitimi “İstihdam Beklentisi” ile daha çok tercih etme eğiliminde olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

4.2.4. Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

Tablo 3.7’de ankete katılan öğrencilerin yaşları belirli gruplara ayrılmış ve bu yaş gruplarına göre uzaktan eğitimi tercih etmelerinin diğer sebepleri incelenmiştir. Yapılan incelemede Anova testi uygulanarak yaş gruplarının anket sorularına verdikleri

cevaplar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılmıştır. Ankette katılan 142 kişi 18-23, 113 kişi 24-29, 69 kişi de 30 ve üstü olacak şekilde üç grup oluşturulmuştur.

Tablo 3.7: Yaş Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

	Yaş Grubu	N	Ort.	F	p
Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek	18-23	142	2,95	9,865	0,000*
	24-29	113	3,58		
	30 +	69	3,62		
4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak	18-23	142	2,92	2,257	0,106
	24-29	113	2,74		
	30 +	69	2,48		
Önlisans diplomasına sahip olmak	18-23	142	3,44	2,082	0,126
	24-29	113	3,49		
	30 +	69	3,06		
Çalıştığım işte terfi etmek	18-23	142	2,67	11,288	0,000*
	24-29	113	3,35		
	30 +	69	3,48		
Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak	18-23	142	3,32	6,325	0,002*
	24-29	113	3,82		
	30 +	69	3,86		
Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi	18-23	142	2,82	6,646	0,001*
	24-29	113	2,20		
	30 +	69	2,36		
İkinci bir üniversite okumak	18-23	142	2,30	2,290	0,103
	24-29	113	2,63		
	30 +	69	2,58		
Ailemden ayrı kalmamak	18-23	142	2,58	0,068	0,934
	24-29	113	2,62		
	30 +	69	2,54		
Uzaktan Eğitimin genel maliyeti (eğitim - öğretim harcı, başka bir ilde yaşam maliyeti) daha düşük olduğu için	18-23	142	2,72	0,899	0,408
	24-29	113	2,92		
	30 +	69	2,97		

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p < ,05$)

- Daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih edenler

Uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek” amacıyla tercih edenler incelendiğinde; 18-23 yaş arasında olanların ortalaması 2,95, 24-29 yaş arasında olanların 3,58, 30 ve üstü yaşta olanların ortalaması ise 3,62 olarak tespit edilmiştir. Analiz ışığında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda yaş grupları arasında verilen yanıtların anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Testi incelenmiş ve 18-23 yaş grubunda olanlara göre 24-29 yaş ve 30 ve üstü yaş grubunda olanlar uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek” amacıyla daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir ($p=0,000<0,05$). 24-29 yaş grubunda olanlar ile 30 ve üstü yaşta olanların tercihleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- **4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler**

“4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek” amacıyla uzaktan eğitimi tercih eden 18-23 yaş arasındaki öğrencilerin ortalaması 2,92, 24-29 yaş arasında olanların 2,74, 30 ve üstü yaşta olanların ortalaması ise 2,48 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında öğrencilerin bu konudaki tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonuçları analiz edildiğinde öğrencilerin bu konudaki tercihleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p=0,106>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler***

Yine uzaktan eğitimi “Önlisans diplomasına sahip olmak” amacıyla tercih eden 18-23 yaş arasındaki öğrencilerin ortalaması 3,44, 24-29 yaş arasında olanların 3,49, 30 ve üstü yaşta olanların ortalaması ise 3,06 olarak tespit edilmiştir ($p=0,126>0,05$). Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucuna göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte terfi etmek” amacıyla tercih edenler incelendiğinde, 18-23 yaş grubunda olanların ortalaması 2,67, 24-29 yaş grubunda olanların ortalaması 3,35 ve en son olarak 30 ve üstü yaşta olanların ortalaması ise 3,48 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.7’de görüldüğü üzere Anova testi sonucunda tercihler arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ($p=0,000<0,05$) ve bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Post Hoc Testi incelenmiştir. Pos Hoc Testine göre 18-23 yaş grubunda yer alan öğrencilere göre uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte terfi etmek” amacıyla tercih eden 24-29 yaş ve 30 ve üstü yaşta olan öğrencilerin bu konuda daha duyarlı olduğu sonucuna varılmıştır. 24-29 yaş grubunda olanlar ile 30 ve üstü yaşta olanlar arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu durum sonucunda *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- Genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih edenler

Uzaktan eğitimi “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla tercih ettiğini belirten, 18-23 yaş arasında olanların ortalaması 3,32, 24-29 yaş arasında olanların ortalaması 3,82, 30 ve üstü yaşta olanların ortalaması ise 3,86 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Bu durum neticesinde yapılan Anova Testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmıştır ($p=0,002<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında meydana geldiğini belirlemek amacıyla yapılan Pos Hoc Testi sonucunda 24-29 yaş arasında olanlar ile 30 ve üstü yaşta olanların, 18-23 yaşları arasında olanlara göre uzaktan eğitimi “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla daha çok

tercih ettiklerini söyleyebiliriz. Analiz sonuçlarından da anlaşıldığı gibi *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır* hipotezi yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” nedeniyle tercih eden 18-23 yaş arasındaki öğrencilerin ortalaması 2,82, 24-29 yaş arasındaki öğrencilerin 2,20, 30 ve üstü yaşta olan öğrencilerde ise bu ortalama 2,36’dır. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.7’de görüldüğü üzere, Anova Testi sonucunda yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş ($p=0,001<0,05$) ve bu farklılığın hangi gruplar arasında nasıl bir duyarlılığın olduğunu belirlemek amacıyla Pos Hoc Testi sonuçları incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda; 18-23 yaş arasındaki öğrencilerin 30 ve üstü yaşta olan öğrencilere göre uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle daha çok tercih ettikleri sonucu çıkarılabilir. Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***İkinci bir üniversite okumak***

Yine Tablo 3.7’de “İkinci bir üniversite okumak” amacıyla uzaktan eğitimi tercih eden öğrenciler incelendiğinde; 18-23 yaş arasında olanların ortalaması 2,30, 24-29 yaş arasında olanların ortalaması 2,63, 30 ve üstü yaşta olanların ortalaması da 2,58 olarak

görülmektedir. Araştırma analizlerinde öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkici bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkici bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Anova Testi sonucunda yaş grupları arasında bu konudaki tercihleri ile ilgili anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p=0,103>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkici bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur* yani H₀ hipotezi kabul edilecektir.

- Ailesinden ayrı kalmamak amacıyla tercih edenler

Uzaktan eğitimi “Ailemden ayrı kalmamak” amacıyla tercih eden 18-23 yaş arasında olanların ortalaması 2,58, 24-29 yaş arasında olanların ortalaması 2,62, 30 ve üstü yaşta olanların ortalaması 2,54 olarak Tablo 3.7’de yer almıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Anova Testi sonucunda yaş grupları arasında öğrencilerin bu konudaki tercihleri ile ilgili anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p=0,934>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur* yani H₀ hipotezi kabul edilecektir.

- *Uzaktan eğitimin genel maliyetinin düşük olması amacıyla tercih edenler*

“Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için” seçeneğini tercih eden öğrencilerin verdikleri cevapların ortalamasını incelediğimizde 18-23 yaş grubunda olanların 2,72, 24-29 yaş grubunda olanların 2,92, 30 ve üstü yaş grubunda olanların ise 2,97 ortalamaoya sahip oldukları görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonuçlarının da incelenmesi ile öğrencilerin bu konudaki duyarlılıklarının aynı olduğu ve tercihleri arasında da anlamlı bir farklılık olamadığı belirlenmiştir ($p=0,408>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri arasında yaş grupları bakımından anlamlı bir fark yoktur* yani H₀ hipotezi kabul edilecektir.

4.2.5. Medeni Durumlarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

Yapılan anket çalışması sonucunda elde edilen veriler kapsamında öğrencilerin uzaktan eğitimi tercih etmelerindeki medeni durum faktörü incelenmiş ve aşağıdaki tablo oluşturulmuştur.

Tablo 3.8: Medeni Durumuna Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

	Medeni Durum	N	Ort.	S.s.	p
İş bulabilmek	Evli	92	3,35	1,478	0,465
	Bekâr	232	3,47	1,374	

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p<,05$)

Tablo 3.8’de görüldüğü üzere ankete katılan öğrencilerin medeni durumlarına göre uzaktan eğitimi tercih etmelerinin en önemli sebebi araştırılmış ve bu duruma göre uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” ile tercih eden evlilerin ortalaması (3,35), uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” ile tercih eden bekârların ortalaması (3,47) olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T Testi analizlerine göre de uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” amacıyla tercih eden evliler ile bekârlar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p=0,465>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

4.2.6. Medeni Durumlarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

Öğrencilerin medeni durumlarına göre tercihlerini etkileyen diğer faktörler aşağıdaki Tablo 3.9’da gösterilmiştir.

Tablo 3.9: Medeni Durumuna Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

	Medeni Durum	N	Ort.	S.s.	p
Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek	Evli	92	3,58	1,369	0,030*
	Bekâr	232	3,21	1,317	
4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak	Evli	92	2,52	1,456	0,059
	Bekâr	232	2,86	1,387	
Önlisans diplomasına sahip olmak	Evli	92	3,29	1,654	0,554
	Bekâr	232	3,41	1,402	
Çalıştığım işte terfi etmek	Evli	92	3,54	1,456	0,000*
	Bekâr	232	2,89	1,358	
Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak	Evli	92	3,86	1,314	0,033*
	Bekâr	232	3,51	1,293	
Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi	Evli	92	2,34	1,361	0,166
	Bekâr	232	2,57	1,425	
İkinci bir üniversite okumak	Evli	92	2,59	1,438	0,353
	Bekâr	232	2,43	1,277	
Ailemden ayrı kalmamak	Evli	92	2,79	1,580	0,125
	Bekâr	232	2,50	1,447	
Uzaktan Eğitimin genel maliyeti (eğitim - öğretim harcı, başka bir ilde yaşam maliyeti) daha düşük olduğu için	Evli	92	2,98	1,490	0,304
	Bekâr	232	2,79	1,496	

İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p < ,05$)

- *Daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih edenler*

Tablo 3.9’da uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde etmek” amacıyla tercih eden evlilerin ortalaması (3,58) iken bekârlarda bu ortalama (3,21) olarak görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları bakımından anlamlı bir fark vardır.

T Testi sonuçları incelendiğinde evlilerin uzaktan eğitimi “Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek” amacıyla bekârlara göre daha fazla tercih ettiği tespit edilmiştir ($p=0,030<0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları bakımından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- 4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler

Ankete katılan “4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak” isteğiyle uzaktan eğitimi tercih eden evlilerin ortalamaları 2,52 iken bu oran bekârlarda 2,86 düzeyindedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları bakımından anlamlı bir fark vardır.

T Testi sonucuna göre bu konuda evliler ile bekâr öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir ($p=0,059>0,05$). Bu duruma göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları bakımından anlamlı bir fark yoktur* yani H₀ hipotezi kabul edilecektir.

- Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler

Uzaktan eğitimi “Önlisans diplomasına sahip olmak” için tercih eden evlilerin ortalamaları 3,29 iken, bekârların ortalamaları ise 3,41 olarak tespit edilmiştir. Analiz

sonuçları doğrultusunda öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T Testi analizlerinde bu konuda evliler ve bekârlar arasında anlamlı bir farklılık olmağı anlaşılmıştır ($p=0,554>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H₀ hipotezi kabul edilecektir.

- ***Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih edenler***

“Çalıştığı işte terfi etmek” amacıyla uzaktan eğitimi tercih eden evlilerin ortalamaları 3,54 iken, bekârlarda bu ortalama 2,89 düzeyindedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

Bu duruma göre T Testi sonuçlarında evlilerin uzaktan eğitimi “Çalıştığı işte terfi etmek” amacıyla tercih etmelerindeki duyarlılık bekâr öğrencilere göre daha fazla olduğu belirlenmiştir ($p=0,000<0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih edenler***

“Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” sebebiyle uzaktan eğitimi tercih eden evlilerin ortalaması (3,86), bekârların ortalaması (3,51) olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

T Testi sonuçlarına bakıldığında evliler uzaktan eğitimi bekârlara göre “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla daha çok tercih etme eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır ($p=0,033<0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” nedeniyle tercih eden evlilerin ortalaması 2,34 iken bu ortalama bekârlarda 2,57 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T testi sonucunda da uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebi ile tercih eden bayan ve erkekler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmemektedir ($p=0,166>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***İkinci bir üniversite okumak***

Uzaktan eğitimi “İkinci bir üniversite okumak” amacıyla tercih eden evlilerin ortalaması 2,59, bekârların ortalaması ise 2,43 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

T Testi sonucunda bu konuda evli ve bekârlar arasında anlamlı bir tercih farkı bulunamamıştır ($p=0,353>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Ailesinden ayrı kalmamak amacıyla tercih edenler***

“Ailemden ayrı kalmamak” sebebiyle uzaktan eğitimi tercih ettiğini belirten evlilerin ortalaması 2,79 iken, bu ortalama bekârlarda 2,50 olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T testi sonuçlarında evliler ile bekârlar arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir ($p=0,125>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Uzaktan eğitimin genel maliyetinin düşük olması amacıyla tercih edenler***

Yine uzaktan eğitimi “Genel maliyetinin daha düşük olması” sebebiyle tercih eden evlilerin ortalaması 2,98 ve bekârlar da bu ortalama 2,79 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel maliyetinin daha düşük olması sebebiyle tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel maliyetinin daha düşük olması sebebiyle tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan T Testi sonucunda aralarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0,304>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel maliyetinin daha düşük olması sebebiyle tercih etmeleri arasında medeni durumları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

4.2.7. Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

Araştırma bulguları sonucunda öğrencilerin uzaktan eğitimi tercih etmeleri konusunda gelir grupları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının değerlendirilmesi için aşağıdaki tablo oluşturulmuş ve analiz edilmiştir.

Tablo 3.10: Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

	Gelir Grubu	N	Ort.	F	P
İş bulabilmek	₺400 ve altı	97	3,79	16,813	0,000*
	₺401-1250	129	3,66		
	₺1251 ve üstü	98	2,79		

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p < ,05$)

Tablo 3.10’da ankete katılan öğrencilerin aylık gelirleri belirli gruplara ayrılmış ve bu gelir gruplarına göre uzaktan eğitimi tercih etmelerinin en önemli sebepleri incelenmiştir. Yapılan incelemede Anova testi uygulanarak gelir gruplarında yer alan öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılmıştır. Ankette katılan 324 kişiden 97’si 400 TL ve altı, 129 kişi 401-1250 TL, 98 kişi de 1251 TL ve üstü aylık gelire sahip olacak şekilde üç grup oluşturulmuştur.

- İş bulabilmek için tercih edenler

Uzaktan eğitimi tercih etme konusunda “İş bulabilmek” amacıyla tercih ettiğini belirten 400 TL ve altı aylık gelire sahip olan kişilerin ortalaması 3,79, 401-1250 TL, arasında aylık geliri olan kişilerin ortalaması 3,66, 1251 TL ve üstü aylık geliri olan kişilerin ortalaması ise 3,79 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda bu gelir grupları arasında anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($p=0,000 < 0,05$). Farklılığın nereden kaynaklandığını anlamak için Post Hoc Test sonuçları incelenmiş ve 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanların, 400 TL ve altında aylık geliri olanlar ile 401-1250 TL arasında aylık geliri olanlara göre uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” amacıyla daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir. 400 TL ve altında aylık geliri olanlar ile 401-1250 TL arasında aylık geliri olan öğrencilerin bu konudaki tercihleri arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Bu sonuca göre

Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

4.2.8. Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen gelir bilgileri toplanarak 3 grup altında incelenmiştir. Uzaktan eğitim konusundaki öğrencileri diğer beklentilerinin analiz edildiği bu kısımda yine Anova ve Post Hoc Testleri uygulanmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 3.11: Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

	Gelir Grubu	N	Ort.	F	P
Çalıştığım işte daha yüksek gelir Elde Edebilmek	₺400 ve altı	97	2,82	11,518	0,000*
	₺401-1250	129	3,39		
	₺1251 ve üstü	98	3,70		
4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak	₺400 ve altı	97	2,84	1,593	0,205
	₺401-1250	129	2,87		
	₺1251 ve üstü	98	2,55		
Önlisans diplomasına sahip olmak	₺400 ve altı	97	3,49	7,290	0,001*
	₺401-1250	129	3,64		
	₺1251 ve üstü	98	2,98		
Çalıştığım işte terfi etmek	₺400 ve altı	97	2,61	10,996	0,000*
	₺401-1250	129	3,09		
	₺1251 ve üstü	98	3,53		
Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak	₺400 ve altı	97	3,51	3,457	0,033*
	₺401-1250	129	3,47		
	₺1251 ve üstü	98	3,90		
Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi	₺400 ve altı	97	2,87	8,306	0,000*
	₺401-1250	129	2,57		
	₺1251 ve üstü	98	2,07		
İkinci bir üniversite okumak	₺400 ve altı	97	2,29	2,357	0,096
	₺401-1250	129	2,44		
	₺1251 ve üstü	98	2,69		
Ailemden ayrı kalmamak	₺400 ve altı	97	2,91	4,218	0,016*
	₺401-1250	129	2,56		
	₺1251 ve üstü	98	2,30		
Uzaktan Eğitimin genel maliyeti (eğitim - öğretim harcı, başka bir ilde yaşam maliyeti) daha düşük olduğu için	₺400 ve altı	97	3,04	3,451	0,033*
	₺401-1250	129	2,94		
	₺1251 ve üstü	98	2,52		

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p<,05$)

- ***Daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek” amacıyla tercih edenler incelendiğinde; 400 TL ve altı geliri olanların ortalaması 2,82, 401-1250 TL arasında geliri olanların 3,39, 1251 TL ve üstü geliri olanların ortalaması ise 3,70 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda gelir grupları arasında verilen yanıtlar arasında anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Testi incelenmiş ve 400 TL ve altı gelir grubunda olanlara göre 401-1250 TL ve 1251 TL ve üstü aylık gelir grubunda olanlar uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek” amacıyla daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir ($p=0,000<0,05$). 401-1250 TL grubunda olanlar ile 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanların tercihleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler***

“4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek” amacıyla uzaktan eğitimi tercih edenler incelendiğinde, 400 TL ve altı gelir grubunda olanların ortalaması 2,84, 401-1250 TL gelir grubunda olanların ortalaması 2,87 ve en son olarak 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanların ortalaması ise 2,55 olarak tespit edilmiştir. Araştırma dâhilinde öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda öğrencilerin bu konudaki tercihleri arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılamamıştır ($p=0,205>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H₀ hipotezi kabul edilecektir.

- ***Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Önlisans diplomasına sahip olmak” amacıyla tercih edenler incelendiğinde, 400 TL ve altı gelir grubunda olanların ortalaması 3,49, 401-1250 TL gelir grubunda olanların ortalaması 3,64 ve en son olarak 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanların ortalaması ise 2,98 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.11’de görüldüğü üzere Anova testi sonucunda tercihler arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ($p=0,001<0,05$) ve bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Post Hoc Testi incelenmiştir. Pos Hoc Testine göre 1251 TL ve üstü gelir grubunda yer alan öğrencilere göre uzaktan eğitimi “Önlisans diplomasına sahip olmak” amacıyla tercih eden 400 TL ve altı gelir grubu ile 401-1250 TL gelir grubunda olan öğrencilerin bu konuda daha duyarlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 400

TL ve altı gelir grubunda olanlar ile 401-1250 TL gelir grubunda olanlar arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Önlisans diplomasına sahip olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte terfi etmek” amacıyla tercih edenler incelendiğinde, 400 TL ve altı gelir grubunda olanların ortalaması 2,61, 401-1250 TL gelir grubunda olanların ortalaması 3,09 ve en son olarak 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanların ortalaması ise 3,53 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Tablo 3.11’de görüldüğü üzere Anova testi sonucunda tercihler arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ($p=0,000<0,05$) ve bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Post Hoc Testi incelenmiştir. Pos Hoc Testine göre 400 TL ve altı gelir grubunda yer alan öğrencilere göre uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte terfi etmek” amacıyla tercih eden 401-1250 TL gelir grubu ile 1251 TL ve üstü gelir grubunda olan öğrencilerin bu konuda daha duyarlı olduğu sonucuna varılmıştır. Yine Post Hoc Testi sonuçlarına göre uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte terfi etmek” amacıyla tercih eden 1251 TL ve üstü gelir grubunda yer alan öğrencilerin, 401-1250 TL gelir grubundakilere göre daha duyarlı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla tercih edenler arasında 400 TL ve altı gelir grubunda olanların ortalaması 3,51, 401-

1250 TL gelir grubunda olanların ortalaması 3,47, 1251 TL ve üstü gelire sahip olanların ortalaması ise 3,90 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Anova Testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmıştır ($p=0,033<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında meydana geldiğini belirlemek amacıyla yapılan Pos Hoc Testi incelenmiş 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanların, 401-1250 TL gelir grubunda olanlara göre uzaktan eğitimi “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla daha çok tercih ettiklerini görülmüştür. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih edenler

Uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” nedeniyle tercih eden 400 TL ve altı gelir grubunda yer alan öğrencilerin ortalaması 2,87, 401-1250 TL aylık geliri olan öğrencilerin ortalaması 2,57, 1251 TL ve üstü geliri olan öğrencilerde ise bu ortalama 2,07’dir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yine Tablo 3.11’de görüldüğü üzere Anova Testi sonucunda gelir grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş ($p=0,000<0,05$) ve bu farklılığın hangi gruplar arasında nasıl bir duyarlılığın olduğunu belirlemek amacıyla Pos Hoc Testi sonuçları incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda; 1251 TL ve üstü gelir grubunda olan öğrencilerin 400 TL ve altı ile 401-1250 TL arasında gelir gruplarında olanlara göre uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle daha az tercih ettikleri tespit edilmiştir. Ayrıca 400 TL ve altında gelire sahip olanlar ile 401-1250 TL arasında gelir grubunda olanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih edenler***

“İkinci bir üniversite okumak” amacıyla uzaktan eğitimi tercih eden öğrenciler incelendiğinde; 400 TL ve altı arasında gelire sahip olanların ortalaması 2,29, 401-1250 TL arasında olanların ortalaması 2,44, 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanların ortalaması da 2,69 olarak görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Anova Testi sonucunda gelir grupları arasında bu konudaki tercihleri ile ilgili anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p=0,096>0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Ailesinden ayrı kalmamak amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Ailemden ayrı kalmamak” amacıyla tercih eden 400 TL ve altı aylık gelire sahip olanların ortalaması 2,91, 401-1250 TL arasında geliri olanların

ortalaması 2,56, 1251 TL ve üstü aylık geliri olanların ortalaması ise 2,30 olarak Tablo 3.11’de yer almıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmıştır ($p=0,016<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında meydana geldiğini belirlemek amacıyla yapılan Pos Hoc Testi incelenmiş 400 TL ve altı gelir grubunda olanların, 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanlara göre uzaktan eğitimi “Ailemden ayrı kalmamak” amacıyla daha çok tercih ettikleri anlaşılmıştır. Bu durum haricinde gruplar arasında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Uzaktan eğitimin genel maliyetinin düşük olması amacıyla tercih edenler***

“Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için” seçeneğini tercih eden öğrencilerin verdikleri cevapların ortalaması 400 TL ve altı gelir grubunda 3,04, 401-1250 TL gelir grubunda 2,94, 1251 TL ve üstü gelir grubunda ise 2,52 ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmıştır ($p=0,033<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında meydana geldiğini belirlemek amacıyla yapılan Pos Hoc Testi incelenmiş 400 TL ve altı gelir grubunda olanların, 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanlara göre uzaktan eğitimi “Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için” seçeneğini daha çok tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum haricinde gruplar arasında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri konusunda gelir grupları açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

4.2.9. Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

Araştırmanın bu kısmında uygulanan anket sonuçlarına göre öğrencilerin öğrenim gördükleri program türleri, kişi sayısı ve ortalamaları tercih sebepleri ile ilişkilendirilerek aşağıdaki Tablo 3.12 oluşturulmuş ve analiz edilmiştir.

Tablo 3.12: Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi İstihdam Beklentisi ile Tercih Etme Nedenleri

	Program Türü	N	Ort.	p
İş bulabilmek	Ön Lisan	249	3,61	0,000*
	Lisans	28	3,04	
	Yüksek Lisans	47	2,74	

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p<,05$)

Ankete katılan öğrenciler okudukları programlara göre belirli gruplara ayrılmış ve bu gruplarına göre uzaktan eğitimi tercih etmelerini etkileyen en önemli sebepler incelenmiştir. Yapılan araştırmada Anova Testi uygulanarak yaş gruplarının anket sorularına verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılmıştır. Ankette katılan 249 kişi Önlisans, 28 kişi Lisans, 47 kişi de Yüksek Lisans olacak şekilde üç grup oluşturulmuştur.

Uzaktan eğitimi tercih etme konusunda “İş bulabilmek” amacıyla tercih ettiğini belirten önlisans öğrencilerinin ortalaması 3,61, lisans öğrencilerinin ortalaması 3,04, yüksek lisans öğrencilerinin ortalaması ise 2,74 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda bu gruplar arasında anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($p=0,000<0,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için Post Hoc Test sonuçları incelenmiş ve önlisans öğrencileri ile yüksek lisans öğrencilerinin tercihleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. lisans öğrencileri ile yüksek lisans öğrencilerinin uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” amacıyla tercih etmeleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle önlisans öğrencilerinin, yüksek lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” amacı ile daha çok tercih etme eğiliminde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İş bulabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

4.2.10. Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

Araştırma bulgularının bu bölümünde öğrencilerin şuanda okudukları programları tercih etmelerini etkileyen faktörler incelenmiş ve okudukları programlar açısından tercih farklılıklarının olup olmadığı irdelenmiştir.

Tablo 3.13: Okudukları Program Türlerine Göre Uzaktan Eğitimi Diğer Tercih Etme Nedenleri

	Program Türü	N	Ort.	p
Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek	Ön Lisan	249	3,32	0,012*
	Lisans	28	2,71	
	Yüksek Lisans	47	3,66	
4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak	Ön Lisan	249	2,86	0,000*
	Lisans	28	3,11	
	Yüksek Lisans	47	2,02	
Önlisans diplomasına sahip olmak	Ön Lisan	249	3,80	0,000*
	Lisans	28	2,11	
	Yüksek Lisans	47	1,87	
Çalıştığım işte terfi etmek	Ön Lisan	249	3,08	0,000*
	Lisans	28	2,21	
	Yüksek Lisans	47	3,55	
Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak	Ön Lisan	249	3,62	0,000*
	Lisans	28	2,79	
	Yüksek Lisans	47	4,04	
Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi	Ön Lisan	249	2,54	0,000*
	Lisans	28	3,32	
	Yüksek Lisans	47	1,83	
İkinci bir üniversite okumak	Ön Lisan	249	2,51	0,103
	Lisans	28	1,96	
	Yüksek Lisans	47	2,55	
Ailemden ayrı kalmamak	Ön Lisan	249	2,79	0,000*
	Lisans	28	1,71	
	Yüksek Lisans	47	2,00	
Uzaktan Eğitimin genel maliyeti (eğitim - öğretim harcı, başka bir ilde yaşam maliyeti) daha düşük olduğu için	Ön Lisan	249	3,03	0,000*
	Lisans	28	1,61	
	Yüksek Lisans	47	2,57	

*İstatiksel olarak %5 önem düzeyinde anlamlıdır ($p < ,05$)

- *Daha yüksek gelir elde etmek amacıyla tercih edenler*

Uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek” amacıyla tercih edenler incelendiğinde; önlisans öğrencilerinin ortalaması 3,32, lisans

öğrencilerinin ortalaması 2,71, yüksek lisans öğrencilerinin ortalaması ise 3,66 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda yaş grupları arasında verilen yanıtların anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Testi incelenmiş ve yüksek lisans öğrencilerinin, lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek” amacıyla daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir ($p=0,012<0,05$). Önlisans öğrencileri ile lisans ve yüksek lisans öğrencileri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- 4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak amacıyla tercih edenler

“4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek” amacıyla uzaktan eğitimi tercih eden önlisans öğrencilerinin ortalaması 2,86, lisans öğrencilerinin ortalaması 3,11 ve yüksek lisans öğrencilerinin ortalaması ise 2,02 olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonucunda bu üç grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmıştır. ($p=0,000<0,05$). Bu sonuçlara göre uzaktan eğitimi “4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek” amacıyla önlisans öğrencileri ve lisans öğrencileri, yüksek lisans öğrencilerine göre daha çok tercih ettiği görülmektedir. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi 4 yıllık üniversite diplomasına sahip olabilmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Çalıştığı işte terfi etmek amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte terfi etmek” amacıyla tercih edenler incelendiğinde, önlisans programlarında okuyan öğrencilerin ortalaması 3,80, lisans programında okuyan öğrencilerin ortalaması 2,11 ve en son olarak yüksek lisans programlarında okuyan öğrencilerin ortalaması ise 1,87 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Tabloda da görüldüğü üzere Anova testi sonucunda tercihler arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ($p=0,000<0,05$) ve bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Post Hoc Testi incelenmiştir. Pos Hoc Testinde lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “Çalıştığım işte terfi etmek” amacıyla tercih eden önlisans ve yüksek lisans öğrencilerinin bu konuda daha duyarlı olduğu sonucuna varılmıştır. önlisans ile yüksek lisans öğrencilerinin tercihleri arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Çalıştığım işte terfi etmek amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla tercih ettiğini belirten, önlisans öğrencilerinin ortalaması 3,62, lisans öğrencilerinin ortalaması 2,79 ve yüksek lisans öğrencilerinin ortalaması 4,04 olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Bu durum neticesinde yapılan Anova Testi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmıştır ($p=0,000<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında meydana geldiğini belirlemek amacıyla yapılan Pos Hoc Testi sonucunda önlisans öğrencileri ile yüksek lisans öğrencilerinin, lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla daha çok tercih ettiklerini söyleyebiliriz. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi sebebiyle tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” nedeniyle tercih eden önlisans öğrencilerinin ortalaması 2,54, lisans öğrencilerinin ortalaması 3,32, yüksek lisans öğrencilerinde ise bu ortalama 1,83’dür. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Tabloda da görüldüğü üzere Anova Testi sonucunda öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş ($p=0,000<0,05$) ve bu farklılığın hangi gruplar arasında nasıl bir duyarlılığın olduğunu belirlemek amacıyla Pos Hoc Testi sonuçları incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda; lisans öğrencilerinin önlisans öğrencilerine ve yüksek lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle daha çok tercih ettikleri sonucu çıkarılabilir. Yine önlisans öğrencileri de yüksek lisans öğrencilerine göre “Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle daha çok tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih edenler***

Tablo 3.13’de “İkinci bir üniversite okumak” amacıyla uzaktan eğitimi tercih eden öğrenciler incelendiğinde; önlisans öğrencilerinin ortalaması 2,51, lisans öğrencilerinin ortalaması 1,96, yüksek lisans öğrencilerinin ortalaması da 2,55 olarak görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₀: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkinci bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Anova Testi sonucunda farklı program türlerinde öğrenim gören öğrencilerin bu konudaki tercihleri ile ilgili anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p=0,103>0,05$). Bu

sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi İkici bir üniversite okumak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur* yani H_0 hipotezi kabul edilecektir.

- ***Ailesinden ayrı kalmamak amacıyla tercih edenler***

Uzaktan eğitimi “Ailemden ayrı kalmamak” amacıyla tercih eden önlisans öğrencilerinin ortalaması 2,79, lisans öğrencilerinin ortalaması 1,71, yüksek lisans öğrencilerinin ortalaması 2,00 olarak tabloda yer almıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Anova Testine göre önlisans öğrencilerinin, uzaktan eğitimi lisans ve yüksek lisans öğrencilerine göre “Ailemden ayrı kalmamak” amacıyla daha fazla tercih ettikleri belirlenmiştir. ($p=0,000<0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Ailemden ayrı kalmamak amacıyla tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

- ***Uzaktan eğitimin genel maliyetinin düşük olması amacıyla tercih edenler***

“Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için” seçeneğini tercih eden öğrencilerin verdikleri cevapların ortalamasını incelediğimizde önlisans öğrencilerinin ortalaması 3,03, lisans öğrencilerinin ortalaması 1,61, yüksek lisans öğrencilerinin ise 2,57 ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Araştırma kapsamında öğrencilerin tercihleri ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H_0 : Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır.

Yapılan Anova Testi sonuçlarının da incelenmesi ile gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiş ve bu farklılığın hangi gruplar arasında meydana geldiğini belirlemek amacıyla Pos Hoc Testi yapılmıştır. Test sonucunda önlisans öğrencileri ile yüksek lisans öğrencilerinin, lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için” seçeneğini daha çok tercih ettiklerini söyleyebiliriz ($p=0,000<0,05$). Bu sonuca göre *Ankete katılan öğrencilerin uzaktan eğitimi Uzaktan Eğitimin genel maliyeti daha düşük olduğu için tercih etmeleri konusunda okudukları program türleri açısından anlamlı bir fark vardır* yani H_a hipotezi kabul edilecektir.

4.3. Uzaktan Eğitim Hakkında Görüş ve Tutumlar

Çalışma kapsamında öğrencilere demografik bilgileri, uzaktan eğitimi tercih sebepleri ve istihdam beklentileri haricinde genel olarak uzaktan eğitimi değerlendirebilecekleri sorulara da yer verilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları hakkında görüş ve değerlendirmeleri alınabilmesi için likert tarzda sorular yöneltilmiş ve kendilerine yakın olan tercihleri işaretlemeleri istenmiştir. Tablo 3.14’de uzaktan eğitimin örgün eğitime kıyasla avantajlı olduğu noktalara yönelik öğrencilerin görüşleri sorulmuş ve aşağıdaki yanıtlar alınmıştır.

Tablo 3.14: Uzaktan Eğitimin Örgün Eğitime Göre Avantajları

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bireylere öğrenme sorumluluğu kazandırması	30 9%	49 15%	55 16%	132 40%	58 17%
Bireylere farklı eğitim seçenekleri sunması	18 5%	22 6%	34 10%	170 52%	80 24%
Örgün öğretim alma imkanı olmayanlara alternatif oluşturması	14 4%	14 4%	18 5%	113 34%	165 50%
Bedensel Engeli olan bireylere alternatif oluşturması	15 4%	17 5%	28 8%	108 33%	156 48%
İstenilen yer ve zamanda öğretim olanağı sunması	17 5%	13 4%	22 6%	106 32%	166 51%
Bireylere teknoloji okur-yazarlığı kazandırması	17 5%	17 5%	37 11%	121 37%	132 40%
Öğretim materyallerinin zenginliği (Animasyonlu ders içerikleri vb.)	27 8%	35 10%	52 16%	108 33%	102 31%
Derslerin kayıt ediliyor ve 7/24 ulaşılabilir olması	17 5%	15 4%	22 6%	99 30%	171 52%
Öğretim maliyetlerinin (giderlerinin) düşük olması	63 19%	43 13%	49 15%	84 25%	85 26%

Öğrencilere literatürde yer alan bilgiler doğrultusunda oluşturulan uzaktan eğitimin örgün eğitime göre avantajlarına ne oranda katıldıkları sorulmuştur. Buna göre uzaktan eğitimin “Bireylere öğrenme sorumluluğu kazandırması” konusunda avantajlı olduğunu düşünen öğrenciler çoğunlukta olduğu görülmüştür. Bir diğer soruda “Bireylere farklı eğitim seçenekleri sunması” konusunda yine çoğunluğun katıldığı tespit edilmiştir. Uzaktan eğitimin ana fikrini oluşturan bir konu olan “Örgün öğretim alma imkânı olmayanlara alternatif oluşturması” sorusuna büyük bir çoğunluk kesinlikle katıldığını belirtmiştir. Diğer sorulara göz attığımızda; “Bedensel Engeli olan bireylere alternatif oluşturması”, “İstenilen yer ve zamanda öğretim olanağı sunması”, “Bireylere teknoloji okur-yazarlığı kazandırması”, “Derslerin kayıt ediliyor ve 7/24 ulaşılabilir olması” ve “Öğretim maliyetlerinin (giderlerinin) düşük olması” sorularına da öğrenciler kesinlikle katıldığını dile getirmişlerdir. Ayrıca “Öğretim materyallerinin zenginliği (Animasyonlu ders içerikleri vb.)” sorusuna yine ankete katılanların büyük bir çoğunluğu katıldığını belirtmiştir.

Alınan cevaplardan görüldüğü üzere uzaktan eğitimin tanımına da tam olarak uyan bu avantajları konusunda öğrencilerin büyük çoğunluğu hem fikir olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla uzaktan eğitim kavramı öğrenciler için birçok sınırlılıkları

ve engelleri ortadan kaldırdığı, fırsat eşitliği sağladığı ve örgün eğitime sadece destekleyici değil aynı zamanda alternatif bir model olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 3.15: Uzaktan Eğitimin Örgün Eğitime Göre Dezavantajları

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Öğrenciler arası iletişim eksikliği	28 8%	37 11%	42 12%	127 39%	90 27%
Öğretim elemanı ile öğrenci arasındaki iletişim eksikliği	31 9%	44 13%	43 13%	120 37%	86 26%
Bireylerin sosyalleşmelerini engellemesi	44 13%	82 25%	50 15%	87 26%	61 18%
Uygulamalı derslerden yeterince yararlanılamaması	25 7%	68 20%	55 16%	91 28%	85 26%
Öğrenci sayısının kalabalıklığı nedeniyle iletişimde gecikmeler olması	58 17%	132 40%	68 20%	38 11%	28 8%
Yüz yüze iletişim olmaması açısından yaşanan sınırlılıklar	25 7%	47 14%	60 18%	117 36%	75 23%
Teknoloji okur-yazarlığı düşük olan bireylerin zorluk yaşaması	35 10%	79 24%	76 23%	85 26%	49 15%

Çalışmada kapsamında uygulanan ankette, öğrencilere uzaktan eğitimin örgün eğitime göre dezavantajlarının yer aldığı sorular yöneltilmiş ve öğrencilerin bu konuda fikirleri alınmıştır. Bu doğrultuda yöneltilen bazı sorular ve alınan cevaplar Tablo 3.15’de verilmiştir. Tablo 3.15’e baktığımızda öğrenciler genel olarak uzaktan eğitimin uygulamasının bazı konularda yaşadığı sınırlılıklara katıldığı gözlemlenmiştir. Tablo 3.15’de yer alan “Öğrenciler arası iletişim eksikliği” görüşüne büyük bir oranda katılıyorum cevabı verdikleri gözlemlenmiştir. Yine öğrencilere yöneltilen “Öğretim elemanı ile öğrenci arasındaki iletişim eksikliği”, “Bireylerin sosyalleşmelerini engellemesi”, “Uygulamalı derslerden yeterince yararlanılamaması”, “Yüz yüze iletişim olmaması açısından yaşanan sınırlılıklar” ve “Teknoloji okur-yazarlığı düşük olan bireylerin zorluk yaşaması” sorularına büyük bir oranda katılıyorum cevabı verildiği görülmektedir. Bu cevaplardan yola çıkarak öğrencilerin yoğun bir şekilde iletişim eksikliği konusunda uzaktan eğitimi yetersiz gördüğü anlaşılmaktadır. Yine bazı bölümlerde büyük önem taşıyan uygulama derslerin verimli olmaması sebebiyle örgün eğitimin uzaktan eğitime göre daha verimli olduğu sonucuna ulaşılabilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Günümüzde teknolojiye hızlı gelişmelere ve İnternet'in yaygınlaşmasına paralel olarak hem dünyada hem de son dönemlerde ülkemizde uzaktan eğitim sağlamış olduğu fırsatlar ile ön plana çıkmaktadır. Yaşanan bu gelişmeler sonucunda eğitim modelleri de değişmektedir. Örgün eğitimde öğretmene bağımlı öğrenciler varken, yeni modern eğitim modelleri öğrenci merkezli bir yapı sunmaktadır. Bu yapı öğrencinin kendi öğrenme hızında, istediği mekân ve dilediği saatte bilgi ve becerilerini artırmasına olanak sağlamaktadır. Geleneksel öğrenme yöntemlerinden e-öğrenme yöntemine geçiş sürecinde, geleneksel yöntemin sadece bilgi teknolojileri ile desteklenmesi yeterli olmamakta, yöntem tamamen değişmektedir. Teknolojideki hızlı değişimi takip edebilmek için gerekli olan 'yaşam boyu eğitim' veya 'sürekli eğitim' kavramları ile burada bahsedilen 'öğrenci merkezli' öğrenmeyi bir arada değerlendirdiğimizde, uzaktan eğitimin giderek yükselen değer olarak karşımıza çıktığı söylenebilmektedir.

Uzaktan eğitim öğrencilerinin sosyo-ekonomik özelliklerinin ve istihdam beklentilerinin araştırıldığı bu çalışma kapsamında toplam 324 uzaktan eğitim öğrencisi üzerinde anket çalışması gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar SPSS programı ile değerlendirilmiştir. Süleyman Demirel Üniversitesi bünyesinde yer alan Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu başta olmak üzere, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği (Uzaktan Eğitim) programı ve Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yöneticiliği Tezsiz Yüksek Lisans (Uzaktan Eğitim) programlarında okuyan öğrencilerin yer aldığı çalışmada, öncelikle uzaktan eğitim hakkında literatür taraması yapılmış, Dünya'da ve Türkiye'de uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi incelenmiş ve uygulamalar hakkında genel bilgiler verilmiştir. Uzaktan eğitimin uygulama yöntemleri ile birtakım sorulara yanıt aranmış, avantaj ve dezavantajları tüm yönleri ile ele alınmıştır. Ayrıca çalışma içinde Türkiye'de uzaktan eğitim gerçekleştiren üniversiteler hakkında güncel bölüm ve program bilgileri ve bu programlarda okuyan öğrenci istatistiklerine yer verilmiştir.

Anket çalışması yapılmadan önce anket sorularının anlaşılabilir olması ve bu bağlamda eksiklerinin giderilebilmesi için 20 öğrenciye yüz yüze pilot bir çalışma yapılmış ve öğrencilerin yorumları alınmıştır. Bu doğrultuda oluşturulan ve güncellenen yeni anket soruları uzaktan eğitim öğrencilerinin yapısal olarak yabancılık çekmediği

bir ortam olan web üzerinden gerçekleştirilmiştir. Anket kapsamında öğrencilere 7’si demografik bilgileri olmak üzere toplam 35 soru yöneltilmiştir. Soruların 5’ini ölçekli (dereceli), 3’ünü açık uçlu ve geriye kalanları ise kapalı uçlu sorular oluşturmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilere başta demografik bilgileri olmak üzere, uzaktan eğitim hakkında görüş ve tutumlarını da kapsayan birçok soru yöneltilmiş ve bu sorulara verdikleri bilgiler cinsiyetleri, yaş grupları, medeni durumları, gelir grupları ve okudukları programlar ile ilişkilendirilerek bazı hipotezler kurulmuştur. Yapılan SPSS analizlerinde iki değişkenli sorularda T Testi, ikiden çok değişkenin olduğu sorularda ise ANOVA Testi uygulanarak verilen cevaplar incelenmiş ve kurulan hipotezler doğrultusunda cinsiyet, yaş grubu, medeni durum, gelir grubu ve okudukları program türlerine göre verilen yanıtların ne oranda değişiklik gösterdiği analiz edilmiştir. Bu analizler ışığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Cinsiyetleri bakımından uzaktan eğitimi “iş bulabilmek” amacıyla tercih ettiğini belirten bayanların, erkek öğrencilere göre daha duyarlı olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitimi tercih etme konusunda büyük bir oranın, “önlisans diplomasına sahip olmak” amacıyla uzaktan eğitim almak istediklerini fakat yine bu konuda bayanların erkeklere göre daha duyarlı olduğu belirlenmiştir. Erkeklerin uzaktan eğitimi “puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle tercih etmelerinde, bayanlara göre daha duyarlı olduğu, bayanların da “ailemden ayrı kalmamak” amacıyla uzaktan eğitimi daha çok tercih ettiğini belirttiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Diğer uzaktan eğitimi tercih etme nedenleri arasında öğrencilerin cinsiyetleri bakımından bir farklılığa ulaşılmamıştır. (Tablo 3.4 ve Tablo 3.5)
- Yaş grupları açısından yapılan değerlendirmede 18-23, 24-29, 30 ve üstü yaşlarda olan öğrencilerin uzaktan eğitimi tercih etme nedenlerine verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Buna göre “İş bulabilmek” amacıyla uzaktan eğitimi tercih ettiğini belirten 18-23 yaş grubunda olan öğrencilerin 30 ve üstü yaşta olanlara göre daha duyarlı olduğu görülmektedir. “Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde etmek” için uzaktan eğitimi tercih ettiğini belirten öğrenciler incelendiğinde daha yüksek yaş grubunda olan (24-29 ile 30 ve üstü) öğrencilerin daha düşük yaşta olan (18-23) öğrencilere göre duyarlılığının

daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Yine “Çalıştığı işte terfi etmek” amacıyla 24-29 ve 30 ve üstü yaşta olanların 18-23 yaş grubunda olanlara göre daha çok tercih etme eğiliminde oldukları tespit edilmiştir. Uzaktan eğitimi “Genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak” için tercih eden 24-29 ve 30 ve üstü yaşta olanların oranının 18-23 yaş grubunda olanlara göre daha fazla olduğu ve bu konuda daha duyarlı olduğu görülmüştür. Yine test sonuçlarına göre “Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle uzaktan eğitimi tercih eden 18-23 yaş grubu öğrencilerinin, 30 ve üstü yaş grubunda olanlara göre daha fazla olduğu ve bu sebep için daha çok tercih ettiği tespit edilmiştir. Diğer tercih nedenleri arasında yaş grupları arasında anlamlı farklılıklara ulaşılmamıştır. (Tablo 3.6 ve Tablo 3.7)

- Araştırmaya katılan öğrencilerden evli olanların, bekâr olan öğrencilere göre “Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde edebilmek” için tercih etme konusunda daha duyarlı olduğu, yine “Çalıştığı işte terfi etmek” isteyen evli öğrencilerin bekâr olan öğrencilere göre daha duyarlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitimi “Genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak” için tercih ettiğini belirten evli öğrenciler ile bekâr öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüş ve evlilerin bekâr olan öğrencilere göre bu konuda daha duyarlı olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitimi tercih etme nedenleri konusunda sorulan diğer sorulara verilen yanıtlar arasında medeni durumları bakımından anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. (Tablo 3.9 ve Tablo 3.8)
- Gelir grupları açısından yapılan analizler sonucunda uzaktan eğitimi “İş bulabilmek” için tercih eden öğrencilerden geliri 1251 TL ve üstü olanların diğer gelir gruplarındaki öğrencilere göre iş bulabilmek nedeniyle daha az tercih ettikleri, geliri 400 TL ve altında olanların diğer gelir grubunda olanlara göre “Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde edebilmek” amacıyla tercih etmeleri konusunda daha az duyarlı olduğu tespit edilmiştir. “Önlisans diplomasına sahip olabilmek” amacıyla tercih eden 400 TL ve altında gelire sahip olan öğrenciler ile 401-1250 TL gelir grubunda olan öğrencilerin, 1251 TL ve üstünde gelire sahip olanlara göre daha duyarlı olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya katılan 400 TL ve altında gelire sahip olan öğrencilere göre 401-1250 TL ve 1251 TL ve üstünde gelire sahip olan öğrenciler “Çalıştığı işte

terfi etmek” amacıyla daha çok tercih ettikleri, 1251 TL ve üstü gelirden olanların da 401-1250 TL geliri olanlara göre daha çok tercih etme eğiliminde oldukları tespit edilmiştir. Bu duruma göre uzaktan eğitimde okuyan daha üst gelir grubunda yer alanlar, bir alt gruba göre çalıştığı işte terfi almak amacıyla daha çok tercih ettiği sonucu çıkarılabilir. “Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla tercih eden 1251 TL ve üstü gelir grubunda yer alanların 401-1250 TL arasında yer alanlara göre daha duyarlı olduğu belirlenmiştir. “Puanının diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle tercih eden 400 TL ve altında olanlar ile 401-1250 TL gelir grubunda olanlar, 1251 TL ve üstü gelir grubunda olanlardan daha fazla tercih ettiği tespit edilmiştir. Yine gelir grupları açısından değerlendirdiğimizde “Ailesinden ayrı kalmamak” amacıyla tercih ettiğini belirten 400 TL ve altı gelire sahip olan öğrenciler, 1251 TL ve üstü gelir grubundaki öğrencilere göre bu konuda daha duyarlı oldukları anlaşılmaktadır. Uzaktan eğitimi “Genel maliyetinin daha düşük olması” sebebiyle tercih eden 400 TL ve altı gelir grubunda yer alan öğrencilerin 1251 TL ve üstü gelir grubunda yer alanlara göre daha duyarlı oldukları, 401-1250 TL gelir grubunda olanlar ile aralarında anlamsal bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. (Tablo 3.10 ve Tablo 3.11)

- Çalışma analizlerinde öğrencilerin okudukları program türleri açısından uzaktan eğitimi tercih etme nedenleri arasında yüksek seviyede farklı duyarlılıkları olduğu söylenebilmektedir. Bu kapsamda yöneltilen sorular arasında sadece uzaktan eğitimi “İkinci bir üniversite okumak” amacıyla tercih ettiğini belirten önlisans, lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin tercihleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Diğer yöneltilen sorularda öğrencilerin okudukları programlara göre verdikleri yanıtların farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durumda verilerin analizlerine baktığımızda önlisans öğrencilerinin yüksek lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “iş bulabilmek” amacıyla daha çok tercih ettiği görülmektedir. Yine “Çalıştığı işte daha yüksek gelir elde edebilmek” için uzaktan eğitimi tercih ettiğini belirten yüksek lisans öğrencilerinin, lisans öğrencilerine göre daha duyarlı olduğu belirlenmiştir. “4 yıllık bir üniversite

diplomasına sahip olmak” amacıyla uzaktan eğitimi tercih ettiğini belirten önlisans ve lisans öğrencilerinin, yüksek lisans öğrencilerine göre bu konuda daha duyarlı olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitimi “Çalıştığı işte terfi etmek” amacıyla tercih ettiğini belirten öğrencilerden önlisans ve yüksek lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin, lisans programlarındaki öğrencilere göre daha duyarlı olduğu tespit edilmiştir. Yine “genel kültürünü artırmak ve daha bilgili olmak” amacıyla tercih ettiğini belirten önlisans ve yüksek lisans öğrencileri, lisans programındaki öğrencilere göre uzaktan eğitimi daha çok tercih etmiştir. Lisans programındaki öğrencilerin, önlisans ve yüksek lisans öğrencilerine göre uzaktan eğitimi “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle daha çok tercih ettikleri sonucu çıkarılabilir. Aynı şekilde önlisans öğrencileri de yüksek lisans öğrencilerine göre “Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi” sebebiyle daha çok tercih ettikleri belirlenmiştir. Önlisans programında okuyan öğrencilerin, uzaktan eğitimi lisans ve yüksek lisans öğrencilerine göre “Ailesinden ayrı kalmamak” amacıyla daha çok tercih etme eğiliminde olduğu görülmektedir. Son olarak uzaktan eğitimi “Genel maliyetinin çok düşük olması” sebebiyle tercih eden önlisans ve yüksek lisans öğrencilerinin bu konuda, lisans öğrencilerinden daha duyarlı olduğu sonucu çıkmıştır. (Tablo 3.12 ve Tablo 3.13)

Yapılan değerlendirmeler ve analizler ışığında uzaktan eğitim modeli ülkemizde kabul gören bir eğitim yöntemi olmayı başarmıştır. Uzaktan eğitimin, yeni açılan programlar ile ileride çok daha fazla kitlelere eğitim verilmesine imkân sağlayacağı açıkça görülmektedir. Uzaktan eğitim özellikle çalışan insanlar için giderek daha çok önem kazanmakta ve en güncel bilgilere ulaşmak için etkili bir yol haline gelmektedir. Yine araştırmaya katılan öğrenciler dikkate alındığında ciddi bir oranın çalıştığı da görülmektedir. İstihdam seviyesi yüksek olan uzaktan eğitim öğrencilerinin birçoğu mevcut işlerinde terfi etmek amacıyla öğrenim gördüğünü belirtmişlerdir. Buna rağmen öğrencilerin neredeyse yarısı uzaktan eğitimi istihdam beklentisi ile tercih ettiği görülmektedir.

Çalışma kapsamında uygulanan anket neticesinde, SDÜ uzaktan eğitim öğrencilerinin istihdam beklentileri ile sosyo-ekonomik özellikleri dikkate alınarak ileride bu alanda yapılacak olan her türlü yatırım ve geliştirilecek politikalara yön vereceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- About AACE*. (2012). Retrieved 05 09, 2012, from Association for the Advancement of Computing in Education: <http://aace.org/about.htm>
- Alkan, C. (1987). "Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi". *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 91.
- Alkan, C. (1996). Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi 12-15 Kasım, Bildiriler. *Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu*. Ankara: Uzaktan Eğitim Vakfı Yayınları.
- Alkan, C. (1998). Uzaktan Eğitimin Yapı ve İşleyiş Boyutu. *Uzaktan Eğitim Dergisi*(2. Kış), 4-9.
- Anadolu Üniversitesi. (2006). *Türkiye'de Uzaktan Eğitim*. Mart 15, 2012 tarihinde <http://home.anadolu.edu.tr>:
http://home.anadolu.edu.tr/~sedatsahin/Siteler/uzak_egitim/turkiyede_1.html
adresinden alındı
- Aydın, C. H. (2003). Uzaktan Eğitimin Geleceğine İlişkin Eğilimler. *Elektrik Mühendisliği Odası (EMO)*(419), 28-36.
- Aytekin, Ç. (2004). *"Uydu ile Dijital Eğitim Platformu"*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).
- Barkan, M., & Eroğlu, E. (2002). Eğitim İletişiminde Çağdaş Ortamlar: “.. iletişim bir sorun kaynağı mı yoksa çözüm seçeneği mi?..”. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(3), 121.
- Barrows, C. L. (1990). University-Level Distance Education in Turkey. *Unesco/CEPES*, 47-48.
- Berberoğlu, B. (2010). Ekonomik Performansın Anadolu Üniversitesi'nde Uzaktan Eğitim Yapan Fakültelerin Mezuniyet Sayılarına Etkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 99-100.

- Can, E. (2000). Anadolu Üniversitesi'nde Uzaktan Öğretim Teknikleri ile Lisans Öğrenimi Gören Öğrencilerin Öğretim Süreçlerinde Karşılaştıkları Sorunlar. *IX.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, (s. 3). Erzurum.
- Can, E. (2004). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Eğitimlerini Değerlendirmeleri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı* (s. 1). Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Can, E. (2005). *"Uzaktan Öğretim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Yönetimini Değerlendirmeleri"*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).
- Çakmak, Ö. (2008). Eğitimde Program Geliştirme. *Dumlupınar Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim fakültesi Dergisi*(II), 33-41.
- Çelik, K., & vd. (2008). IV. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı. *Bilişim Teknolojilerinin Etkin Kullanımı, Uzaktan Eğitim, Hayat Boyu Öğrenme ve Sertifikasyon* (s. 6). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Çerkezoğlu, C. (2006). *"Kara Kuvvetleri Komutanlığında Uzaktan Eğitim Uygulamaları"*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (Yüksek Lisans Tezi).
- Çetin, Ö., Çakıroğlu, M., Bayılmış, C., & Ekiz, H. (2003). Teknolojik Gelişme İçin Eğitimin Önemi ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri. *3. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu-EGITEK 2003*, (s. 4). Gazimagusa, K.K.T.C.
- Demiray, E. (2003). Uzaktan Öğretim Öğrencileri Olarak Kadınlar. *III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı. Vol. II*, s. 1163-1167. Gazimagusa, KKTC: Doğu Akdeniz Üniversitesi,.
- Demiray, U. (1999). *Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Çalışma Yaşamı ile İlişkileri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Demiray, U. (2008). *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar Kaynakçası (1982-2007)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- Dinçer, K. (2007). *"Türkiye'deki İnternete Dayalı Önlisans Programlarının Yapıcı Öğrenme Ortamları Tasarımı Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Deneme"*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı.
- Dinçer, S. (2006). Bilgisayar Destekli Eğitim ve Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış. *Akademik Bilişim Konferansı 06*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Erdoğan, F. (2005). *"Türkiye'de Eğitimin İşsizlik Üzerine Etkisi"*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi).
- Ersoy, M. (2008). *Uzaktan Eğitim-Öğretimin Yöntemi*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).
- European Distance and E-Learning Network. (2012). *EDEN in a Nutshell*. 05 01, 2012 tarihinde EDEN: <http://www.eden-online.org/introducing-eden.html> adresinden alındı
- e-Sınıf SDÜ Enformatik Bölüm Başkanlığı. (2012). 03 17, 2012 tarihinde Enformatik Bölüm Başkanlığı: <http://enformatik.sdu.edu.tr/tr/e-sinif/e-sinif-1214s.html> adresinden alındı
- Fırat Üniversitesi. (2010). *Uzaktan Eğitim*. 05 02, 2012 tarihinde Fırat Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi: http://lms.firat.edu.tr/default.asp?s=Uzaktan_Egitim adresinden alındı
- Free Online Course Materials*. (2012). 02 27, 2012 tarihinde MIT OpenCourseWare: Turkish: <http://ocw.mit.edu/courses/translated-courses/turkish/> adresinden alındı
- Gazi Üniversitesi. (tarih yok). *w-Öğrenim ile Eğitimde Zaman ve Mekan Engeli Kalkıyor*. 04 02, 2012 tarihinde İnternet Teknolojileri Destekli Uzaktan Eğitim Programları: <http://www.ue.gazi.edu.tr/eogrenme.html> adresinden alındı
- Girginer, N. (2001). *"Uzaktan Eğitim Kararlarında eknoloji, Maliyet, Etkinlik Boyutları ve Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Kavramsal Bir Model"*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi).

- Hawkins, B. L. (1999). *Educom Review* (Cilt 4). Distributed Learning and Institutional Restructuring.
- ICDE - About - History. (2012). Retrieved 03 25, 2012, from International Council for Open and Distance Education: <http://www.icde.org/en/about/history/>
- İşman, A., & Çallı, İ. (2001). Sakarya Üniversitesinde Uzaktan Eğitimin Dünü Bugünü ve Geleceği. *I. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı* (s. 2). Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Milli Eğitim Bakanlığı, Iowa State Üniversitesi ve Ohio Üniversitesi iş birliğinde.
- Kara, E. (2009). *"Uzaktan Yükseköğretimde Ölçme Değerlendirme ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Uygulaması"*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi).
- Karaağaçlı, M. (2008). "İnternet Destekli Uzaktan Eğitimde Sosyal Kazanımlar". *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 63-73.
- Karaaslan, İ. A. (2008). *"Uzaktan Eğitimde Etkin Erişim Sitesi Tasarımı Modeli ve Bir Uygulama"*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Doktora Tezi).
- Karakaş, İ. (2000). Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığınca Yapılan Uzaktan Eğitim Çalışmaları. *Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı* (s. 101). Ankara: Türkiye Bilişim Derneği.
- Karakaya, M. (2005). *"Uzaktan Eğitim"*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karaman, M. (2005). *"Bilgisayar Destekli Uzaktan Eğitim Modelinin Geliştirilmesi ve Otomotiv Elektrik ve Elektronik Dersine Uygulanması"*. Karabük: Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Makine Eğitimi Anabilim Dalı (Bilim Uzmanlığı Tezi).
- Kartal, B. (2000). Avrupa Birliğinde Açık Uzaktan Öğrenime Yönelik Eğilimler. *Akademik Bilişim Konferansı* (s. 52-65). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.

- Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pagem A Yayıncılık.
- Keegan, D. (1998). *Distance Education: The World's First Choice for Lifelong Learning*.
- Lawhead, P. B., & vd. (1997). The Web and distance learning: what is appropriate and what is not. *Report of the ITiCSE'97 Working Group on the Web and Distance Learning* (s. 29). İsveç: ITiCSE 1997 Working Groups.
- Mersin Üniversitesi. (2009). *Genel Bilgiler (eMBA)*. 04 2012, 20 tarihinde Mersin Üniversitesi e-İşletme (Uzaktan Eğitim): http://uzak.mersin.edu.tr/e-mba/?page=sayfalar&s_id=18 adresinden alındı
- Mersin Üniversitesi. (2012). *Tarihçe*. 04 30, 2012 tarihinde Mersin MYO - Uzaktan Eğitim: <http://uzak4.mersin.edu.tr> adresinden alındı
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2005). *Distance Education: A Systems View*. Boston: Wadsworth Publishing.
- Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(1), 22-36.
- Odabaş, H. (2004). *İnternet Tabanlı Uzaktan Öğrenim Modelinin Bilgi Hizmetlerine Yönelik Yükseköğretim Programlarında Kullanımı*. 01 12, 2012 tarihinde E-LIS. E-prints in Library and Information Science: http://eprints.rclis.org/bitstream/10760/8225/1/Internet_Tabanli_Uzaktan_%C3%96grenim_Modelinin_Bilgi_Hizmetlerine_Y%C3%B6nelik_Y%C3%BCksek_%C3%96gretim_Programlarında_Kullan.pdf adresinden alındı
- ÖSYM. (tarih yok). *T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi*. 03 11, 2012 tarihinde T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi: <http://osym.gov.tr/belge/1-12654/2010-2011-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri.html> adresinden alındı
- Özdil, İ. (1986). *Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Türk Eğitim Sisteminde Uzaktan Eğitimin Yeri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- Özgil, İ. (1986). *Uzaktan Öğretim Evrensel Çerçevesi ve Türk Eğitim Sisteminde Uzaktan Öğretim Yeri*. Ankara: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları No 69.
- Polat, G. (2008). *"Sosyo Ekonomik Değişkenlerin Yükseköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısı Üzerine Etkisi"*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması Ve Ekonomisi Programı (Yüksek Lisans Tezi).
- Sakarya Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Merkezi. (2012). *Sakarya Üniversitesi Uzaktan Eğitimin Tarihçesi*. 04 30, 2012 tarihinde <http://www.uzem.sakarya.edu.tr>:
<http://www.uzem.sakarya.edu.tr/Makaleler.aspx?Makaleid=31> adresinden alındı
- SDÜ - *Uzaktan Eğitim Çalıştayı*. (2004). 04 02, 2012 tarihinde Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim Çalıştayı: <http://uec.sdu.edu.tr/index.php?sid=1> adresinden alındı
- T.C. Resmi Gazete. (1999). *Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği*. Ankara: Resmi Gazete.
- Toker Gökçe, A. (2008). Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim. *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3.
- Tolun, S. (2003). *"Web Tabanlı Uzaktan Öğretim ve Bir Üniversite Örneği"*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi).
- Uluğ, F. (1996). Uzaktan Eğitimde Finansman ve Maliyet. *I. Uluslar arası Uzaktan eğitim Sempozyumu (MEB)*, (s. 617). Ankara.
- Uşun, S. (2004). *Instructional Technologies in the World and Turkey (A Comparative Review)* (Cilt 12). Çanakkale: AACE Journal.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim* (1. Basım b.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Varol, A., & Varol, N. (1999). Almanya'da Uzaktan EĞitim Üniversitesi. *Uzaktan Eğitim*, 30-35.
- Wadi, H. (2001). The Challenge of Access to and Quality of Distance Learning. *9th European Congress Proceedings UNESCO*, (s. 34). Germany.
- Wentling, T., & Park, J.-H. (2002). Cost Analysis of E-learning: A Case Study of A University Program. *University of Illinois at Urbana-Champaign*, 5.
- Yalçinkaya, S. (2006). *"Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemi Ve Çukurova Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Yatkinlıkları"*. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi).
- Yamamoto, G. T., Ozan, Ö., & Demiray, U. (2011). Mobil Öğrenme Teknolojileri ve Eğitim Uygulamaları. G. T. Yamamoto, U. Demiray, & M. Kesim içinde, *Türkiye'de E-Öğrenme Gelişmeler ve Uygulamalar* (s. 361-382). Ankara: Efil Yayınevi.
- Yenal, A. (2009). *"Uzaktan Eğitim"*. İstanbul: Sosyal Bilimleri Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Eğitim Önetimi Ve Denetimi Yüksek Lisans Programı (Yüksek Lisans Tezi).
- Yiğit, T. (2011). Meslek Yüksekokullarında Uzaktan Eğitim. *V. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı* (s. 3). Isparta: SDÜ Uzaktan Eğitim MYO.
- Zırhlıoğlu, Ç. (2006). *"Türkiye Geneline Ve Bölgeler Arasında Bilgisayar Kullanımı Ve Uzaktan Eğitim İle İlgili İstatistiksel Analiz"*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Elektronik Bilgisayar Eğitimi Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi).

EK-1 Anket Formu**Uzaktan Eğitimden Beklentiler**

(* İşareti ile başlayan sorular zorunludur.)

***Cinsiyetiniz?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Bayan

☐

Erkek

☐***Kaç Yaşındasınız?*****Medeni Durumunuz?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evli

☐

Bekar

☐***Yaşadığınız şehir?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

ADANA

☐

ADIYAMAN

☐

AFYONKARAHİSAR

☐

AĞRI

☐

AKSARAY

☐

AMASYA

☐

ANKARA

☐

ANTALYA

☐

ARDAHAN

☐

ARTVİN

☐

AYDIN

☐

BALIKESİR

☐

BARTIN

☐

BATMAN

☐

Metin

☐***Mezun Olduğunuz Ortaöğretim Kurumu?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Genel Lise

☐

- Anadolu Lisesi ☐
- Anadolu Öğretmen Lisesi ☐
- Sağlık Meslek Lisesi ☐
- Meslek Lisesi (diğer tüm meslek lisleri) ☐
- Fen Lisesi ☐
- İmam Hatip ☐
- Diğer ☐ _____

***Mezun olduğunuz ortaöğretim puan türünüz nedir?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- Sözel ☐
- Sayısal ☐
- Eşit Ağırlık ☐
- Dil ☐

***Daha önce mezun olduğunuz yükseköğretim programı var mı?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- Yok ☐
- Önlisans ☐
- Lisans ☐
- Lisans Üstü ☐

***Şu anda gelir getiren bir işte çalışıyor musunuz?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- Evet, tam gün ☐
- Evet, tam günden az ☐
- Hayır ☐

***Çalışıyor iseniz nerede çalışıyorsunuz?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- Kamu kuruluşunda ☐
- Özel sektörde ☐
- Kendi işimi yapıyorum ☐
- Diğer ☐ _____

***Aylık ortalama kişisel geliriniz ne kadar? (TL Olarak)**

***Şu anda hangi programda okuyorsunuz?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Bilgisayar Programcılığı (Önlisans)	☐
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı (Önlisans)	☐
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik (Önlisans)	☐
Bilgi Yönetimi (Önlisans)	☐
İşletme (Tezsiz Yüksek Lisans)	☐
Bilgisayar Mühendisliği (Lisans)	☐

***Şu anda okuduğunuz programın, çalıştığınız işte yükselmenize katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Çalışmıyorum	☐
Evet, Düşünüyorum	☐
Hayır, Düşünmüyorum	☐

***Uzaktan Eğitimi tercih etmenizin en önemli nedeni nedir?**

(Her satırda sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İş bulabilmek	☐	☐	☐	☐	☐
Çalıştığım işte daha yüksek gelir elde etmek	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer nedenler	☐	☐	☐	☐	☐

***Uzaktan Eğitimi tercih etmenizi etkileyen diğer nedenler?**

(Her satırda sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
4 yıllık bir üniversite diplomasına sahip olmak	☐	☐	☐	☐	☐
Önlisans diplomasına sahip olmak	☐	☐	☐	☐	☐
Çalıştığım işte terfi etmek	☐	☐	☐	☐	☐
Askerliğimi ertelemek	☐	☐	☐	☐	☐
Genel kültürümü artırmak ve daha bilgili olmak	☐	☐	☐	☐	☐
Puanımın diğer fakülteleri kazanmaya yetmemesi	☐	☐	☐	☐	☐
İkinci bir üniversite okumak	☐	☐	☐	☐	☐
Ailemden ayrı	☐	☐	☐	☐	☐

kalmamak

Uzaktan Eğitimin genel
maliyeti (eğitim -
öğretim harcı, başka bir
ilde yaşam maliyeti)
daha düşük olduğu için.

☐
☐
☐
☐
☐

***Uzaktan Eğitimin, Örgün Eğitime göre avantajları nelerdir?**

(Her satırda sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bireylere öğrenme sorumluluğu kazandırması	☐	☐	☐	☐	☐
Bireylere farklı eğitim seçenekleri sunması	☐	☐	☐	☐	☐
Örgün öğretim alma imkanı olmayanlara alternatif oluşturması	☐	☐	☐	☐	☐
Bedensel Engeli olan bireylere alternatif oluşturması	☐	☐	☐	☐	☐
İstenilen yer ve zamanda öğretim olanağı sunması	☐	☐	☐	☐	☐
Bireylere teknoloji okur-yazarlığı kazandırması	☐	☐	☐	☐	☐
Öğretim materyallerinin zenginliği (Animasyonlu ders içerikleri vb.)	☐	☐	☐	☐	☐
Derslerin kayıt ediliyor ve 7/24 ulaşılabilir olması	☐	☐	☐	☐	☐
Öğretim maliyetlerinin (giderlerinin) düşük olması	☐	☐	☐	☐	☐

***Uzaktan Eğitimin, Örgün Eğitime göre dezavantajları nelerdir?**

(Her satırda sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Öğrenciler arası iletişim eksikliği	☐	☐	☐	☐	☐
Öğretim elemanı ile öğrenci arasındaki iletişim eksikliği	☐	☐	☐	☐	☐

Bireylerin sosyalleşmelerini engellemesi	☐	☐	☐	☐	☐
Uygulamalı derslerden yeterince yararlanılamaması	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrenci sayısının kalabalıklığı nedeniyle iletişimde gecikmeler olması	☐	☐	☐	☐	☐
Yüz yüze iletişim olmaması açısından yaşanan sınırlılıklar	☐	☐	☐	☐	☐
Teknoloji okur-yazarlığı düşük olan bireylerin zorluk yaşaması	☐	☐	☐	☐	☐

***Birey olarak aylık ortalama kişisel geliriniz ne kadar?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

(0 ile 500) TL arası	☐
(500 ile 1000) TL arası	☐
(1000 ile 1500) TL arası	☐
(1500 ile 2000) TL arası	☐
2000 TL üstü	☐

***Uzaktan Eğitim hizmetini almak için kullandığınız bilgisayar/cihaz kendinize mi ait?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evet, Kendime ait	☐
Evde, ortak kullanım	☐
Arkadaş ile ortak kullanım	☐
İnternet Kafe	☐

***Uzaktan Eğitim hizmeti için internet bağlantısını genellikle nereden sağlamaktasınız?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evden	☐
İş yerinden	☐
İnternet Kafeden	☐
Özel Dershaneden	☐
Diğer	☐

***Uzaktan Eğitim hakkındaki görüşleriniz nelerdir?**

(Her satırda sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Uzaktan Eğitimi yakınlarıma ve arkadaşlarıma tavsiye ederim	☐	☐	☐	☐	☐
Şu anda yeniden tercih yapmam gerekse Uzaktan Eğitim programı seçerim	☐	☐	☐	☐	☐
Yeniden Uzaktan Eğitimi tercih etmem gerekse SDÜ'yü tercih ederim	☐	☐	☐	☐	☐

***Süleyman Demirel Üniversitesi tercih etme nedeniniz nelerdir?**

(Bir ya da birden çok seçim yapabilirsiniz.)

Eğitim öğretim imkânları	☐
Sosyal imkânları	☐
Daha nitelikli eğitim sağlaması	☐
Yaşadığım şehre yakın olması	☐
Yakınlarımin tavsiyesi	☐
Diğer nedenler	☐

***Okuduğunuz program kaçınıcı tercihinizdi?**

***Tercihlerinizin arasında başka Uzaktan Eğitim programları yer alıyor muydu?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evet	☐
Hayır	☐

***Aileniz nerede ikamet etmektedir?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

İl	☐
İlçe	☐
Köy, kasaba, belde	☐
Yurt Dışı	☐
Diğer	☐ _____

***Ailenizin yaşadığı il neresidir?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

ADANA	☐
ADIYAMAN	☐
AFYONKARAHİSAR	☐
AĞRI	☐
AKSARAY	☐
AMASYA	☐
ANKARA	☐
ANTALYA	☐
ARDAHAN	☐
ARTVİN	☐
AYDIN	☐
BALIKESİR	☐
BARTIN	☐
BATMAN	☐
Metin	☐ _____

***Kaç kardeşsiniz?**

***Okuyan kardeşiniz var mı?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evet, var	☐
Hayır, yok	☐

***Babanız çalışıyor mu?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Çalışıyor	☐
Çalışmıyor	☐
Emekli	☐

***Babanızın eğitim durumu nedir?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Lisansüstü	☐
Lisans	☐
Önlisans	☐
Lise	☐
İlköğretim/Ortaöğretim	☐

Okur-yazar değil ☐

***Anneniz çalışıyor mu?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Çalışıyor ☐

Çalışmıyor ☐

Emekli ☐

***Annenizin eğitim durumu nedir?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Lisansüstü ☐

Lisans ☐

Önlisans ☐

Lise ☐

İlköğretim/Ortaöğretim ☐

Okur-yazar değil ☐

***Ailenizin ortalama aylık geliri ne kadardır?**

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

(0 ile 500) TL arası ☐

(500 ile 1000) TL arası ☐

(1000 ile 1500) TL arası ☐

(1500 ile 2000) TL arası ☐

2000 TL Üstü ☐

Evli iseniz eşinizin eğitim durumu nedir?

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Lisansüstü ☐

Lisans ☐

Önlisans ☐

Lise ☐

İlköğretim/Ortaöğretim ☐

Okur-yazar değil ☐

Evli iseniz eşiniz çalışıyor mu?

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Çalışıyor ☐

Çalışmıyor ☐

Öğrenci ☐

Evli iseniz eşinizin aylık ortalama geliri nedir?

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

(0 ile 500) TL arası	☐
(500 ile 1000) TL arası	☐
(1000 ile 1500) TL arası	☐
(1500 ile 2000) TL arası	☐
(2000) TL üstü	☐

EK-2 İzin Belgeleri

T.C
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ENSTİTÜ YÖNETİM KURULU KARARI

TOPLANTI TARİHİ :28/03/2012
TOPLANTI NO :537
KARAR NO :12

Karar 12: Osman DABAN'ın Anket Çalışması

Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Osman DABAN'ın 21/03/2012 tarihli dilekçesi ve ekleri incelendi.

Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi 1030225207 numaralı Osman DABAN'ın "UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-EKONOMİK ÖZELLİKLERİ VE İSTİHDAM BEKLENTİLERİ: SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ" adlı yüksek lisans tezi için İşletme Yöneticiliği Uzaktan Eğitim Tezsiz yüksek lisans programı öğrencilerine anket çalışması yapmasının uygunluğuna;

Oy birliği ile karar verildi.

(İMZA)
 Prof. Dr. Süleyman SEYDİ
 Enstitü Müdürü

(İMZA)
 Yrd. Doç. Dr. Münire ÇİFTÇİ
 Enstitü Müdür Yardımcısı

(İMZA)
 Yrd. Doç. Dr. Melek DİKMEN
 Enstitü Müdür Yardımcısı

(İMZA)
 Doç. Dr. Metin TOPÇUOĞLU
 Üye

(İMZA)
 Yrd. Doç. Dr. M. Sadık AKDEMİR
 Üye

(İMZA)
 Yrd. Doç. Dr. A. Şevki DUYMAZ
 Üye

(İMZA)
 Ayben DİNÇTÜRK
 Enstitü Sekreteri
 Raportör

ASLI GİBİDİR
 Gülfeğin GÜLEC
 Şef

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü

Sayı : B.30.2.SDÜ.0.MC.72.00.050.2/ 200

Konu : Yönetim Kurulu Kararı

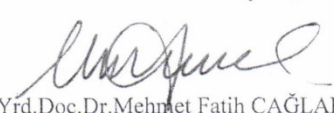
27-03-2012

Sayın: Osman DABAN
Uzaktan Eğitim MYO

İlgi: 26/03/2012 tarih ve 133 sayılı Yönetim Kurulu Kararı.

Meslek Yüksekokulumuzun 26/03/2012 tarih ve 133 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

 Yrd.Doç.Dr.Mehmet Fatih ÇAĞLAR
 Yüksekokul Müdürü

Eki: Yönetim Kurulu Kararı (1 Syf)

Gereği İçin:
Öğrenci İşleri Birimi
Mali İşler Birimi

Bilgi İçin:
Tıbbi Hizmetler ve Tekn.Böl.Başkanlığı
Büro Hizmetleri ve Sekr.Böl.Başkanlığı
Osman DABAN

**T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
UZAKTAN EĞİTİM MESLEK YÜKSEKOKULU
YÜKSEKOKUL YÖNETİM KURULU KARARLARI**

Toplantı Tarihi	Toplantı Sayısı	Karar No
26/03/2012	133	2

KARAR 2- “Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri ve İstihdam Beklentileri: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği” konulu tez çalışması için hazırlanan anketin Web üzerinden Meslek Yüksekokulumuz öğrencilerine Sistemden duyurulması;

Üniversitemizin Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı 1030225207 Numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi Osman DABAN’ın 20/03/2012 tarih ve 580 gelen evrak sayılı dilekçesi incelendi. “Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri ve İstihdam Beklentileri: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği” konulu tez çalışması için hazırlanan anketin Web üzerinden Meslek Yüksekokulumuz öğrencilerine Eğitim-Yönetim Sisteminden duyurulmasının uygunluğuna,

Oy birliği ile karar verilmiştir.

(İmza)
Yrd.Doç.Dr.Mehmet Fatih ÇAĞLAR
Yüksekokul Müdürü

(İmza)
Okutman Faruk Süleyman BERBER
Müdür Yardımcısı

(İmza)
Yrd.Doç.Dr.Muhammet DEMİRBİLEK
Üye

(İmza)
Öğr.Gör.Recep ÇOLAK
Müdür Yardımcısı

(İmza)
Prof.Dr.Akif KUTLU

(İmza)
Yrd.Doç.Dr.Bayram CETİŞLİ

26/03/2012
(İmza)
Murat Sezai YILDIZ
Yüksekokul Sekreter V.
(Raportör)

ASLI GİBİDİR

Murat Sezai YILDIZ
Yüksekokul Sekreteri

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler :

Adı ve Soyadı : Osman Daban
 Doğum Yeri ve Yılı : Adana / Ceyhan 1984
 Medeni Hali : Bekâr

Eğitim Durumu :

Lisans Öğrenimi : İktisat 2009
 Yüksek Lisans Öğrenimi :

Yabancı Dil(ler) ve Düzeyi :

1..İngilizce (Intermediate).....
 2.....

İş Deneyimi :

1..2008 – Halen SDÜ Uzaktan Eğitim MYO (Sistem Uzmanı)
 2.....

Bilimsel Yayınlar ve Çalışmalar:

1.....
 2.....